

Grönplan 2040

Antagen av xx den DD månad ÅÅÅÅ § x

HABO
KOMMUN

Ordlista

Allmän platsmark avser ett område som i en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov. En allmän plats får inte mer än tillfälligtvis upplåtas för en enskild verksamhet. Om det är kommunen som är huvudman för en allmän plats ska användning alltid redovisas i detaljplanen. En allmän plats kan till exempel vara en gata, ett torg eller en park.

Biodiversitet är mångfald av liv i form av växter, djur, svampar och andra organismer.

Biologisk mångfald är variationsrikedom bland levande organismer av olika ursprung och de miljöer och ekologiska komplex där dessa organismer ingår. Det innebär mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Biotop är livsmiljö för vissa växter- eller djursamhällen. Miljön har naturliga gränser.

Bottenskikt är det understa vegetationsskiktet vilket utgörs av mossor och lavar.

Dagvatten är ytligt avrinnande vatten, till exempel regn, smältvatten och framträngande grundvatten.

Död ved är döda trädstammar och grenar i olika stadier av nedbrytning. Död ved är mycket viktig för många djur- och växtarter.

Ekologisk infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk.

Ekosystem är ett dynamiskt komplex av växt- djur- och mikroorganismssamhällen och deras fysiska miljö som samverkar som en egen enhet.

Ekosystemtjänster är de funktioner hos ekosystem som gynnar människor, det vill säga upprätthåller eller förbättrar människors välbefinnande och livsvillkor. Ex: pollinering, luft- och vattenrening, klimatreglering, utjämning av vattenflöden.

Erosion är den nednötning och transport av berg, jord eller annat material på grund av en mekanisk eller kemisk påverkan.

Fauna är alla förekommande djurarter inom ett område.

Flora är alla förekommande växtarter inom ett område.

Friluftsliv är vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.

Gröna tak är tak med levande växlighet som takbeläggning så som gräs- och sedumtak.

Gröna stråk är bredare sammanhängande eller nästan sammanhängande stråk med natur- och parkmark som går helt eller delvis genom bebyggelse. Stråken är viktiga både för att människor ska kunna röra sig genom större sammanhållna gröna stråk och fungerar som spridningskorridorer för växter och djur.

Grönområden är mark- eller vattenytor som används för rekreation och fritid. De kan vara stora parker, naturmark eller anlagda platser i eller nära tätorter. Grönområden är viktiga för människor som vill vistas ute nära sitt hem. De bidrar också till biologisk mångfald, bättre luft och bättre mikroklimat.

Grönstruktur är ett samlingsnamn för alla ytor med vatten och vegetation i staden och i landskapet runtomkring. Tillsammans bildar de ett sammanhängande nätverk av gröna och blå ytor – alltså mark och vatten som inte är hårdgjorda. Grönstrukturen har stor betydelse för natur och klimat, men också för människors hälsa och välbefinnande.

Grön infrastruktur är ett ekologiskt nätverk av livsmiljöer, naturområden och anlagda områden som sköts på ett sätt som gynnar biologisk mångfald. Den stärker ekosystemtjänster som är viktiga för samhället, till exempel pollinering, vattenrening, koldioxidupptag och rekreation.

Grönyta är alla typer av gröna ytor inom en tätort. Det kan vara allmänna parker, öppna gräsytor, träd- eller vegetationsbevuxna områden, grönytor som blivit över vid byggnation, villaträdgårdar, gröna ytor mellan flerbostadshus och industrier, samt gröna stråk längs vägar. Tillsammans utgör dessa ytor tätortens grönstruktur och bidrar till ett bättre klimat, renare luft, biologisk mångfald och en hälsosam livsmiljö.

100-års regn en regnmängd som har en återkomsttid på 100 år uppnås eller överträffas i genomsnitt en gång på 100 år.

Landskap definieras som ett område sådant det uppfattas av människor, där dess karaktär är ett resultat av påverkan från och samspelet mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer.

Naturbaserade lösningar är multifunktionella åtgärder för att hantera olika samhällsutmaningar genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem samtidigt som biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande främjas.

Lokalt omhändertagande av dagvatten innebär att dagvatten hanteras på den egna tomten eller i området, istället för att ledas ned i dagvattensystem eller avlopp.

Nationell rödlista är en sammanställning av arters status inom ett land. Arternas status bedöms med hjälp av ett antal kriterier som omfattar uppskattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Utifrån denna bedömning

placeras arterna i olika kategorier. De är LC (livskraftig), DD (saknas data), NT (nära hotad), VU (sårbar), EN (starkt hotad), CR (akut hotad) och RE (regionalt utdöd).

Natura 2000-område är EU:s nätverk av skyddade områden som skapats för att bevara biologisk mångfald. Syftet är att skydda de mest värdefulla och hotade arterna och naturtyperna i Europa.

Nätverket bygger på två EU-direktiv:

Fågeldirektivet – skyddar alla vilda fåglar samt deras viktiga livsmiljöer.

Art- och habitatdirektivet – skyddar särskilt utpekade naturtyper och arter av djur och växter.

Natura 2000-områden kan finnas både på land och i vatten och omfattar allt från skogar och våtmarker till havsområden och fjällmiljöer. Skyddet innebär inte alltid att området ska lämnas helt orört, men aktiviteter måste anpassas så att naturvärdena inte försämras.

Naturområden är områden som domineras av naturliga miljöer, såsom skogar, vattenmiljöer, våtmarker, ängar eller berg, och som har bevarade ekologiska värden. De kan vara helt orörda eller endast i liten utsträckning påverkade av människan, och fungerar som livsmiljöer för växter och djur samt som viktiga platser för rekreation och naturupplevelser.

Naturreservat är den mest använda formen för att skydda mark- och vattenområden. Möjligheten att skydda områden genom reservatsbildning uppkom 1964 i samband med naturvårdslagens tillkomst. Naturreservat kan bildas bland annat i syfte att bevara biologisk mångfald och tillgodose behov av områden för friluftsliv. Naturreservat bildas genom beslut av länsstyrelse eller kommun.

Nyckelbiotop är en livsmiljö som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö anses ha en mycket stor betydelse för flora och fauna. En nyckelbiotop innehåller ofta känsliga och sällsynta djur- och växtarter. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter. Begreppet har främst använts inom skogsbruk men även för t ex trädklädda betesmarker.

Rödlistad art är en art som placerats i någon av kategorierna Nära hotad, Sårbar, Starkt hotad, Akut hotad eller Nationellt utdöd. Arter som klassas som Sårbar, Starkt hotad eller Akut hotad räknas enligt IUCN:s terminologi som hotade.

Slåtter avses avklippningen av gräs med lie eller skärande redskap. Syftet med slåtter var förr att producera foder i form av hö.

Stadsodling är odling i staden till exempel på balkonger, odlingslotter, bostadsgårdar eller på allmän plats.

Sandblottor är öppna ytor med frilagd sand där vegetation saknas eller är mycket gles. De uppstår genom naturliga processer eller markstörningar och är viktiga livsmiljöer för många specialiserade arter, särskilt vildbin, gaddsteklar och vissa sandlevande växter.

VA är en förkortning för vatten och avlopp. Förkortningen används i flera sammanhang såsom huvudman eller organisation för VA-verksamhet, hantering, anläggningar, ledningsnät, tjänst, personal mm.

Värdekärnor är särskilt värdefulla områden i naturen där höga naturvärden är samlade, till exempel ovanliga arter, viktiga livsmiljöer eller strukturer som gynnar biologisk mångfald. Dessa områden fungerar som nav i landskapet och har stor betydelse för att bevara och utveckla ekologiska samband.

Ädellövträd är lövträd med hårt och ofta värdefullt virke. I Sverige räknas ek, bok, alm, ask, lind, lönn och avenbok som ädellövträd. De är viktiga för den biologiska mångfalden eftersom många växter och djur är beroende av de livsmiljöer som dessa träd skapar.

Innehåll

Ordlista.....	2
Innehåll.....	6
Introduktion	8
Vision	8
Mål	8
Syfte	9
Planens avgränsning	9
Organisation, process och ansvar.....	10
Förutsättningar för genomförande	12
Grönplanens tre värden och strategier.....	14
Strategiskt hållbarhetsarbete.....	17
Målsättningar på olika nivåer	19
Grönplaneringens förutsättningar och nuläge.....	21
Ekologiskt värde i Habo kommun.....	35
Folkhälsovärden.....	41
Klimatmässigt värde	44
Inventering och förslag på utveckling för Habo tätort.....	47
1. Kyrkeryd - identitet pedagogiskt naturcenter.....	51
2. Kråkeryd 1 - blandskog med integrerad lekmiljö.....	56
3. Kråkeryd - ny områdeslekmiljö	61
4. Mölekullen - hållpartiet med strömmande vatten.....	66
5. Centrala Habo - Blå ängen vid spinnet	70
6. Centrala Habo - hembygdens naturpark.....	75

7. Stora Kärr - utflyktslekmiljö med tema vatten.....	80
8. Bränninge - utflyktslekmiljö Solparken.....	86
9. Centrala Habo - Stationsområdet.....	92
10. Stora Kärr - Lundgatans temalekmiljö	97
11. Sjogarp – Vättervy.....	103
12. Lilla Bränninge – Granskog.....	108
13. Södra Bränninge – Ängen	113
14. Kärnekulla – Ravinen	118
15. Fiskebäck - Vättervy lekmiljö	123

Introduktion

Grönplanen för Habo kommun är ett centralt verktyg för att skapa en långsiktigt hållbar framtid. Planen är ett övergripande styrdokument som syftar till att bevara, utveckla och stärka kommunens blå och gröna miljöer – till nytta för både dagens och framtidens generationer.

Grönplanen omfattar hela kommunen och lyfter fram den avgörande betydelsen av den blå och gröna strukturen. Den visar hur ekologiska, folkhälsomässiga och klimatrelaterade värden tillsammans bidrar till att stärka Habo på lång sikt. Dokumentet fungerar som en gemensam grund för alla som arbetar med planering, utveckling och förvaltning inom kommunen.

Avsnittet ”Inventering och förslag på utveckling” fokuserar särskilt på Habo tätort och dess blå och gröna stråk inom tätortens gränser. Arbetet behandlar främst allmän platsmark och fördjupar förståelsen för områdets ekologiska, folkhälsomässiga och klimatomässiga värden. Här framhävs viktiga ekosystemtjänster, såsom biologisk mångfald, klimatanpassning, vattenrening, hälsa, välbefinnande och social samvaro, samtidigt som konkreta utvecklingsförslag presenteras för hur dessa ytor kan utvecklas och bevaras.

Grönplanen fungerar som ett heltäckande ramverk för hur kommunen kan stärka naturens värden, skapa attraktiva livsmiljöer och höja livskvaliteten för Habos invånare.

Genom att fördjupa kunskapen och ge tydlig vägledning för planering utgör grönplanen ett strategiskt och praktiskt stöd i arbetet med att utveckla en hållbar och attraktiv livsmiljö – där natur och samhälle växer i balans.

Vision

Visionen för grönplanen är att Habo ska vara en hållbar och grön kommun där naturens värden bevaras, utvecklas och kommer både dagens och framtidens generationer till godo. Genom att stärka ekologin, möta klimatförändringarna, främja folkhälsa och friluftsliv samt öka tillgängligheten till naturen skapas en kommun där människor och natur kan växa och må bra tillsammans.

Mål

I program för hållbar miljö 2020–2030 har kommunfullmäktige antagit följande mål inom fokusområdet ”Hållbart nyttjande av natur, vatten och mark”:

- Mål 16, Kommunen ska arbeta för att bevara och utveckla ekosystemtjänster och biologisk mångfald
- Mål 17, Kommunen ska arbeta för hållbar vattenanvändning med låg miljöpåverkan
- Mål 18, Kommunen ska vara väl anpassad för att möta klimatförändringar och de samhällspåverkande konsekvenser som följer av dessa

Detta innebär att kommunen ska arbeta för ett hållbart nyttjande av natur, vatten och mark. Kommunen ska värna om en hållbar markanvändning genom att främja de ekosystemtjänster som naturen erbjuder. Kommunen ska vara rustad för och anpassad till att möta de klimatförändringar vi inte råder över.

Syfte

Grönplanen syftar till att synliggöra och stärka värdena i Habos blå och gröna miljöer samt utgöra ett strategiskt planeringsunderlag för en långsiktigt hållbar och attraktiv livsmiljö. Planen ska samordna ekologiska, klimatomfattande och folkhälsorelaterade värden och därigenom säkerställa att naturen kan utvecklas i balans med ett samhälle i tillväxt.

Planens avgränsning

Grönplanen omfattar hela Habo kommun och innehåller strategier för att bevara och utveckla kommunens blå och gröna miljöer.

I grönplanen ingår ”Inventeringar och förslag på utveckling för Habo tätort”, som fokuserar på natur- och vattenområden tillgängliga för allmänheten, främst på kommunägd mark men även vissa områden med annan ägarstruktur. Dessa områden är viktiga för att skapa en helhetsbild av tätortens grönstruktur och kräver samverkan med berörda aktörer.

Fokus ligger på Habo tätort eftersom den är kommunens största och mest centrala tätort, med störst användning av allmänna grönområden. Insatser här får störst effekt för rekreation, sociala värden och ekologisk funktion, och kan fungera som modell för övriga tätorter.

Den blå och gröna strukturen hänger ofta samman, men vattenhantering och dagvatten behandlas främst i kommunens dagvattenplan, som kompletterar grönplanen. Tillsammans ger planerna stöd för en hållbar, trivsamt och motståndskraftig kommun.

Organisation, process och ansvar

Arbetet med grönplanen leds av kommunstyrelsen och genomförs i nära samverkan mellan flera förvaltningar.

En styrgrupp (miljöchef, teknisk chef samt kultur- och fritidschef) ansvarar för de strategiska vägvalen och för att planen färdigställs till år 2025. Till stöd finns en referensgrupp bestående av gata- och parkchef, bygglovschef samt plan- och exploateringschef.

Själva arbetet bedrivs av en projektgrupp, där representanter från berörda enheter samt miljö- och hållbarhetsstrategen vid kommunledningsförvaltningen ingår. Gruppen leds av en projektingenjör från tekniska förvaltningen.

Ansvarsfördelning:

- Plan- och exploateringsenheten - ansvarar för kommunens strategiska samhällsplanering och att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling av den fysiska miljön.
- Gata och parkenheten – ansvarar för skötsel och drift av kommunens grönområden.
- Bygglovsenheten – ansvarar för den byggda miljön, beviljar bygglov, ger förhandsbesked och fungerar som tillstånds- och tillsynsmyndighet.
- Kultur- och fritidsförvaltningen – ansvarar för kommunens fritids- och kulturmiljöer.
- Miljöförvaltningen – ansvarar för tillsyn samt bidrar med kompetens inom natur- och vattenvård.
- Miljö- och hållbarhetsstrategen – ansvarar för helhetsperspektivet och den övergripande strategiska planeringen.

Arbetsprocess:

Grönplanen tas fram enligt Naturvårdsverkets vägledning *Grönplanera!* (2022) i fem steg:

1. Planera och organisera – uppdrag och arbetsgrupp (projektdirektiv 2023).
2. Kartlägga och analysera – nulägesbeskrivning av förutsättningar och utmaningar.
3. Temakartor och översiktsbilder – för att visualisera resultatet.
4. Formulera mål, strategier och åtgärder.
5. Anta, genomföra och följa upp – revidering sker varje mandatperiod.

LONA-projekt och tidsplan:

Projektet finansieras delvis av LONA-bidrag (351 000 kr) från Länsstyrelsen i Jönköpings län. Det startade 2022 och ska avslutas senast 31 december 2025. Förslaget till grönplan ska lämnas till politiska instanser senast december 2025.

Rapportering och uppföljning:

Projektgruppen rapporterar löpande till styrgruppen och referensgruppen. När planen har antagits ska genomförda åtgärder redovisas tertialvis och sammanställas i kommunens hållbarhetsbokslut.

Förutsättningar för genomförande

Habo kommun vill utveckla och stärka sina gröna områden i takt med ett växande samhälle. För att detta ska vara möjligt krävs långsiktig planering och välplanerade åtgärder. Arbetet kommer att kräva både ekonomiska och personella resurser under flera år, samt nära samordning mellan olika förvaltningar och aktörer för att säkerställa att utvecklingen blir både hållbar och effektiv.

Översiktsplanen 2040 och grönstrukturens utveckling

Översiktsplanen 2040 pekar ut natur- och vattenområden som har särskilt stor betydelse på lokal nivå. I den mindre skalan – främst kring Habo tätort – har flera gröna stråk identifierats som viktiga att bevara och utveckla. Tillsammans bildar dessa områden kommunens gröna och blå strukturer: natur- och vattenmiljöer som stärker den biologiska mångfalden, binder samman ekosystem och bidrar till en robust, attraktiv och klimatsmart kommun. Grönplanen tar vid där Översiktsplanen 2040 slutar och fungerar som en fördjupning av dess inriktning. Den fördjupar kunskapen om kommunens natur- och vattenmiljöer och visar hur Habo kan ta tillvara sina styrkor för att skapa ett mer hållbart samhälle.

För mer information om de utpekade natur- och vattenområdena hänvisas till Översiktsplanen 2040.

Dialog och delaktighet – Min naturplats

Under februari–juli 2023 genomförde Habo kommun den digitala enkäten ”Min naturplats” för att samla in invånarnas synpunkter på kommunens natur- och grönområden. Totalt deltog 260 personer, främst vuxna boende i Habo tätort, med en något större andel kvinnor än män.

Resultaten visar tydligt att naturen har stor betydelse för invånarnas välbefinnande. De flesta besöker sina favoritplatser regelbundet – oftast till fots eller med cykel – och de vanligaste motiven är naturupplevelse, lugn och stillhet samt motion. Bland de mest uppskattade platserna finns Hökesåns dalgång, Hökensås, Hembygdsparken och Domsand.

Enkäten belyser även behovet av fler lättillgängliga, sammanhängande och välutrustade grönområden nära människors vardagsmiljöer. Många efterfrågar till exempel fler parkstråk, sittplatser och natuorytor i anslutning till bostäder och service.

Synpunkterna från enkäten används nu som underlag i kommunens fortsatta arbete med Grönplanen, med målet att utveckla en inkluderande, hållbar och attraktiv grönstruktur som stärker Habo – både idag och för framtiden.

Utmaningar och trender

I arbetet med grönplanering står kommunen och andra aktörer inför en rad utmaningar och trender. Särskilt tydliga är dessa i avvägningar mellan bebyggelseutveckling, trafikinfrastruktur samt gröna strukturer.

Byggnader, näringsliv och teknisk infrastruktur har direkta ekonomiska värden medan grön- och blå strukturvärden ofta är indirekta och samspelar i komplicerade ekologiska samband.

- Ökad befolkning och förtätning: Fler invånare kräver fler och bättre grönområden. Samtidigt är det en utmaning att förtäta tätorter och behålla ekosystemtjänster.
- Attraktivt boende: Närhet till grönområden höjer attraktiviteten men kan hotas av nybyggnation. Balansen mellan exploatering och bevarande är viktig.
- Tillgänglig grönska: Barriärer som vägar och bebyggelse försvårar tillgången till naturen och påverkar både människor och ekosystem negativt.
- Beslutsprocessen: Grönområden får ofta stå tillbaka i planeringen. Bättre beslutsunderlag krävs för att lyfta fram deras långsiktiga och mångfunktionella värden.
- Ett förändrat klimat: Klimatförändringar ökar behovet av grönområden som svalkar, tar hand om skyfall och stärker ekosystemen och dess motståndskraft.
- Vattenkvalitet: Föroreningar i sjöar och vattendrag är en utmaning. Naturens egen rening är effektiv men kräver ytor och investeringar.
- Statsodling på bostadsgårdar: Odlingslådor på bostadsgårdar är en växande trend som ger hyresgäster möjlighet till egen odling. Det stärker gemenskapen, gynnar biologisk mångfald och bidrar till trivsel och hälsa.
- Föränderligt friluftsliv: Nya aktiviteter ställer krav på mångfunktionella och upplevelserika grönområden där olika behov kan mötas.
- Delaktighet: Medborgarnas kunskap är en resurs. Delaktighet stärker både planeringen och den lokala demokratin.
- Förvaltning: Begränsade resurser gör skötsel av grönområden svår. Underhåll av grönområden växer och kvaliteten behöver säkras långsiktigt.
- Kunskapsbehov: Blå- och grönstruktur är komplexa. Ökad kunskap krävs för att förstå deras värden och möjliggöra hållbar utveckling.

Grönplanens tre värden och strategier

Grönplanens tre värden fungerar som en kompass för hur Habo kommun ska utveckla och förvalta sina blå och gröna miljöer ur ett helhetsperspektiv. De omsätter visionen om en hållbar och attraktiv kommun i praktiskt arbete genom att styra både långsiktiga prioriteringar och konkreta insatser.

De ekologiska värdena handlar om att bevara och stärka livsmiljöer för växter och djur samt värna den biologiska mångfalden.

De folkhälsomässiga värdena sätter människors hälsa och livskvalitet i fokus genom att skapa fler möjligheter till rekreation, rörelse och naturupplevelser nära hemmet.

De klimatomässiga värdena syftar till att minska sårbarheten vid klimatförändringar, bland annat genom effektiv dagvattenhantering, trädplantering och grönare stadsmiljöer.

Tillsammans visar dessa tre värden hur natur, klimat och människors välbefinnande kan utvecklas i balans och integreras i kommunens planering.

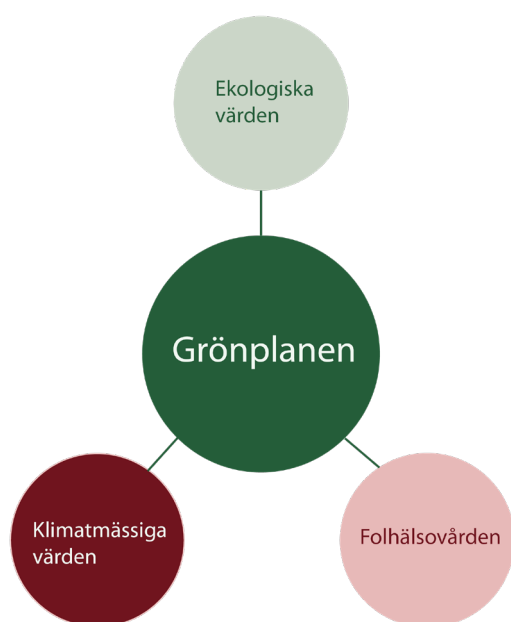

Bild 1: Tre värden i grönplanen: ekologiskt, folkhälso- och klimatomässigt värde.

Ekologiska värden

Habo kommun ska aktivt arbeta för att stärka naturvärden och utveckla den biologiska mångfalden.

Detta görs för att:

- Skapa livskraftiga miljöer för växt- och djurliv.
- Bevara eller utveckla grönområden och grönstråk.
- Framhäva blå och gröna ytors kvaliteter.
- Öka kunskapen om ekosystemtjänster och naturresurser i fysisk planering.

Exempel på åtgärder:

- Välj pollinatörvänliga växter och bekämpa invasiva arter.
- Arbeta för fria vandringsvägar för fisk i våra vattendrag.
- Utveckla vägledning för skötsel och naturvårdsfrågor.
- Identifiera och peka ut grönområden och stråk för fysisk planering.

Folkhälsovärden

Genom att utveckla blå och gröna stråk stärker kommunen folkhälsa samt ökar tillgänglighet och naturupplevelse.

Detta görs för att:

- Skapa möjlighet för sociala möten och rekreation
- Främja fysisk aktivitet och välbefinnande
- Möjliggöra friluftsliv för alla åldrar och grupper
- Stärka hälsa genom ökad tillgång till naturupplevelser

Exempel på åtgärder:

- Förbättra tillgången till naturen för alla invånare.
- Skapa varierande och stillsamma miljöer för social samvaro, motion och rekreation.
- Samarbeta med föreningar (friluftsfrämjande, idrotts- och funktionsrättsorganisationer)
- Föra dialog med kommuninvånare om deras behov och önskemål.

Klimatmässiga värden

För att hantera och anpassa sig till klimatförändringarna arbetar kommunen aktivt med att säkerställa och utveckla blå och gröna stråk.

Detta görs för att:

- Verka för en god bebyggd miljö.
- Förbättra mikroklimatet

- Minska risken för översvämningar och värmeöar
- Fördröja och rena dagvatten innan det når våra sjöar och vattendrag

Exempel på åtgärder:

- Skapa nya dagvattenytor.
- Plantera träd som renar luften.
- Tillföra grönska i hårdgjorda miljöer.
- Skapa skuggande miljöer och vistelseytor

Strategiskt hållbarhetsarbete

Det strategiska hållbarhetsarbetet utgår från Habo kommuns vision "Habo kommun - den hållbara kommunen för hela livet". Kommunens strategiska hållbarhetsarbete omfattar alla dimensioner av hållbar utveckling och bygger på de åtta hållbarhetsprinciperna, Agenda 2030 med de globala hållbarhetsmålen, de nationella/regionala miljömålen, de folkhälsopolitiska målen och lokala mål samt den nationella klimatanpassningsstrategin.

Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen

År 2015 beslutade världens ledare genom FN om ett gemensamt arbetssätt för hållbar utveckling i världen. Det fick namnet Agenda 2030 och innehåller 17 globala mål och 169 delmål. Målen ska bland annat bidra till att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa och lösa klimatkrisen. Genom grönplanen finns koppling till fyra av de 17 globala hållbarhetsmålen:

Mål 3 "God hälsa och välbefinnande"

- Delmål 3.4 "Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande."

Mål 11 "Hållbara städer och samhällen"

- delmål 11.5 "Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer".
- delmål 11.7 "Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Mål 13 "Bekämpa klimatförändringarna"

- delmål 13.1 "Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder."
- delmål 13.3 "förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna,

klimateanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

Mål 15 ”Ekosystem och biologisk mångfald”

- delmål 15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2030 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

Målsättningar på olika nivåer

Internationella konventioner och EU-lagstiftning

Internationella konventioner

- Konventionen om biologisk mångfald (CBD) – Syftar till att bevara den biologiska mångfalden, använda naturresurser på ett hållbart sätt och fördela vinster rättvist. Mål till 2030 är att skydda minst 30 procent av land och hav samt stärka urfolks rättigheter.
- Våtmarkskonventionen (Ramsar) – Skyddar våtmarker med hög ekologisk betydelse och ska bidra till ett hållbart nyttjande.
- Europeiska landskapskonventionen – Handlar om att skydda, förvalta och utveckla landskap i alla miljöer, och uppmuntrar till långsiktigt arbete och samarbete inom Europa.

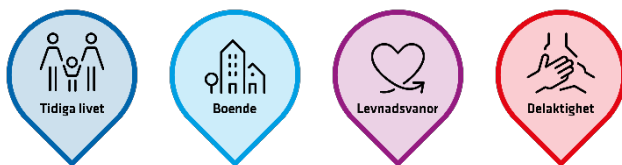
EU:s lagar och strategier

- Naturrestaureringsförordningen (EU 2022/869) – Ställer krav på att återställa ekosystem och livsmiljöer. Från 2024 ska städer säkerställa tillgång till gröna områden, och till 2030 ska naturen visa en positiv trend.
- Vattendirektivet (2000/60/EG) – Reglerar skydd och förvaltning av vattenresurser utifrån avrinningsområden.
- Fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet – Skyddar arter och livsmiljöer, särskilt inom Natura 2000-områden.
- EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 – Syftar till att stoppa förlusten av biologisk mångfald, skydda 30 procent av land och hav, återställa natur, öka grönska i städer och hantera invasiva arter.

Folkhälsopolitiska målen

Det nationella folkhälsopolitiska ramverket syftar till god och jämlik hälsa i hela befolkningen och att minska hälsoklyftor inom en generation. För grönplanen är särskilt relevanta mål följande:

- Mål 1: Det tidiga livets villkor
- Mål 5: Boende och närmiljö
- Mål 6: Levnadsvanor
- Mål 7: Kontroll, inflytande och delaktighet

Nationella friluftslivsmålen

Sveriges friluftslivspolitik syftar till att ge alla människor möjlighet till naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och kunskap om natur och miljö, med allemansrätten som grund. I Habo kommun prioriteras fyra av de tio nationella målen:

1. Tillgänglig natur för alla
2. Tillgång till natur för friluftsliv
3. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
4. Friluftsliv för god folkhälsa

Nationella miljömålen

Förutom koppling till de globala hållbarhetsmålen har grönplanen även kopplingar till miljömål på både nationell och regional nivå.

De nationella miljömålen beskriver hur tillståndet i vår natur- och kulturmiljö måste vara för att samhällsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar. De nationella mål som är relevanta för grönplanen är God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Myllrande våtmarker.

Nationella lagar

- Plan- och bygglagen (PBL) – Styr den långsiktiga planeringen av mark, vatten och byggande samt tar hänsyn till klimataspekter i fysik planering.
- Miljöbalken – Främjar hållbar utveckling och skyddar naturresurser samt biologisk mångfald.

- Förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete – ställer krav på att kommuner ska arbeta med klimatanpassning inom sina ansvarsområden.
- Kulturmiljölagen – Skyddar kulturarv som byggnader, parker och fornlämningar.
- Skogsvårdslagen – Reglerar hållbart brukande av skog med hänsyn till biologisk mångfald och friluftsliv.
- Jordabalken – Reglerar ägande och möjliggör naturvårdsavtal mellan markägare och stat eller kommun.
- Lagen om allmänna vattentjänster – Fastställer kommunes ansvar för vattenförsörjning, avlopp och dagvattenhantering.

Grönplaneringens förutsättningar och nuläge

Habo har värdefulla natur- och vattenmiljöer som utgör viktiga resurser i kommunens utveckling. Grönplanen utgår från dagens förutsättningar: kommunen växer, trycket på naturområden ökar och behovet av rekreation, biologisk mångfald och klimatanpassning blir allt större. Planen presenterar konkreta förslag för att skapa attraktiva miljöer och integrera naturvärden i samhällsplaneringen.

Strategier i Översiktsplan 2040:

- Bevara tätortsnära grönområden för rekreation och biologisk mångfald.
- Skapa sammanhängande gröna stråk som stärker ekosystemtjänster och livsmiljöer.
- Förbättra tillgången till Vättern och kommunens vattendrag för friluftsliv och rekreation.
- Kartlägga och värdera naturvärden för att identifiera och skydda viktiga områden.
- Etablera kommunala naturreservat för att långsiktigt skydda särskilt värdefulla miljöer.

Markanvändning och landskapsbild

Kommunens landyta omfattar 32 849 hektar och präglas av ett variationsrikt landskap där skog, jordbruksmark och vattenmiljöer samspekar. Skogen upptar drygt hälften av markytan, framför allt barr- och blandskog, men även lövskogar som har

stor betydelse för mångfalden. Hökensås i väster utmärker sig som ett stort sammanhängande skogsområde med unika naturförutsättningar.

Jordbruket omfattar drygt 14 procent av ytan och skapar ett mosaikartat odlingslandskap, särskilt i de östra delarna längs Vättern. Här möts små åkrar, betesmarker, skogsdungar och kulturhistoriska element som stenmurar. Det bidrar både till livsmedelsförsörjningen och till ett kulturpräglad landskap med höga biologiska värden.

Vattenmiljöerna täcker nästan en tredjedel av ytan och är viktiga både ekologiskt och socialt. Sjöar, vattendrag och våtmarker bidrar till vattenreglering och biologisk mångfald, samtidigt som de skapar attraktiva miljöer för friluftsliv. Särskilt värdefulla är ravinerna längs Vättern med sina artrika lövskogar och rinnande vatten.

Bebyggelsen är i huvudsak koncentrerad till Habo tätort och utgör en liten del av ytan. Detta ger goda möjligheter att även framöver bevara sammanhängande natur- och rekreationsområden i direkt närhet till tätorten. Kombinationen av naturresurser, kulturmiljöer och begränsad exploatering gör Habo till en kommun med höga kvaliteter för både människor och ekosystem.

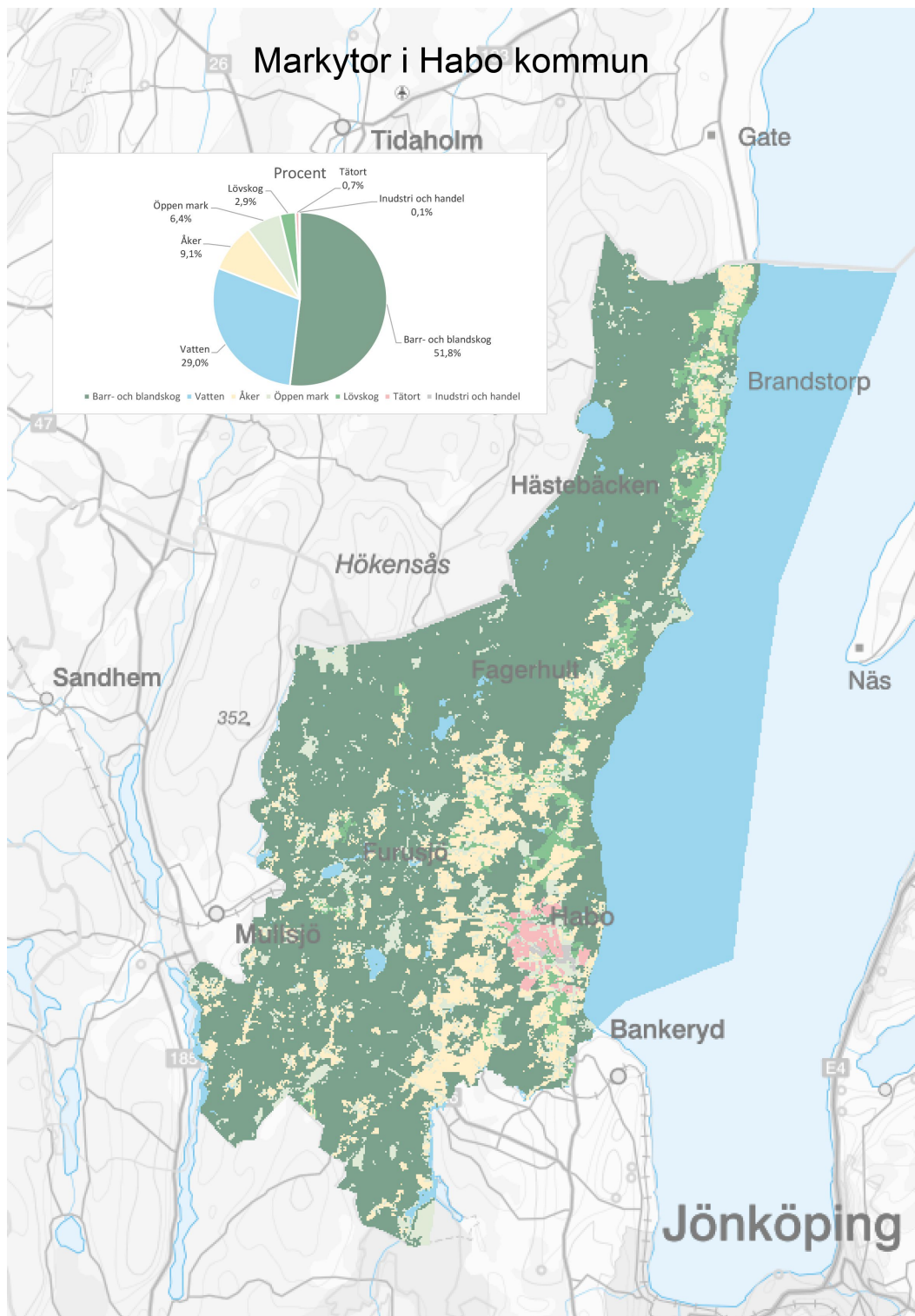

Bild 2: Översikt över markanvändningen i Habo kommun.

Naturområden, vattenområden och vattendrag

Kommunens naturområden erbjuder en rik och varierad natur. Här finns vidsträckta skogar med tall, gran, löv och blandade trädslag, tillsammans med betes- och ängsmarker, strandzoner vid sjöar, raviner, hagmarker och flera naturreservat. Tillsammans skapar dessa miljöer viktiga livsutrymmen för många skyddsvärda arter och bidrar till ekosystem som är både starka och motståndskraftiga.

Många av naturområdena är dessutom lättillgängliga och populära för friluftsliv, vandring, motion och naturupplevelser. Den nära kontakten med naturen stärker både folkhälsan och invånarnas känsla av välbefinnande och tillhörighet.

Genom att bevara och utveckla sammanhängande gröna stråk skapas bättre spridningsvägar för växter och djur, vilket främjar den biologiska mångfalden och ökar naturens motståndskraft mot klimatförändringar.

Kommunens vattenområden utgör en särskilt framträdande del av naturen. Sjöar, våtmarker – som kärr och mossar – och rinnande vatten täcker stora ytor och bidrar till hög ekologisk mångfald. Vattendrag som rinner genom ravinerna vid Vättern, bland annat Hökesån, Hornån och Knipån, skapar unika miljöer med höga naturvärden. Dessa vattenmiljöer fungerar både som livsmiljöer och spridningskorridorer för många arter, samtidigt som de fungerar som naturliga buffertar vid extremväder och bidrar till klimatanpassning.

Det finns dock utmaningar, bland annat barriärer som vägar, järnvägar och vandringshinder i vattendragen, som begränsar arters spridning och påverkar ekosystemens funktioner. Genom riktade åtgärder – exempelvis faunapassager, restaurering av vattendrag och naturanpassad dagvattenhantering – kan dessa hinder minskas eller undanröjas. På så sätt stärks naturvärdena, ekosystemens motståndskraft ökar och sambanden mellan olika miljöer utvecklas för framtiden.

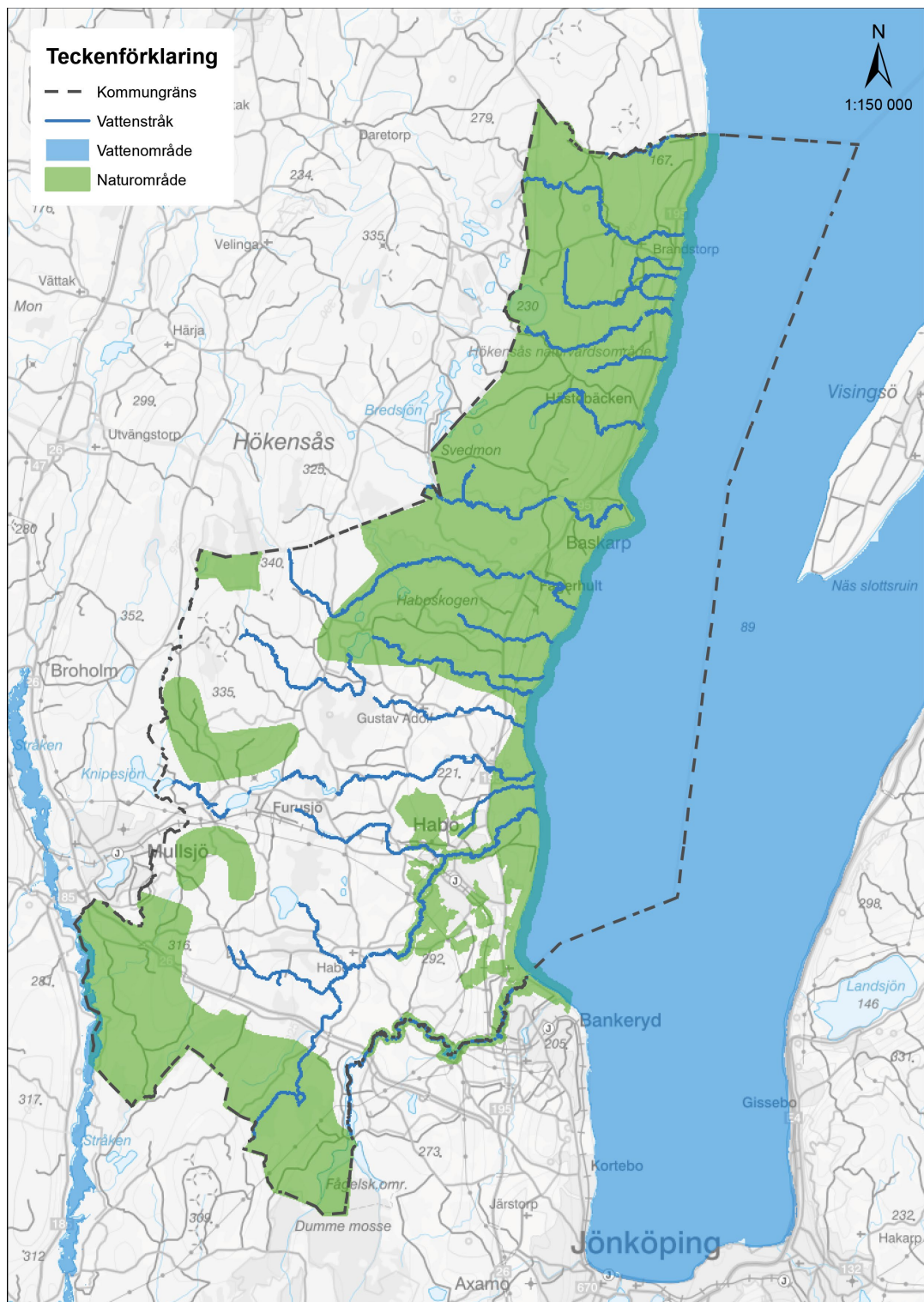

Bild 3: Översikt över naturområden och vattendrag i Habo kommun.

Värdekärnor

Värdekärnor är områden med särskilt höga naturvärden som har stor betydelse för den biologiska mångfalden. De kan bestå av exempelvis gamla skogar, våtmarker eller odlingslandskap och fungerar som viktiga noder i den gröna infrastrukturen. Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram kartor som visar var dessa värden finns för att ge underlag till kommuner och andra aktörer i planeringen av ett hållbart landskap. I Habo kommun finns flera utpekade värdekärnor, bland annat längs Vätterns östra del med rika lövskogsmiljöer, vid Hökesån och Fagerhult med värdefulla våtmarker samt i odlingslandskapet väster om Fursjö där småskaligt jordbruk skapar livsmiljöer för många arter. Kunskapen om värdekärnor hjälper Habo kommun att ta hänsyn till naturens värden och planera för en långsiktigt hållbar utveckling.

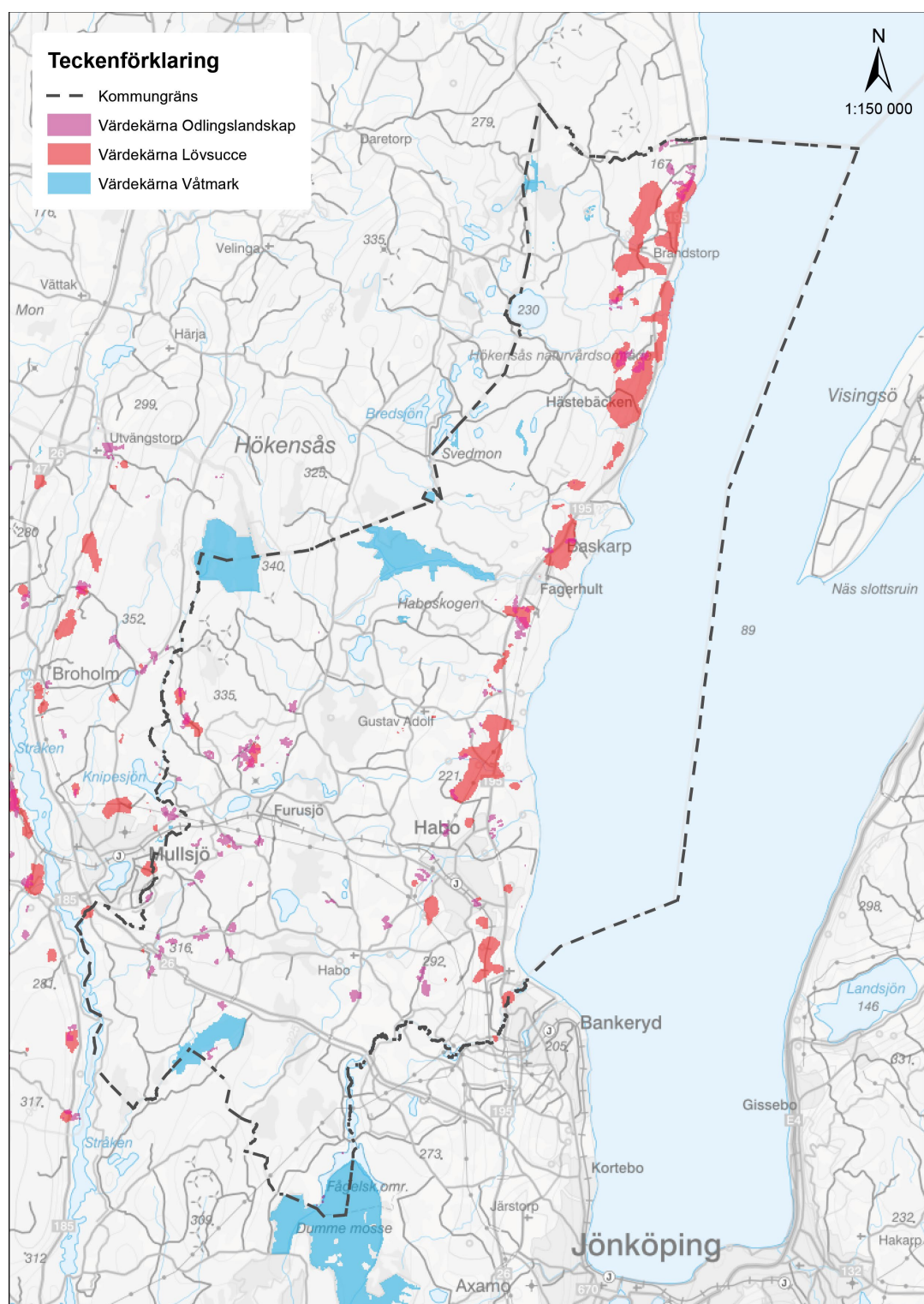

Bild 5: Översikt över värdekärnor i Habo kommun.

Skyddad natur

Habo kommun har en stor variation av skyddade områden som bevarar natur, arter och landskap för framtiden. Nedan presenteras de olika skyddsformerna som finns i kommunen, deras omfattning samt syfte och ansvarig myndighet:

Skyddsform	Antal/utbredning i Habo kommun	Syfte och innehåll	Ansvarig myndighet
Naturresevat	23 områden	Bevarar värdefulla naturmiljöer; varje resevat har särskilda föreskrifter	Länsstyrelsen
Naturvårdsområde	1 område (Hökensås)	Skyddar landskapsbild, kulturbetingade biotoper och friluftsområden; numera jämställda med naturresevat	Länsstyrelsen
Naturminne	2 objekt (bokträd vid Dykärr, ek vid Lufsebacken)	Bevarar enskilda naturobjekt med unika egenskaper	Länsstyrelsen/ Kommunen
Biotopskyddsområde	4 skogliga områden	Skyddar små biotoper med höga naturvärden; viktiga livsmiljöer för både hotade och vanliga arter	Skogsstyrelsen
Djur- och växtskyddsområde	1 fågelskyddsområde (Domneådammen)	Ger förstärkt skydd för särskilda arter genom att begränsa störande aktiviteter	Länsstyrelsen/ Kommunen
Natura 2000-område	17 områden	EU-nätverk för att bevara hotade arter och livsmiljöer, även riksintresse enligt miljöbalken	Naturvårdsverket/ Länsstyrelsen
Strandskyddsområde	Generellt 100 m, 200 m vid Stråken, 300 m vid delar av Vättern	Bevarar växt- och djurliv samt allmänhetens tillgång till strandområden	Länsstyrelsen/Ko mmunen

Bild 6: Översikt över skyddad natur i Habo kommun.

Riksintressen i Habo kommun

Habo kommun har flera områden som är skyddade som riksintressen på nationell nivå. Dessa områden är viktiga för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård och utgör värdefulla resurser för biologisk mångfald, rekreation och kulturarv.

Riksintressena ska beaktas i planering och förvaltning för att säkerställa deras långsiktiga värden.

Riksintresse för friluftsliv

Kommunen har ett område som är utpekade som riksintresse för friluftsliv. Det innebär att området har särskilt höga värden för rekreation, friluftaktiviteter och naturupplevelser för både invånare och besökare. Utpekandet baseras på områdets tillgänglighet, naturkvalitéer och betydelse för friluftslivet på regional och nationell nivå.

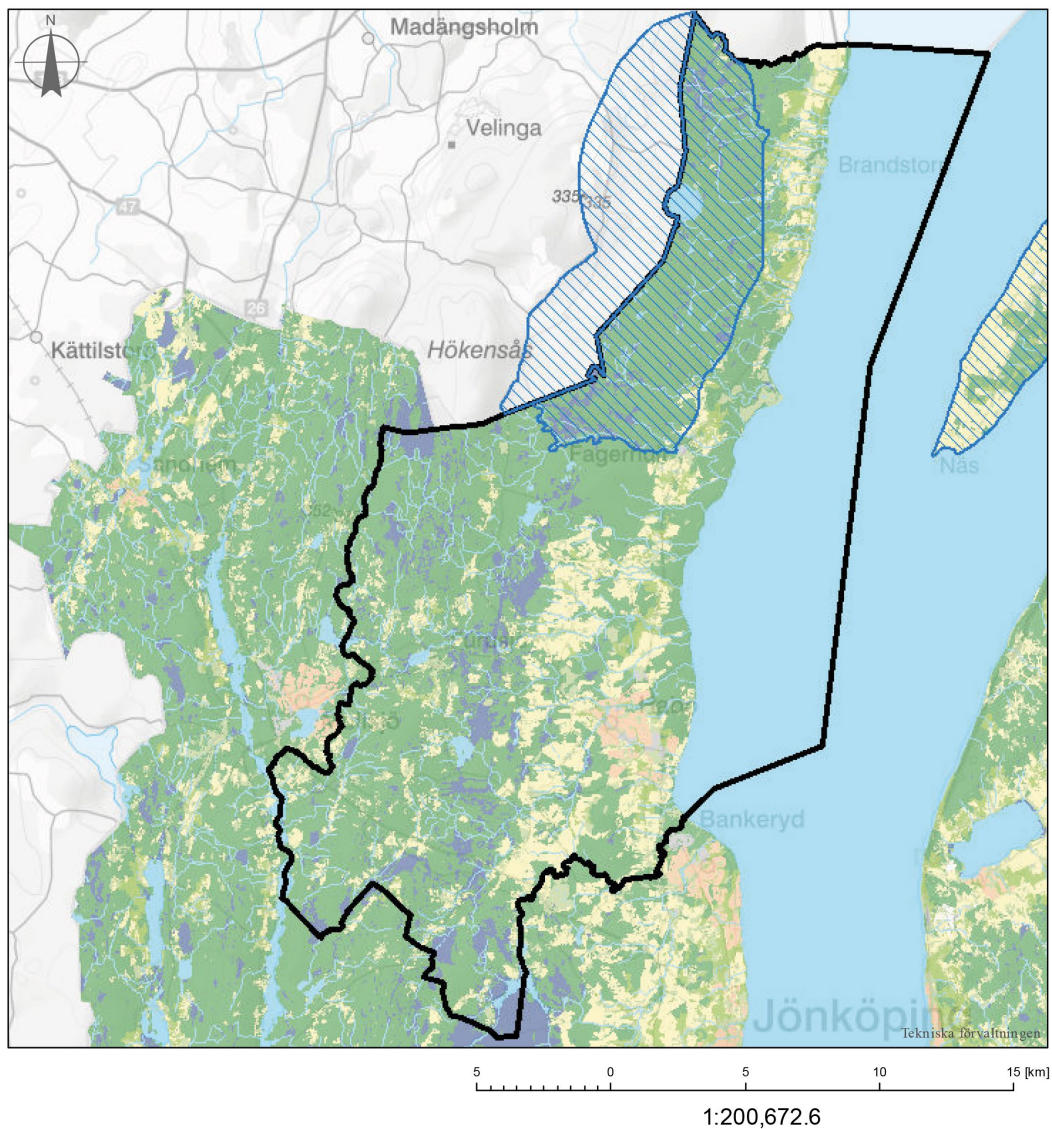
I Habo kommun omfattar riksintresset bland annat Västra Vätterstranden och Hökensås. Dessa områden är kända för sina stora skogar, sjösystem och varierade landskap som erbjuder goda möjligheter till vandring, bad, fiske, bär- och svamplockning samt andra naturupplevelser. De är betydelsefulla för turism och friluftsliv året runt och utgör en viktig del av kommunens identitet och attraktionskraft.

Kartan nedan visar det område som är utpekade som riksintresse för friluftsliv i Habo kommun. Mer information finns i kommunens översiktsplan (ÖP).

Riksintresse för friluftsliv

March 25, 2025

Teckenförklaring

	Riksintresse_Frilu...		Vatten
	Habo kommungräns		Åker
	Vattendrag		Barr- och blandskog
	Våtmarker		Lövskog
	Industri- och handelsbebyggelse		Öppen mark
	Bebyggelse		

Bild 7: Översikt över friluftslivets riksintressen i Habo kommun.

Riksintresse för naturvård

I Habo kommun finns elva områden som är av riksintresse för naturvård. De är utpekade för att de visar särskilt värdefulla naturtyper, landskap och miljöer som är typiska för olika delar av Sverige. Ett riksintresse kan också vara en mycket sällsynt natur som bevarats i gott skick.

De områden som är riksintresse i kommunen är:

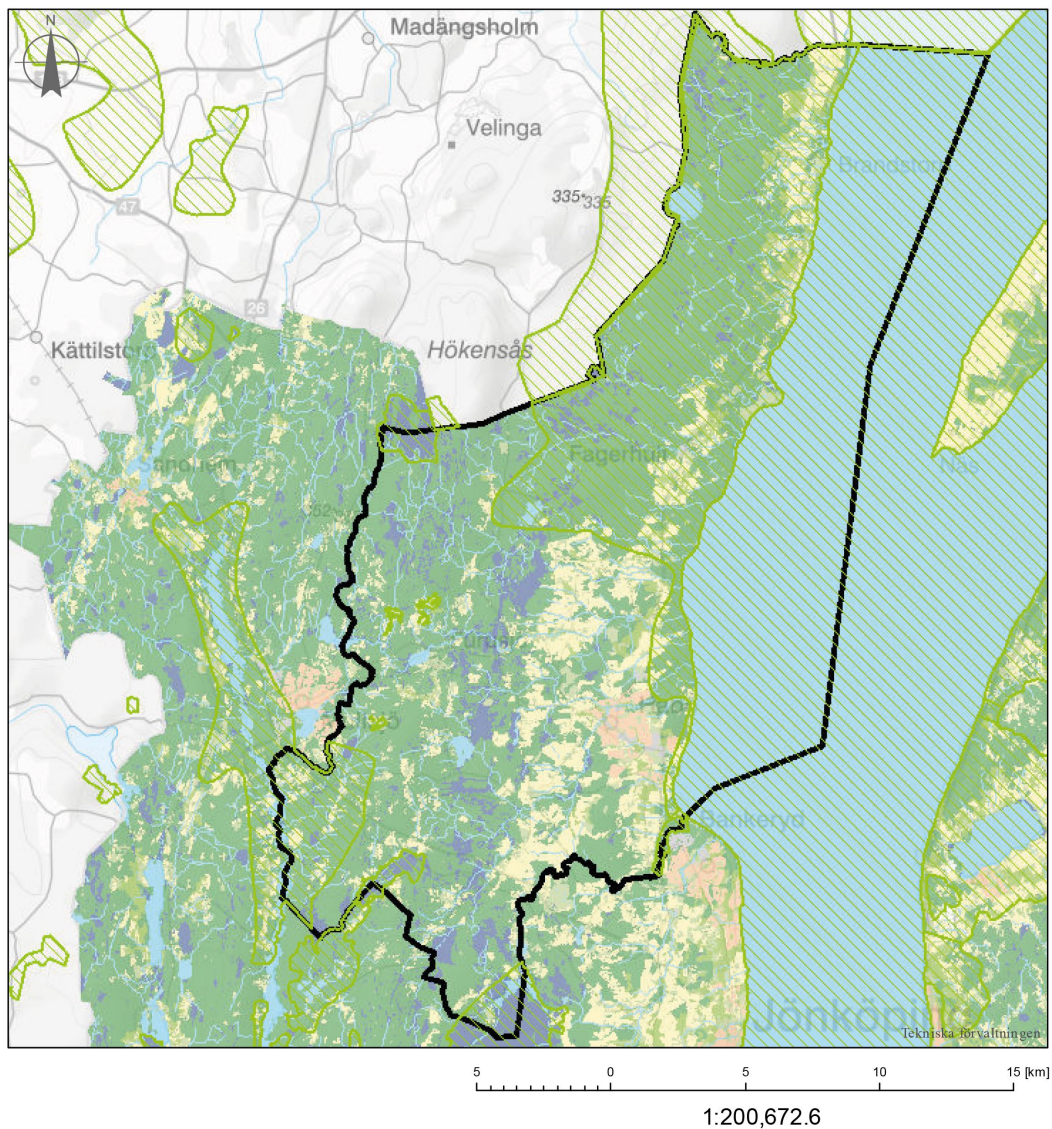
- Västra Vätterstranden och Hökensås
- Vättern
- Domneån
- Baremosse
- Stråkendalen
- Stråkendalen - Bottnarydsfältet
- Karshulta mosse
- Dumme mosse
- Flatered
- Svenshult
- Jäboruder

Kartan nedan visar områden av riksintresse för naturvård i Habo kommun. Mer information finns i kommunens översiktsplan 2040 (ÖP).

Riksintresse för naturvård

March 25, 2025

Teckenförklaring

	Riksintresse_Natu...		Vatten
	Habo kommungräns		Åker
	Vattendrag		Barr- och blandskog
	Våtmarker		Lövskog
	Industri- och handelsbebyggelse		Öppen mark
	Bebyggelse		

Bild 8: Översikt över naturvårdens riksintressen i Habo kommun.

Riksintresse för kulturmiljövård

Kommunen har ett riksintresse för kulturmiljövård – Habo kyrkby. Riksintresset omfattar miljöer som tydligt visar på ortens historiska utveckling och kulturhistoriska värden. Utpekandet grundar sig på kyrkbyns välbevarade bebyggelse och dess framträdande placering i det öppna odlingslandskapet.

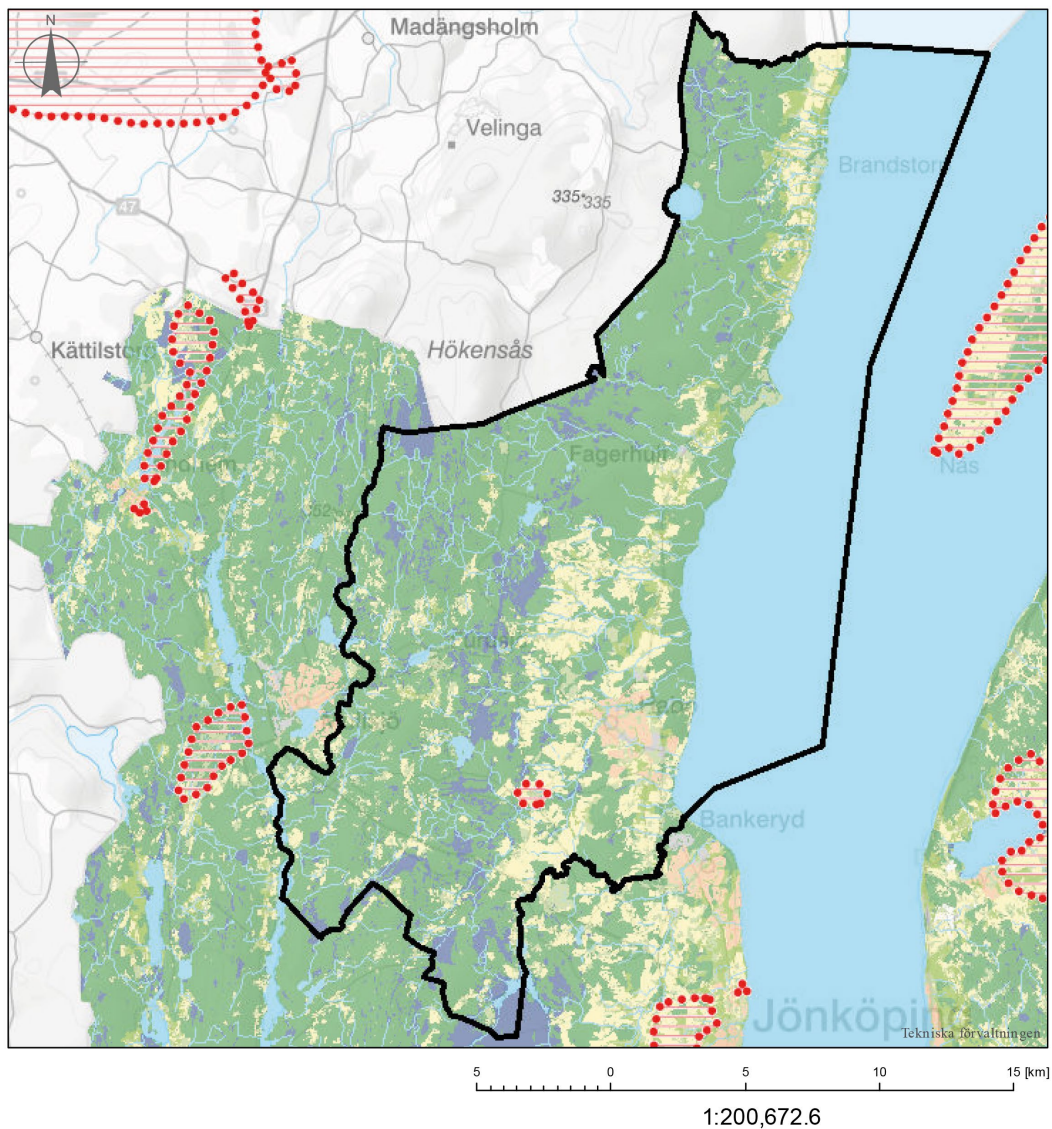
De kulturhistoriska värdena knyts framför allt till Habo kyrka, en ovanligt välbevarad och rikt dekorerad barockkyrka i trä med en medeltida sakristia i sten. Till helheten hör även den fristående klockstapeln från 1760, prästgården från 1828 samt sockenstugan. Tillsammans med omgivande jordbruksmark utgör de ett tydligt exempel på en traditionell sockencentrum-miljö med stor kulturhistorisk betydelse.

Kartan nedan visar områden av riksintresse för kulturmiljöer i Habo kommun. Utförlig information finns i kommunens översiktsplan.

Riksintresse för kulturmiljöer

March 25, 2025

Teckenförklaring

RAA_Riksintresse...	Vatten
Habo kommungräns	Åker
Vattendrag	Barr- och blandskog
Våtmarker	Lövskog
Industri- och handelsbebyggelse	Öppen mark
Bebyggelse	

Bild 9: Översikt över riksintresseområden för kulturmiljöer i Habo kommun

Ekologiskt värde i Habo kommun

Habo kommun värnar sina ekologiskt värdefulla miljöer och arbetar långsiktigt för att stärka den biologiska mångfalden. Kommunen vårdar och utvecklar viktiga natur- och vattenområden genom att restaurera livsmiljöer, knyta samman grönstrukturer och förvalta naturresurser på ett hållbart sätt. På så sätt bevaras ekologiska värden och ekosystemens funktioner för både dagens invånare och kommande generationer.

Naturtyper och livsmiljöer

Betes-och ängsmarker

Betes- och ängsmarkerna i Habo kommun har höga biologiska och kulturella värden. I Jordbruksverkets databas TUVAS finns information om var dessa marker är belägna, samt deras naturvärden och eventuella kulturlämningar.

I Habo används betesmarkerna främst för bete av nötkreatur, hjortar, får och hästar. Dessa marker utgör viktiga livsmiljöer för många växter, insekter och fåglar. Vanliga växter är bland annat klöver, ängssvingel, timotej och ängskovall. Typiska träd i hagmarkerna är ask, ek, körsbär, björk, en och rönn, vilket skapar ett artrikt och varierat landskap.

Områdena Flatered–Svenshult och Ekered är exempel på platser i kommunen med öppna hagmarker, små åkrar ofta omgivna av stenmurar. Enligt ängs- och hagmarksinventeringen har dessa områden mycket höga bevarandevärden.

Ängarna i Habo slås traditionellt för att ge vinterfoder till djuren. Eftersom växterna får blomma innan slåttens sker, är ängarna mycket artrika och särskilt viktiga för pollinerande insekter. Typiska ängsväxter är prästkrage, blålocka, ängsskallra, olika fibblor, rödklint, kattfot och smörblomma. Tillsammans bidrar dessa växter till ett levande och färgrikt odlingslandskap som lockar bin, fjärilar och andra pollinatörer.

Slutsats: Betes- och ängsmarkerna i Habo kommun är av stor betydelse för djurhållning, biologisk mångfald och kulturmiljö. Att bevara dessa marker stärker och skyddar både natur- och kulturvärden, vilket bidrar till ett hållbart och levande landskap för framtiden.

Bäckraviner

Bäckraviner i Habo kommun har både biologiska och historiska betydelser. Biologiskt sett skapar dessa raviner unika livsmiljöer för många växter och djur, tack vare deras fuktiga och skyddade miljöer. Här trivs bland annat ormbunkar, mossor och olika bärväxter. De är också viktiga för djurlivet, där små däggdjur och insekter

finner mat och skydd. Ravinerna spelar en roll i att stabilisera vattenflöden och motverka erosion, vilket gynnar ekosystemet.

Historiskt har bäckraviner haft en avgörande funktion för människan, då de ofta var platser för bosättning och jordbruk. De gav tillgång till vatten och skydd, och många av Habo kommuns gamla vägar och gårdar utvecklades nära dessa raviner. Genom att studera dessa geologiska formationer kan vi också få insikt i tidigare klimatförhållanden och människans påverkan.

Slutsats: Bäckraviner i Habo kommun är viktiga både för den biologiska mångfalden och som historiska landmärken.

Jordbruksmark

Jordbruket i Habo kommun har genomgått förändringar under de senaste decennierna och har blivit mer specialiserat och mekaniserat. Trenden är att småskaligt jordbruk minskar till förmån för mer storskalig produktion. I dag finns det cirka 4000 hektar åkermark i kommunen, där den största delen utgörs av slätter- och vallproduktion. Det finns även betydande spannmålsodling, där höstvet och höstkorn är dominerande. Detta kan bero på en förlängd odlingssäsong som möjliggör höstsådda grödor. Det finns också en betydande areal som används för slätter- och betesvall, som utgör foderproduktion till djuren. Det finns fortfarande områden med vallodling, vilket ger livsmiljöer för pollinerande insekter och andra organismer.

Slutsats: Det finns en god variation av grödor som bidrar till att tillgodose djurens foderbehov, samtidigt som den biologiska mångfalden stärks och markens långsiktiga hälsa främjas. Genom att värna om jordbruksmarken och vara restriktiv med exploatering på landsbygden skapar kommunen förutsättningar för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden.

Sandmarker

Sandmarkerna i Habo kommun är en av de mest värdefulla naturtyperna och finns främst i erosionsbranter, bäckraviner och längs Vätternstranden. Dessa sandmarker är resultatet av både naturliga processer och människans påverkan. I dessa miljöer trivs en mängd sällsynta arter, såsom vildbin, gaddsteklar och olika örter, som är beroende av den specifika sandjorden och den öppna markstrukturen. De är också viktiga för fågellivet, där bland annat olika insektsätande fåglar trivs.

En inventering av sandtäkter vid Baskarp och Brogårdsand visade att dessa områden rymmer flera sällsynta arter av både vildbin och ödlor. För att bevara dessa arter krävs att fler områden med sandblottor skapas och skyddas, för att återskapa de

naturliga förhållandena. Vägkanter och slänter har också visat sig vara viktiga för biologisk mångfald genom att skapa sandblottor som insekter och örter kan dra nytta av.

Slutsats: Sandmarkerna vid Vätternstranden och vägkanter är viktiga för hotade arter och kräver åtgärder mot igenväxning och bekämpning av invasiva främmande arter för att bevaras. Kommunen kan genom informationsinsatser till markägare och verksamhetsutövare öka förståelsen för sandmarkernas värdefulla naturtyper.

Skogsmiljöer

Historiskt har Habo kommun präglats av stora och sammanhängande skogsområden, främst tall- och granskogar, som varit viktiga livsmiljöer för många arter. Skogarna användes också för bete, där djur som får och kor släpptes ut för att beta på de öppna ytorna, vilket skapade mer varierade landskap och ökade den biologiska mångfalden. Även idag domineras kommunen av tall- och granskog.

I kommunen finns flera viktiga naturreservat såsom Fiskebäcks Ängar med ädellövskog och alsumpskog. Skämningsfors naturskog, Sveds tallskog och Stora Kärrs bokskog är också viktiga för naturvärden. Ett annat stort skogsområde är Hökensås naturvårdsområde, som är ett stort tallskogsområde med sjöar och tjärnar som ligger mellan Habo, Mullsjö och Tidaholm.

Slutsats: Habo kommuns skogar och naturreservat är av stor ekologisk betydelse och spelar en central roll för att bevara den biologiska mångfalden i kommunen. Genom att skydda och förvalta dessa skogsområden säkerställs både naturens och kulturarvets långsiktiga bevarande för kommande generationer.

Vattenmiljöer i Habo Kommun

Habo kommun har flera viktiga vattendrag som är betydelsefulla både för naturen och för invånarna. Vättern är en av Sveriges största sjöar, har ett unikt ekosystem och är dricksvattentäkt för omkring 300 000 personer. Hökesån, som rinner från Hökesjön till Vättern, är ett av kommunens mest värdefulla vattendrag.

Eftersom dessa miljöer har påverkats av bland annat vattenreglering och utsläpp från jordbruk arbetar kommunen med olika åtgärder för att restaurera och skydda dem. Målet är att bevara och stärka vattenmiljöernas naturvärden och funktioner på lång sikt.

Åtgärder har vidtagits för att förbättra livsmiljöerna för fisk, bland annat genom att ta bort hinder för fiskvandring och återskapa naturliga lekplatser. Restaureringsarbete pågår även i vattendrag som Gagnån och Fiskebäcken, för att förbättra vattenkvaliteten och stödja den biologiska mångfalden.

Slutsats: Trots pågående utmaningar har Habo kommun tagit viktiga steg för att återställa och skydda sina vattenmiljöer, vilket är avgörande för både ekosystemet och samhället.

Våtmarker

Habo kommun har idag cirka 2,5 hektar våtmark. En stor del av de ursprungliga våtmarkerna har försvunnit och de som finns kvar riskerar att försämrast av bland annat igenväxning, dikning, vattenreglering, minskat bete, ökad näringstillförsel och klimatförändringar. Därför är det viktigt att bevara och utveckla dessa områden för att skydda den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som våtmarkerna bidrar med.

Våtmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige och är hem för många hotade arter som inte kan överleva i andra typer av habitat. De spelar en central roll för den biologiska mångfalden och erbjuder livsmiljöer för en rad olika arter av växter, fåglar, insekter och amfibier. Dessutom fungerar våtmarker som viktiga ekosystemtjänster, där de bland annat bidrar till vattenrening genom att filtrera bort näringsämnen och föroreningar från vattnet.

Slutsats: Bevarande och restaurering av våtmarker är avgörande för biologisk mångfald, klimat och samhällsskydd. Genom att värna dessa viktiga ekosystem kan Habo stärka motståndskraften mot klimatförändringar och förbättra ekosystemtjänster som vattenrening och översvämningsskydd.

Värdefulla vattenresurser

Vättern och dess tillrinnande vattendrag är unika i regionen och rymmer en hög biologisk mångfald. Sjön är klassificerad som riksintresse för naturvård och friluftsliv, och nästan hela området är Natura 2000-klassificerat. Vättern är hem för minst 28 fiskarter, inklusive flodnejonöga, öring, gädda och abborre. Strandzonerna vid Vättern är också viktiga för växter som sandstarr och strandråg. Vätterbäckarna, med sina höga lutningar, erbjuder unika livsmiljöer för fiskarter som öring och harr.

Slutsats: Vättern och Vätterbäckarna är livsviktiga för den biologiska mångfalden och den lokala vattenförsörjningen. Deras skydd och bevarande är centrala för både natur och samhälle.

Inventeringar och skydd

Naturvärdesinventeringar (NVI) i Habo kommun

Habo kommun genomför naturvärdesinventeringar (NVI) som ett centralt verktyg för att kartlägga, värdera och bevara kommunens natur- och kulturmiljöer.

Inventeringarna ger en samlad bild av naturvärden, biologisk mångfald, ekosystemtjänster och grönstruktur inom kommunens gränser. Syftet är att skapa ett gediget underlag för planering, prioritering av naturvårdsinsatser och långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

År 2017 tog Habo kommun fram rapporten *”Tätortsnära natur i Habo kommun”*, som fungerat som ett viktigt underlag för arbetet med kommunens grönplan. I denna inventering kartlades kommunala ytor inom Habo tätort samt i Baskarp, Brandstorp, Fagerhult, Fursjö och Västerkärr. Arbetet omfattade naturvård och naturvårdsarter (NVI), ekosystemtjänster (EST), grönstruktur och förslag till skötsel samt notering av lokaler med jätteloka. På övrig mark i Habo tätort beskrevs även ekosystemtjänster och grönstruktur på en mer övergripande nivå.

Resultaten från naturvärdesinventeringarna används som beslutsunderlag i kommunens fysiska planering, tillståndsärenden samt i arbetet med naturvård, friluftsliv och klimatanpassning. Genom NVI kan kommunen prioritera insatser, utveckla gröna samband mellan olika naturområden och säkerställa att skyddsvärda miljöer bevaras. Inventeringarna bidrar också till att stärka den biologiska mångfalden och till att upprätthålla viktiga ekosystemtjänster som vattenrening, pollinering och klimatreglering.

Slutsats: Naturvärdesinventeringarna ger Habo kommun ett heltäckande kunskapsunderlag som stärker arbetet med grönplanen. På så sätt kan kommunen kombinera hållbar samhällsutveckling med långsiktigt skydd och utveckling av naturens resurser och värden.

Invasiva arter

Invasiva främmande arter är arter som introducerats till nya områden av människor, avsiktligt eller oavsiktligt, och som orsakar skada på den biologiska mångfalden men även på infrastruktur och människans hälsa. Invasiva främmande arter är ett av de största hoten mot biologisk mångfald och ett allt större problem. Det kan handla om växter som tränger ut andra växter eller är giftiga, djur som äter upp eller konkurrerar ut andra djurarter eller djur som sprider sjukdomar. När en invasiv främmande art har etablerat sig på en ny plats kan det vara väldigt svårt att bli av med den. I Sverige

finns idag mer än 2000 främmande arter, cirka 20 procent av dem är invasiva eller potentiellt invasiva.

Habo kommun arbetar aktivt med att förebygga och bekämpa spridningen av invasiva främmande arter. Vanliga invasiva främmande växter i kommunen inkluderar parkslide, jättebalsamin, jätteloka och blomsterlupin. Kommunen bekämpar de invasiva arter på kommunens mark som vi är skyldiga att bekämpa enligt lagstiftningen¹. I nuläget omfattar det parkslide, jättebalsamin och jätteloka. Det är ett omfattande och krävande arbete att bekämpa dessa obligatoriska arter. När det gäller andra arter, t.ex. blomsterlupin, arbetar kommunen med att uppmuntra till att förebygga och informerar om vikten av att aktivt avstå från att plantera och att försöka förhindra att arterna sprider sig om markägaren har dem på sin mark.

Slutsats: Bekämpningen av invasiva arter är en viktig del i kommunens arbete för att skydda naturvärden, biologisk mångfald och främja en hållbar miljö.

Rödlistade arter i Habo kommun

Habo kommun har genom sina naturvärdesinventeringar identifierat flera rödlistade arter, vilket är viktigt för arbetet med att bevara biologisk mångfald och utveckla hållbara gröna miljöer. Arterna är klassificerade enligt Artdatabankens rödlista, som bedömer deras hotstatus i Sverige, med kategorier som CR (kritiskt hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar) och NT (nära hotad). Inventeringarna har omfattat kommunala ytor inom Habo tätort och samhällena Baskarp, Brandstorp, Fagerhult, Furusjö och Västerkärr.

Exempel på rödlistade arter som förekommer i kommunen är:

- Sexfläckig bastardfjäril (VU)
- Silversandbi (EN)
- Backsmalbi (VU)
- Ljungsandbi (NT)
- Backsippa (VU)
- Mindre hackspett (NT)
- Nattslända (VU)
- Strutbräken (VU)
- Kärrfibbla (VU)
- Hässleklocka (NT)

Slutsats: Genom att identifiera och skydda rödlistade arter i kommunen bidrar Habo kommun till att bevara biologisk mångfald, stärka ekosystemtjänster och skapa hållbara, trivsamma miljöer som gynnar både natur och människor.

Folkhälsovärden

Habo kommun arbetar långsiktigt för att främja folkhälsan och skapa förutsättningar för ett gott och jämlikt liv. Strategiska insatser stärker fysisk aktivitet, mentalt välbefinnande och social sammanhållning, samtidigt som invånarna erbjuds tillgång till natur, rekreation och kultur. Parker, friluftsområden och motionsspår ger möjligheter till återhämtning och möten mellan människor. Kulturhistoriska inslag, som fornlämningar, kyrkbyar och äldre gårdar, förmedlar lokal historia och identitet, vilket stärker samhörighet. Barn och unga stimuleras genom lek, föreningsliv och lärande i naturen, medan vuxna och äldre kan njuta av vila, motion och social samvaro. Genom tillgång till gröna och historiska miljöer minskar stress, samtidigt som kreativitet, koncentration och livskvalitet ökar, vilket gynnar både skola och arbetsliv.

Grön förtätning

Habo kommun arbetar långsiktigt med grön förtätning för att skapa attraktiva, hållbara och levande tätortsmiljöer. Genom att integrera multifunktionella grönytor i bostadsområden och offentliga rum främjas både biologisk mångfald och ekosystemtjänster såsom pollinering, vattenrening, skuggning och temperaturreglering. På så sätt formas en god och trivsamt bebyggd miljö i hela Habo.

Kommunen planerar gröna stråk, parker och rekreationsytor med hög kvalitet för att stärka såväl den estetiska upplevelsen som den sociala sammanhållningen.

Grön förtätning bidrar även till ökad folkhälsa genom att skapa tillgängliga platser för fysisk aktivitet, lek, vila och social samvaro. Barn och unga får möjlighet att upptäcka naturen och leka nära hemmet, medan vuxna och äldre kan hitta utrymme för återhämtning och motion. Samtidigt värnas kulturhistoriska miljöer och gröna inslag som bevarar och förstärker platsens identitet och lokala karaktär.

Slutsats: Genom att förena ekologiska, sociala och estetiska värden skapar den gröna förtätningen i Habo kommun en hållbar och attraktiv livsmiljö för både människor och natur – idag och för framtiden.

Friluftsliv och naturturism

Habo kommun satsar på naturreservat och vandringsleder som erbjuder varierande friluftslivsaktiviteter för alla åldrar. Hökensås och Stora Kärrs bokskog erbjuder lättillgängliga leder. Fiskebäcks naturreservat har tillgänglighetsanpassade stigar. Vandring längs Norra S:t Sigfridsleden och Västra Vätterleden ger motion,

naturupplevelser och möjlighet till återhämtning, vilket stärker både kropp och sinne. Friluftsområden i Habo tätort, Fagerhult och Furusjö utvecklas med fokus på säkerhet, tillgänglighet och trivsel, bland annat genom vindskydd, spänger och tydlig skyltning. Naturturism stärker lokal ekonomi, främjar hållbar utveckling och gör Habo kommuns unika natur- och kulturvärden mer synliga. Samtidigt skapas nya samarbeten mellan föreningar, näringsliv och kommun som ger sociala och ekonomiska mervärden.

Slutsats: Friluftsliv och naturturism skapar miljöer som främjar aktivitet, rekreation, återhämtning och social gemenskap, samtidigt som natur- och kulturvärden blir tillgängliga och upplevbara.

Fasta fornlämningar och kulturhistoriska lämningar

Habo kommun synliggör fasta fornlämningar som stensättningar, gravfält och stenkretsar, till exempel Kråkerydsgravfältet från järnåldern, gravar i rad norr om Habo tätort, samt Kyrkestadens hägnad och gravfält. Dessa lämningar visar Habo som en plats med långvarig mänsklig aktivitet och social struktur. Genom att tillgängliggöra lämningarna i grönområden och naturmiljöer får besökare möjlighet att uppleva landskapets historiska dimension samtidigt som de kan njuta av rekreation. Informationsskyltar och stigar gör det enkelt att förstå kulturarvet, vilket skapar pedagogiska och meningsfulla miljöer för både barn och vuxna. Detta stärker kopplingen mellan dåtid och nutid och bidrar till en djupare förståelse för platsens identitet.

Slutsats: Fasta fornlämningar och kulturhistoriska lämningar bidrar till identitet och upplevelse i grönområden och naturmiljöer, samtidigt som de visar människans långvariga påverkan på landskapet.

Kulturmiljö vid vatten

Kulturmiljöer vid sjöar och vattendrag – där kvarnar, broar, sågar och kraftstationer vittnar om ett historiskt nyttjande – utgör viktiga och karaktärsskapande inslag i Habo kommuns landskap. Genom århundradena har flottning och vattenreglering format dessa miljöer, som idag erbjuder unika möjligheter till rekreation, lärande och upplevelse.

Genom att lyfta fram kulturmiljöerna i grönområden och naturmiljöer skapas tillgängliga platser som både engagerar och inspirerar, samtidigt som de förmedlar lokal identitet och historisk utveckling. Några betydelsefulla exempel i kommunen är Laggaredammen, Spinnets och Aledals nyckelfabrik.

Vattenmiljöerna bidrar därmed till en rik och mångfacetterad upplevelse av landskapet – där natur och kultur möts i en harmonisk helhet.

Slutsats: Kulturmiljöer vid vatten bidrar till identitet, upplevelse och lärande i grönområden och naturmiljöer, samtidigt som de speglar Habo kommuns historiska utveckling.

Kulturrehistoriska värden i kyrkbyar och småorter

Habo kommun har tillsammans med Jönköpings länsmuseum inventerat kyrkbyarna Habo, Brandstorp och Gustav Adolf samt småorterna Baskarp, Fagerhult, Fursjö och Västerkärr för att identifiera kulturrehistoriska värden. Områdena präglas av kyrkomiljöer, äldre gårdsbebyggelse, fritidshus och historiska vägsträckningar som visar kommunens utveckling från jordbrukssamhällen till industri, rekreation och permanentboende. Kyrkor från medeltid och 1600-tal, klockstaplar från 1700-talet samt bebyggelse från 1800- och tidigt 1900-tal ger orterna ett tydligt kulturrehistoriskt djup. Inventeringen ger också ett viktigt kunskapsunderlag för planering, bevarande och utveckling av dessa miljöer.

Slutsats: Kyrkbyarna och småorterna i Habo kommun är centrala för den lokala identiteten och kulturarvet. Genom varsam utveckling kan dessa miljöer bevaras och fortsätta vara attraktiva för invånare och besökare.

Lekmiljöernas gröna kvalitet

Habo kommun har 29 lekmiljöer som ofta är placerade nära naturen som en del av kommunens gröna stråk. Placeringen skapar naturliga kopplingar mellan olika grönområden och bidrar till att stärka den biologiska mångfalden. Växter som gynnar bin och fåglar, tillsammans med insekthotell och fågelholkar, gör naturens funktioner synliga och stimulerar barns fantasi, lärande och rörelse.

Lekplatserna erbjuder både lugna och aktiva miljöer som främjar mental hälsa, återhämtning och social samvaro. Samtidigt speglar lekmiljöerna platsens kulturrehistoria och lokala identitet, vilket stärker barnens känsla av samhörighet och förståelse för sin ort. Genom att använda slitstark och årstidssäker vegetation skapas hållbara, trivsamma miljöer som på ett naturligt sätt kombinerar natur, kultur och lek.

Habo kommun har ett lekmiljöprogram som antogs 2020 och gäller fram till 2030, med målet att utveckla och bevara attraktiva och inkluderande lekmiljöer för framtiden.

Slutsats: Lekmiljöer som kombinerar natur, kultur och lek främjar fysisk aktivitet, mentalt välbefinnande, social gemenskap och förståelse för både natur och lokalt kulturarv.

Parkområden

Habo kommun har några mindre parker, såsom Hembygdsparken och Musikparken, som fungerar som centrala, gröna mötesplatser. Parkerna är trygga, lättillgängliga och utformade för att skapa positiva upplevelser för människor i alla åldrar. Här kombineras lek, social samvaro och naturupplevelser med estetiska inslag, historiska element och närhet till andra grönområden. De äldre träden och kulturhistoriska miljöerna förstärker den lokala identiteten och förmedlar ortens kulturarv, samtidigt som öppna ytor och gångvägar uppmuntrar till fysisk aktivitet, tillgänglighet och social interaktion.

Slutsats: Parkerna erbjuder möjligheter till lek, social samvaro, naturupplevelser och kulturhistoriska inslag. De bidrar dessutom till trygghet, tillgänglighet, biologisk mångfald och stärker den lokala identiteten.

Klimatmässigt värde

Habo kommun arbetar målmedvetet för att minska klimatpåverkan och samtidigt stärka sin förmåga att möta klimatförändringar. Genom strategiska och operativa insatser skapas ett mer hållbart samhälle med lägre utsläpp, effektiv resursanvändning och en robust infrastruktur.

Grönplanen är en central del i detta arbete. Genom att bevara och utveckla grönområden, trädplanteringar och sammanhängande gröna stråk binds koldioxid, värmeeffekter dämpas, luft och vatten renas och lokala mikroklimat förbättras. Kommunen stärker också naturliga ekosystem, utvecklar hållbara dagvattenlösningar och planerar för framtida väderförhållanden. På så sätt byggs en robust kommun som skyddar invånarnas livsmiljöer och skapar ett klimatmässigt hållbart samhälle där natur, människor och bebyggelse samverkar för att möta nutida och framtida utmaningar.

Grönplanen – ett verktyg för hållbar samhällsutveckling

Grönplanen är ett av kommunens viktigaste redskap för klimatanpassning och hållbar samhällsutveckling. Genom att planera, utveckla och knyta ihop gröna miljöer

ökar kommunens motståndskraft mot klimatförändringar, samtidigt som livskvaliteten för invånarna förbättras.

Planen omfattar bland annat parker, sammanhängande gröna och blå stråk, trädplanteringar och grönområden. Dessa åtgärder bidrar till att:

- dämpa värmeeffekter och minska värmeöar
- förbättra luftkvaliteten
- stabilisera marken och minska risk för ras och erosion
- skapa skuggiga, svalare miljöer som gynnar invånarnas hälsa och välbefinnande
- stärka ekosystemen och den biologiska mångfalden
- erbjuda platser för rekreation och sociala möten

Slutsats: Grönplanen gör klimatanpassningen konkret och skapar en grön struktur som både skyddar miljön, stärker ekosystemtjänster och förbättrar vardagen för invånarna.

Dagvattenhantering och naturbaserade lösningar

En central del av grönplanen är att hantera dagvatten på ett hållbart sätt. Genom öppna dagvattenlösningar och multifunktionella ytor fördröjs och renas regnvatten. Det minskar risken för översvämningar, förbättrar vattenkvaliteten och skapar nya livsmiljöer för växter och djur. Dessa naturbaserade lösningar stärker ekosystemens funktioner och ökar kommunens motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter.

Slutsats: Genom att prioritera naturbaserade lösningar för dagvattenhantering kan Habo kommun både skydda samhällsviktig infrastruktur och stärka ekosystemens funktioner.

Förbättrat mikroklimat i tätorterna

Grön infrastruktur spelar en avgörande roll för tätorternas mikroklimat. Genom fler trädplanteringar, gröna tak och utvecklade grönområden minskar kommunen värmeöar, förbättrar luftkvaliteten och skapar behagliga, hälsosamma miljöer för både människor och djur. Samtidigt förstärks viktiga ekosystemtjänster som pollinering, vattenrening och temperaturreglering.

Slutsats: Genom att satsa på grön infrastruktur och förbättra mikroklimatet i tätorterna skapar Habo kommun en mer hälsosam och hållbar miljö för invånarna och stärker förmågan att motstå klimatförändringarnas effekter.

Klimatanpassning

Habo kommun arbetar långsiktigt för att minska klimatpåverkan och stärka samhällets förmåga att hantera förändrade klimatförhållanden. Arbetet med klimatanpassning handlar om att förebygga skador på hälsa, egendom och miljö samt bygga robusta strukturer som klarar framtidens utmaningar. Kommunen har genomfört klimat- och sårbarhetsanalyser för att kartlägga risker och behov. De mest prioriterade klimatriskerna är höga temperaturer, ras, skred och erosion samt skyfall och översvämningar.

Slutsats: Klimatanpassning är avgörande för att Habo kommun ska kunna skydda både invånarnas livsmiljöer och samhällsviktig infrastruktur, och skapa ett tryggt samhälle inför nutida och framtida klimatutmaningar.

Inventering och förslag på utveckling för Habo tätort

Kommunen har genomfört en inventering av allmän platsmark i Habo tätort med stöd av Boverkets verktyg Värderosen, som bedömer hur platser bidrar till ekologiska, folkhälsomässiga och klimatrelaterade värden. Syftet är att bibehålla och förstärka positiva inslag samt att identifiera utvecklingsmöjligheter.

Inventeringen omfattar 15 nyckelkodsområden som tillsammans bildar ett sammanhängande blå- och grönt nätverk. Dessa områden stärker den ekologiska funktionen, bidrar till klimatanpassning och skapar attraktiva miljöer för rekreation och välbefinnande. Rödlistade arter som dokumenterades i naturvärdesinventeringen 2017 har tagits med i planeringen, men visas inte i det offentliga dokumentet. Det beror på att arterna behöver skyddas mot insamling, skadegörelse och störning, och för att deras livsmiljöer ska bevaras enligt artskyddsförordningen.

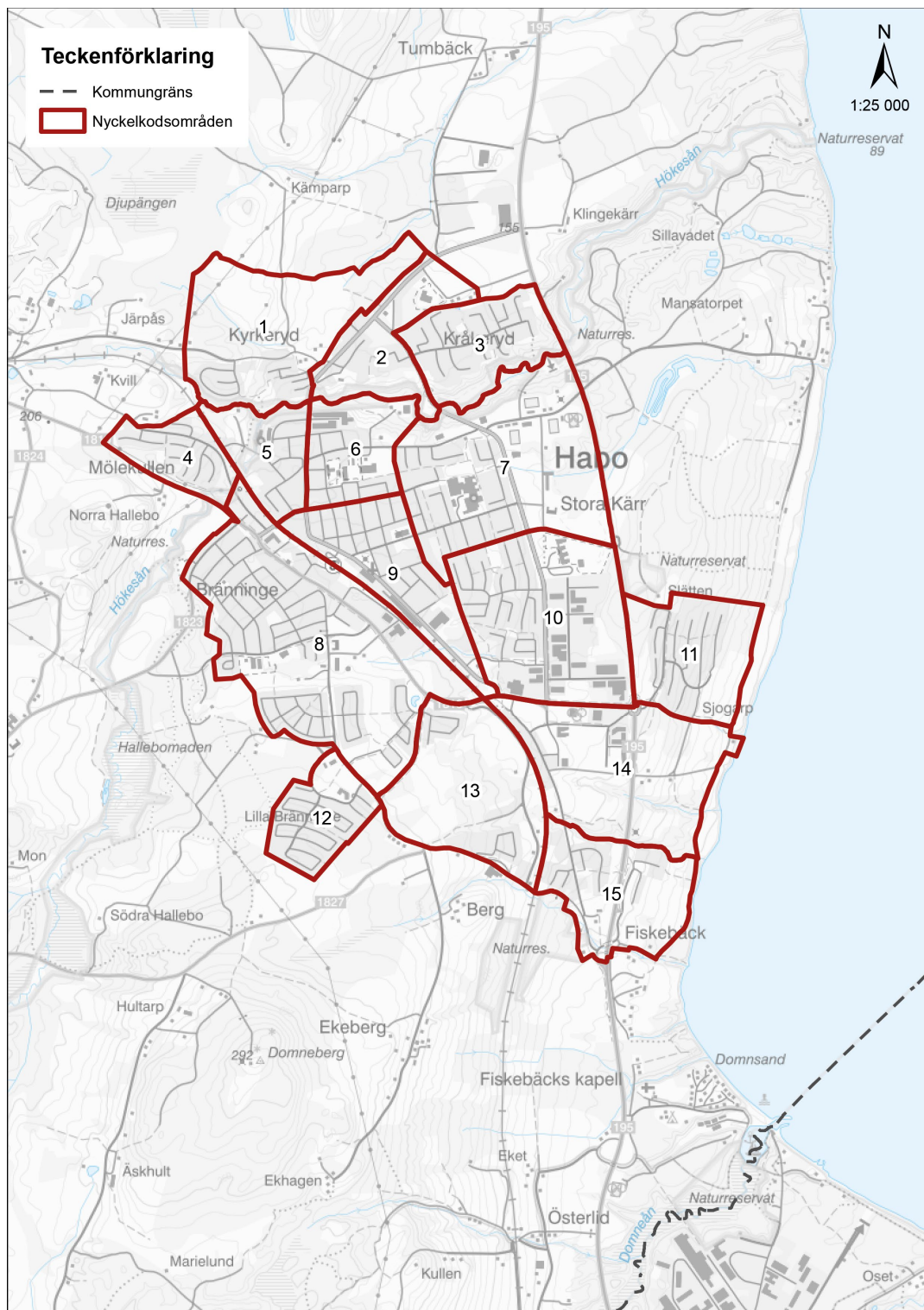

Bild 10: Översikt över de 15 nyckelkodsområdena i Habo tätort.

Ekosystemtjänster enligt värderosen

Värderosen omfattar sex centrala ekosystemtjänster som beskriver hur naturen bidrar till ekologiska, folkhälsomässiga och klimatrelaterade värden:

- Biologisk mångfald – variation av arter och naturmiljöer.
- Vattenrening och reglering – växters och markens förmåga att hantera dagvatten.
- Klimatreglering – vegetation som dämpar värme, binder kol och skyddar mot extremväder.
- Rekreation och aktivitet – möjligheter till lek, rörelse och friluftsliv.
- Mentalt välbefinnande – naturmiljöer som främjar återhämtning och minskar stress.
- Sociala värden – platser som skapar möten, gemenskap och trivsel.

Genom att utveckla dessa värden kan Habo bevara sin gröna karaktär, stärka sin motståndskraft mot klimatförändringar och utveckla en hållbar och trygg tätort för både människor och natur.

Platsidentitet för nyckelkodsområden.

För varje nyckelkodsområde har kommunen utvecklat en platsidentitet som utgår från områdets befintliga kvaliteter och potential. Genom att förstärka det som redan är unikt – exempelvis biologiska värden, kulturhistoriska inslag eller möjligheter till rekreation – skapas tydliga karaktärer som bidrar till ett starkare helhetsintryck av både området och tätorten som helhet.

I känsliga områden används mer detaljerade utvecklingsförslag för att stärka befintliga habitat och skapa rätt förutsättningar för växter och djur. Genom att välja rätt växt på rätt plats bevaras biologisk mångfald och stabila livsmiljöer för arter och insekter främjas.

I mindre känsliga områden behövs inte samma detaljstyrning, vilket ger kommunen större handlingsfrihet utan att naturvärden påverkas negativt. Arbetet bygger på kunskap och samarbete mellan planering, skötsel och naturvård för att utveckla hållbara och artrika miljöer som bidrar till ett starkare och mer resilient ekosystem i Habo tätort.

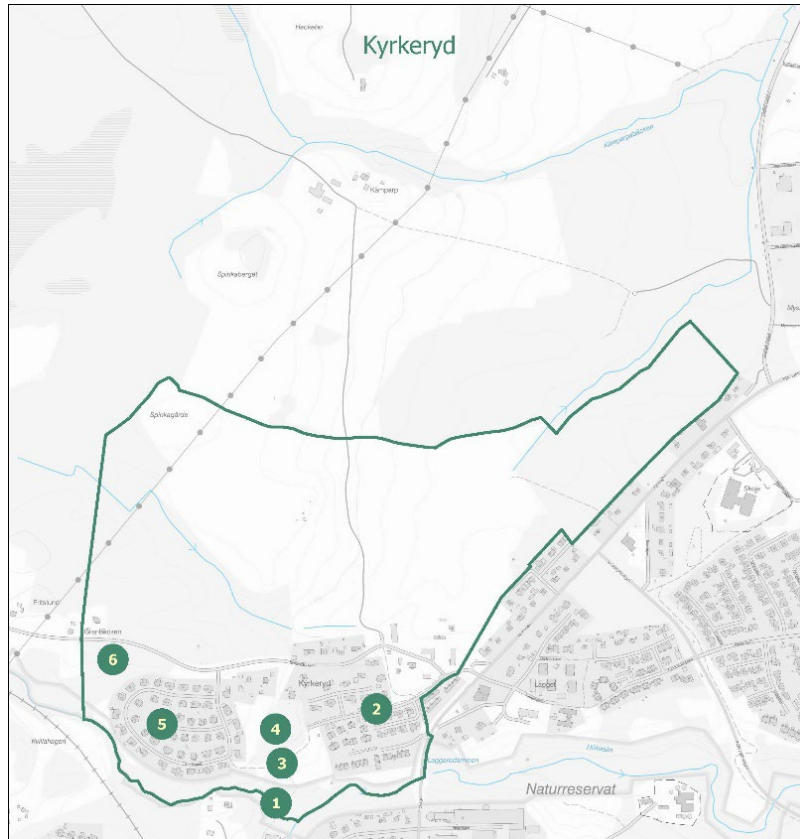
Tillgång, närbarhet och kvalitet

Kommunen har dessutom analyserat varje nyckelkodsområde utifrån tillgång, närbarhet och kvalitet enligt Översiktsplan 2040:

- Tillgång – de flesta bostäder ligger nära grönytor på minst 5 000 m² inom 300 meters gångavstånd.
- Nåbarhet – bedömning av hur väl barn, äldre och personer med nedsatt rörlighet kan nå grönområdena.
- Kvalitet – utvärdering av upplevelsevärden och funktioner för rekreation och naturupplevelse.

Sammantaget utgör Habo tätorts blå- och grönstruktur en värdefull resurs för ekologisk hållbarhet, folkhälsa och klimatanpassning. Genom långsiktig planering kan kommunen fortsätta utveckla en attraktiv och trygg tätortsmiljö för både dagens och framtidens invånare.

1.Kyrkeryd - identitet pedagogiskt naturcenter

Bebyggelse och planer

Nyckelkodsområdet består av två större bostadsområden med enbostadshus, några flerfamiljshus och radhus i den södra delen. Området präglas av ett lågt bebyggelsetryck och omfattar flera gällande detaljplaner. I nordöstra delen gränsar området till Tumbäcks industriområde.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet erbjuder en mångfald av naturtyper som åkermark, betesmarker, lövskog och barrskog, och har höga naturvärden samt orörd natur. Längs Hökesån återfinns Naturreservatet Hökesån-Habo, som utgör en viktig tillgång för området. Vattendragen, såsom Tumbäcken och Hökesån-Pirkåsabäcken, är avgörande för ekosystemet och särskilt viktiga för lokala rödlistade arter som öring och flodnejonöga.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 1: En grön korridor med lövträd som ask, asp, rönn och hassel leder fram till Pirkåsabäckens ravin, som är ett naturreservat. Vid korridorens slut finns ett uteklassrum med grillplats.

Nummer 2: En vacker oxelallé längs Lybäcksvägen fungerar som en grön korridor mellan olika naturmiljöer och är en viktig livsmiljö för insekter, som bin och fjärilar. De täta träden ger skydd och stödjer det lokala ekosystemet.

Nummer 3: Grönområdet består av både långgräs och kortklippt gräs, och erbjuder en fotbollsplan samt en hundrastgård, vilket förbättrar rekreativsmöjligheterna för besökare.

Nummer 4: En vacker björkdunge med varierad växtlighet som enar, asp och gran, som berikar det lokala ekosystemet och främjar biologisk mångfald.

Nummer 5: Storhagens lekmiljö består av en välskött gräsyta med lekredskap samt en gräsbeklädd fotbollsplan. Lekmiljön har begränsat naturvärde.

Nummer 6: En barrskog dominerad av tall, med inslag av gran, innehåller även lövträd som sälg och rönn. Denna skog är delvis naturligt etablerad, gynnar pollinatörer och berikar det lokala ekosystemet.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera effekterna av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och annan vegetation bidrar till att sänka temperaturen under sommarmånaderna och jämna ut temperaturvariationerna, vilket förbättrar livsmiljön för människor, växter och djur. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån- Pirkåsabäcken. Stora arealer av kommunens gröns- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämnningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Nyckelkodsområdet erbjuder utmärkta möjligheter för fysisk aktivitet och rekreation. Inom naturreservatet Hökesån-Habo finns både naturliga och anlagda gångstigar, medan den gröna hälsoslingan ger bra möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). Dessutom främjar fotbollsplanerna och lekmiljön fysisk aktivitet för både unga och vuxna.

Mentalt välbefinnande

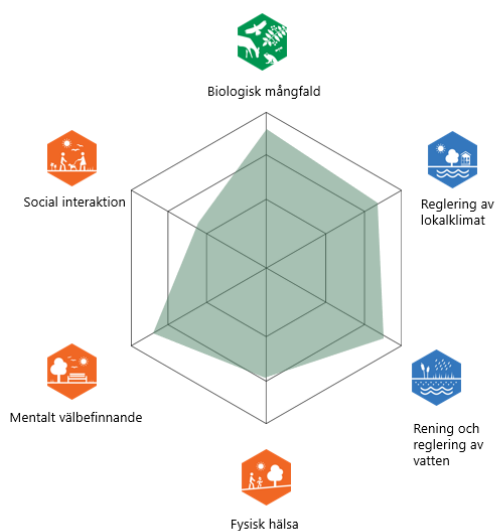
Stora delar av grönområdena i Kyrkeryd erbjuder en tyst och lugn miljö med fågelkvitter och porlande vatten. I södra delen finns sittplatser för avkoppling. Området främjar rekreation och skapar en trivsamt atmosfär för både invånare och besökare.

Social interaktion

Hundrastgården fungerar som en naturlig mötesplats för områdets hundägare. Den rymliga lekmiljön på Storhagen lockar yngre barn och skapar en samlingspunkt för familjer. Uteklassrummet vid Spinnnet, som ligger i Hökesåns naturreservat, erbjuder en inspirerande plats för lärande och samarbete. Här kan både barn och vuxna stärka sina band och tillsammans skapa en känsla av gemenskap.

Bedömning av området

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 3: Så ängsblommor i grönområdet och i långgräset för att stödja vilda pollinatörer.

Nummer 5: Plantera fler träd och buskar vid Storhagens lekmiljö för att gynna det lokala ekosystemet och förbättra solskyddet i lekmiljön.

Nummer 6: Etablera lövträd för att främja ökad artrikedom och biologisk mångfald.

Social interaktion

Nummer 1: Uteklassrummet vid Hökesån är en inspirerande plats för lärande och gemenskap. Ett naturcenter vid uteklassrummet skulle stärka den sociala interaktionen och lyfta fram naturvärden.

Föreslagna åtgärder för att skapa en inbjudande atmosfär vid uteklassrummet inkluderar:

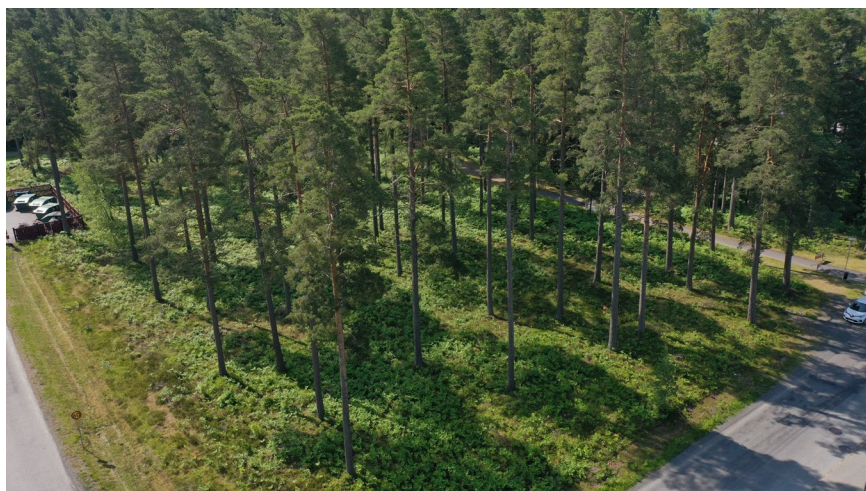
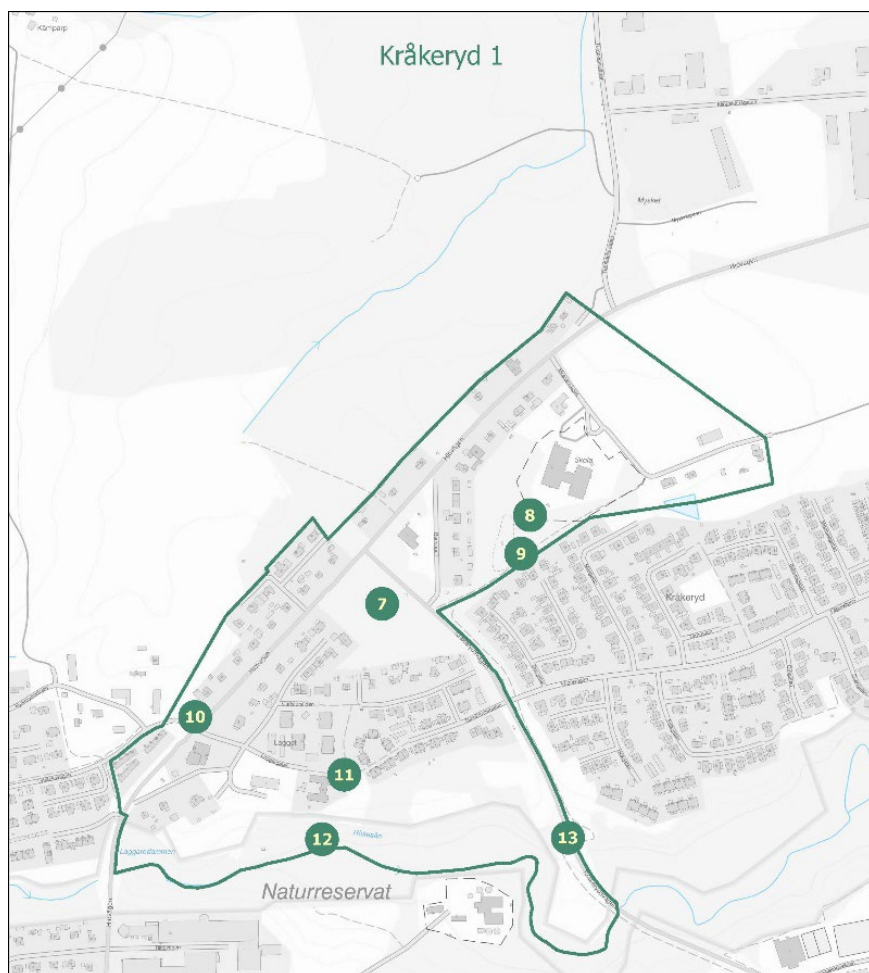
- Sänka väggarna så att man ser utsikten och mer ljus kommer in.
- Installera belysning för öka tryggheten
- Tillgänglighetsanpassa gångstigen till uteklassrummet
- Bygg en spång till Hökesån för säker gångväg till vattnet
- Skapa en plattform i Hökesån för att observera vattnets djurliv
- Sätt upp informationsskyltar om naturvärdena
- Tillgänglighetsanpassad parkeringsplats

Nummer 3: Skapa sittplatser och bord samt några parkeringsplatser nära hundrastgården. Sätt upp en informationsskylt vid Hjövägen som visar vägen dit.

Fysisk hälsa

Nummer 4: Vid Björkkullen föreslås en naturlig hinderbana som är tillgänglig och utmanande för alla åldrar. Med stationer för klättring, balansering och hopp främjas fysisk aktivitet, rörelseglädje och gemenskap i Storhagen.

2.Kråkeryd 1 - blandskog med integrerad lekmiljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, parhus och några flerfamiljshus. Här finns en skola, en kyrka och två förskolor. Laggkärlsfabriken planeras omvandlas till lokaler för barn- och ungdomsverksamhet i Haga kyrkans regi. Det finns ett barrskogsområde mellan Kråkerydsvägen, Hjovägen och Tunnbindargatan. Området omfattas av flera detalplaner. I översiktsplanen nämns ett område nordöst om Kråkerydsskolan som kan vara aktuellt för bostadsbebyggelse.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet har en varierad landskapsbild och rymmer flera naturtyper som främjar artrikedom och ekologisk mångfald, med åkermark och barrskog, främst dominerad av tall. I söder gränsar området till Hökesån-Habo naturreservat, en lövskog med höga naturvärden. Hökesån är särskilt viktig för fisk och ekosystem, med en artrik fiskfauna, och fungerar som lek- och uppväxtområde för bland annat vätteröring. Under hösten och våren kan man se lekande öring, harr och flodnejonöga, vilket skapar ett fascinerande naturskådespel. Den djupa dalgången kring Hökesån skapar en skuggig och fuktig miljö. Kommunen förvaltar naturreservatet.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 7: Barrskogen har dominans av tall med inslag av gran. Träden fungerar som en naturlig avskärmning mot vägen för bostäderna och stärker ekosystemtjänster i området. Delar av området är planerat för bostäder.

Nummer 8: En tallskog med självsådd säl, ek och björk som bidrar till att höja naturvärdet i området. Skogen är viktig tillgång för skolan och skapar en naturlig avgränsning mot bostäderna.

Nummer 9: En grön korridor sträcker sig parallellt med gång- och cykelvägen, där björk, ek och säl dominerar på södra sidan, medan tall är vanlig på den norra sidan.

Nummer 10: Grönytor med finklippta gräsytor och solitära kastanjeträd, som bidrar till att förbättra mikroklimatet.

Nummer 11: En grön korridor med finklippta gräsytor som löper parallellt med gång- och cykelvägen. Området har spridda björkar, en äldre ek och en gräsbeklädd fotbollsplan, som tillsammans erbjuder både skugga och rekreationsmöjligheter.

Nummer 12: Hökesån-Habo naturreservat rymmer träddarter som al, ask, lönn, sälg, hägg, hassel, bok, ek och fågelbär. Hökesån är ett viktigt vattendrag med höga naturvärden.

Nummer 13: Slänterna består av långgräs och små sandpartier, kantade av lind, björk, rönn, sälg och gran. I söder, nära Hökesån, finns en grillplats.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar för att på olika sätt hantera en del av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och vegetation i området bidrar också till att reducera klimatförändringarna genom inbindning av kol. Vegetationen i området bidrar till att sänka temperaturen under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer vilket förbättrar livsmiljön för människor, växter och djur. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, vars recipient är Hökesån. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden spelar en viktig roll i att infiltrera och rena dagvattnet från föroreningar. Detta bidrar inte bara till att förebygga översvämnningar och erosion, utan också till att motverka torka i området.

Fysisk hälsa

Naturreservatet Hökesån - Habo erbjuder natursköna gångstigar för promenader och utforskning. Det finns två stycken hälsoslingor, blå och grön, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

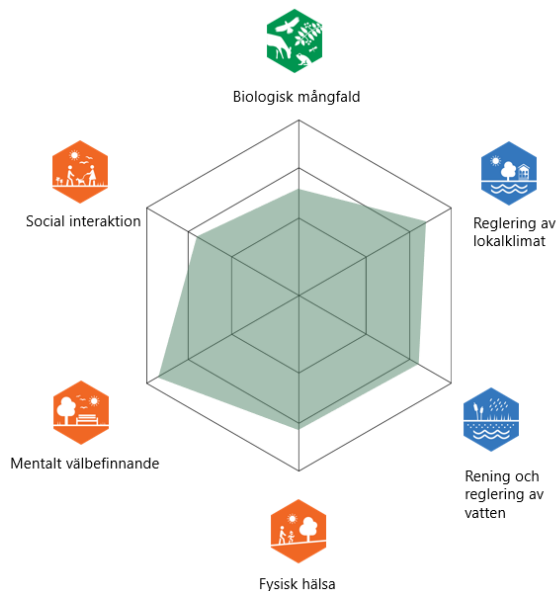
Hökesån – Habo naturreservat erbjuder en tyst och lugn miljö för avkoppling. Längs ån finns sittplatser där besökare kan njuta av den vackra naturen och det rika fågellivet. Detta område ger en chans att uppleva naturens årstider på nära håll.

Social interaktion

Längs Hökesån ligger en stolplada där besökare kan grilla och koppla av. För den som föredrar en soligare plats finns en öppen grillplats vid Kråkerydsvägen (plats 13).

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

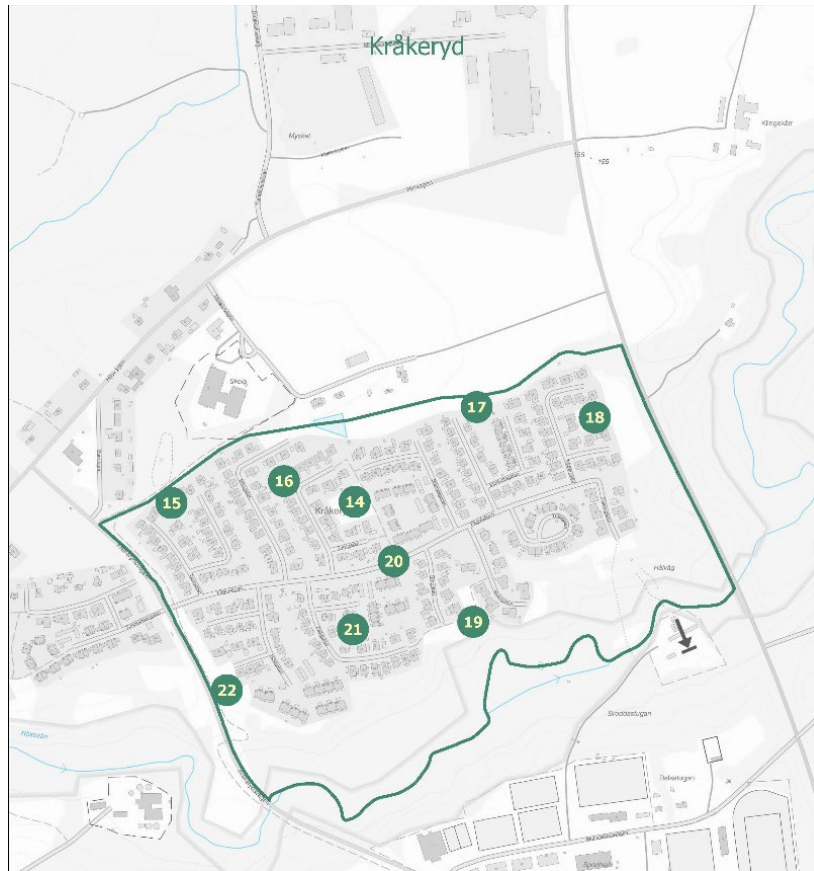
Biologisk mångfald

Nummer 7: Barrskogen behöver gallras för att öka ljusinsläppet och ge utrymme för lövträd och undervegetation att etablera sig. Olika lövträd främjar biologisk mångfald och berikar rekreationen i området.

Social interaktion

Nummer 7: Delar av skogen är i detaljplanen avsatta som naturområde, och lekmiljön ska utformas som en integrerad del av skogen. Genom att skapa en mångsidig och attraktiv miljö främjas sociala möten och gemenskap.

3. Kråkeryd - ny områdeslek miljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, radhus och kedjehus och omfattas av flera detaljplaner. I översiktsplanen är inga bostads- eller verksamhetsområden föreslagna. Inom området finns flera lekmiljöer som gradvis kommer att avvecklas för att ge plats åt en större lekmiljö.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet har en varierad landskapsbild och rymmer flera naturtyper som främjar artrikedom och ekologisk mångfald, bland annat åkermark och ängsmark. I söder gränsar området till Hökesån-Habo naturreservat, en lövskog med höga naturvärden. Vid Hökesån- Habo trivs många insekter och svampar. Den djupa ravinen i södra delen av området skapar en fuktig och skuggig miljö som gynnar mossor som rutlungmossa och bågpraktmossa, samt fuktälskande växter som kärrfibbla och skärmstarr.

Naturområdet på allmän platsmark

Nummer 14: En större grönyta med finklippt gräs, omgiven av björkar och sälgar, med relativt låga naturvärden. Området rymmer en pulkabacke och en fotbollsplan. Kommunen planerar att skapa en ny lekmiljö.

Nummer 15: Duvгатans övre lekmiljö är en mindre yta som består av en finklippt gräsyta och lekredskap. Området saknar träd och har begränsade naturvärden. Lekmiljön är planerad för avveckling, men den gröna ytan kommer att bevaras.

Nummer 16: Tärngatans lekmiljö är en mindre lekmiljö som planeras att avvecklas. Den består av lekredskap och omges av en grönyta med finklippt gräs. Även om området inte har några särskilt höga naturvärden, erbjuder det ändå potential för framtida användning och utveckling.

Nummer 17: Morkullegatans lekmiljö, en mindre yta med lekredskap som planeras avvecklas, omges av finklippt gräs, pulkabacke och en skogsridda med asp, lönn, körsbär, ek, ask, sälk och vårtbjörk. Den öppna ytan bevaras för spontanlek.

Nummer 18: Tjäderгатans lekmiljö består av en rymlig gräsyta med lekredskap, men den är planerad att avvecklas. Intill lekmiljön ligger en vidsträckt gräsäng med höga naturvärden. Området har stor potential att utvecklas för att stärka och förbättra dessa värden över tid.

Nummer 19: Örngatans lekmiljö, med lekredskap, fotbollsplan och pulkabacke, omges av större finklippta gräsytor för spontanlek. Lekmiljön planeras avvecklas, men den gröna ytan och pulkabacken bevaras.

Nummer 20: Längs Fågelvägen finns finklippta gräsytor, som inte har några särskilt höga naturvärden.

Nummer 21: Falkgatans lekmiljö, som planeras avvecklas, består av finklippta gräsytor och lekredskap. Den gröna ytan bevaras för framtida bruk.

Nummer 22: Slänterna är gräsbeklädda med långgräs och har inslag av små sandpartier som är viktiga för vilda pollinatörer. En björkallé längs gång- och cykelvägen stärker ekosystemtjänsterna i området.

Reglering av lokalklimat

Det finns goda förutsättningar att hantera effekter av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och vegetation bidrar till lägre temperaturer och jämnar ut temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljön för människor, djur och växtlighet. Ett område är utpekad som ett ras- och skredområde (2019) enligt Statens Geotekniska Institut (SGI) vid Falkgatan och längs med ravinen.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån- Pirkåsabäcken. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämnningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

I naturreservatet Hökesån-Habo finns gångstigar som ger möjlighet att njuta av naturen, men de är inte tillgänglighetsanpassade. Den framtida lekmiljön kommer att främja fysisk hälsa. I västra delen finns blå och gröna hälsoslingor för promenader och motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida,

[Habo kommun — Naturkartan](#). Nyckelkodsområdet har även flera fotbollsmål, vilket ökar områdets attraktionskraft.

Mentalt välbefinnande

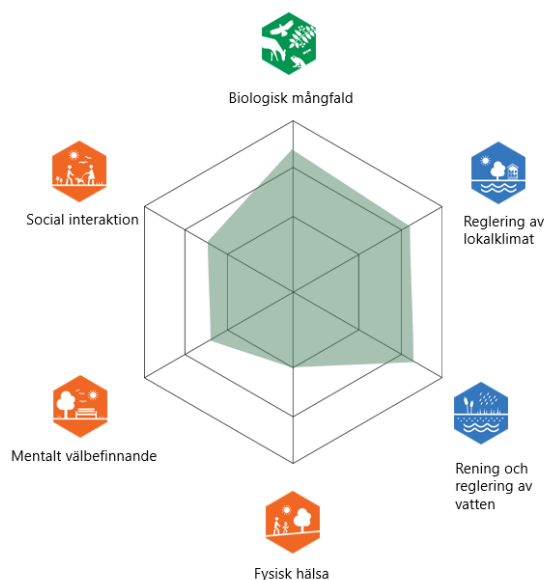
Nyckelkodsområdet erbjuder naturupplevelser inom naturreservatet.

Social interaktion

När den större lekmiljön är färdigställd kommer den att främja social interaktion i området.

Samlad bedömning

Förslag på åtgärd på allmän platsmark

Biologisk mångfald

Nummer 14: Plantera växter som främjar biologisk mångfald och som blommar under olika årstider kan naturvärdet i lekmiljön ökas, samtidigt som ekosystemet stärks.

Nummer 15,16, 17, 18, 19 och 21: Plantera träd och buskar, som körsbär, oxel, rönn, lönn, hägg och syren, vid befintliga grönytor för att stärka den biologiska mångfalden och skapa långsiktigt värde.

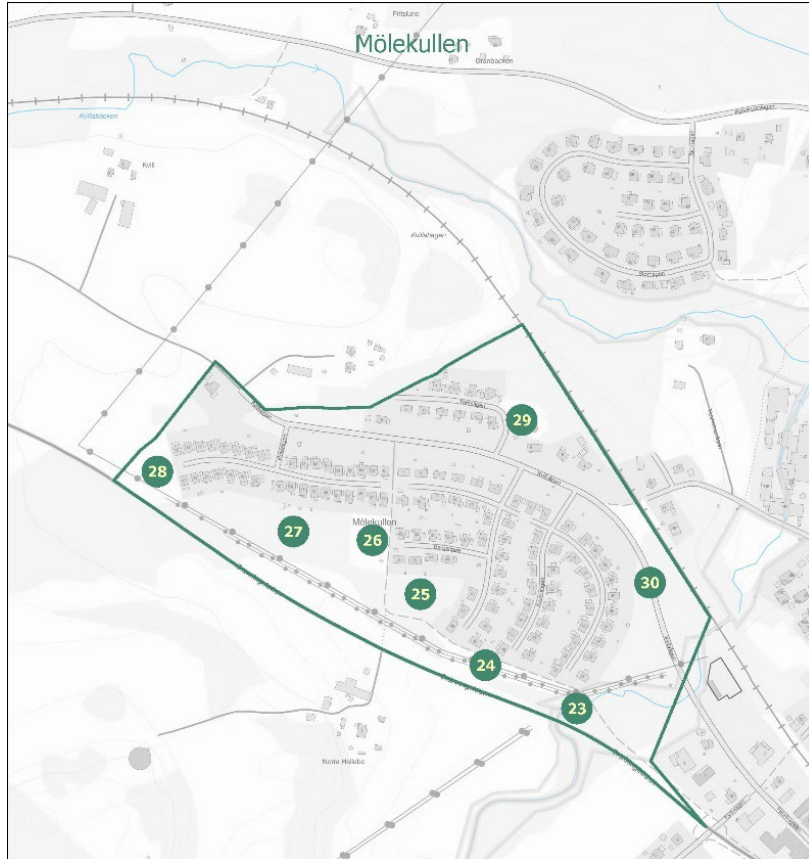
Nummer 18: Gräsängen bör utvecklas och bevaras, då den bidrar till höga naturvärden.

Nummer 20: Anlägga en trädallé med lövträd längs Fågelvägen för att skapa en grön korridor.

Social integration

Nummer 14: Vid planering av en ny lekmiljö bör kommunen särskilt beakta ungdomars behov och skapa aktiviteter som främjar gemenskap och social sammanhållning.

4.Mölekullen - hållpartiet med strömmande vatten

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består enbart av enbostadshus och präglas av låg bebyggelsetryck. Området omfattar flera gällande detaljplaner. I översiktsplanen anges ingen ny bostads- eller verksamhetsbebyggelse. Jönköpingsbanan löper genom östra delen av området vilket medför bullerstörningar.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet präglas av ett varierat landskap och en mångfald av naturtyper, såsom ängsmark, blandskog med höga naturvärden och åkermark som angränsar till området. Längs Hökesån ligger naturreservatet Hökesån-Habo, en värdefull tillgång för området. Hökesåns botten består främst av sand, med stora stenar och block som ger viloplats och gömställen för både fiskar och småkryp. Den fuktiga ravinen med sina äldre träd stärker ekosystemtjänsterna i nyckelkodsområdet.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 23: Hökesån rinner över stenhällor och sträcker sig genom lummig naturmark med tät och vildvuxen vegetation längs ån. Området präglas av en rik biologisk mångfald.

Nummer 24: En grön korridor bestående av både finklippt gräs och långgräs leder ut till en trädrida med lövträd som björk, sälg och lönn. Korridoren stärker ekosystemtjänsterna i området.

Nummer 25: En skogsdunge på en vidsträckt kulle, bestående av en, björk, sälg, ek, rönn, lönn, asp, körsbär och tall, skapar en grön oas som berikar det lokala ekosystemet. I anslutning till kullen finns även berghällar, vilket ytterligare ökar landskapets variation.

Nummer 26: Bergstogens lekmiljö är rymlig och omgiven av lövträd som ek, asp, fågelbär och al. Den består av lekredskap, finklippta gräsytor, en fotbollsplan samt en grillplats.

Nummer 27: En djup ravin med blandad lövskog utgör en orörd natur med gamla träd, vilket bidrar till höga naturvärden.

Nummer 28: Ett öppet grönområde med finklippt gräs och långgräs, omgiven av träd som asp, ek, björk och rönn, vilket skapar en lummig atmosfär. Området är planerat för framtida exploatering.

Nummer 29: Ängsmark omgiven av skog och berghällar, med höga naturvärden. Ängen rymmer en varierad flora, inklusive klöver, prästkraige, vallmo och nysört, som gynnar vilda pollinatörer.

Nummer 30: En grön korridor längs Kvillvägen, som björk, sälg, fågelbär och hassel, samt både lång- och kortgräs, förbättrar mikroklimatet i området.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera flera av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvänningsområde enligt kommunens skyfallskarteringar. Träd och vegetation i området spelar en viktig roll i att motverka klimatförändringarna genom att bidra till lägre temperaturer under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer. Detta skapar en bättre livsmiljö för både människor och djur samt gynnar den lokala växtligheten. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Höjdstigens lekmiljö uppmuntrar till spontan lek och fotboll, vilket bidrar till ökad fysisk aktivitet. Det finns en blå hälsoslinga som ger utmärkt möjlighet till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun](#) — [Naturkartan](#).

Mentalt välbefinnande

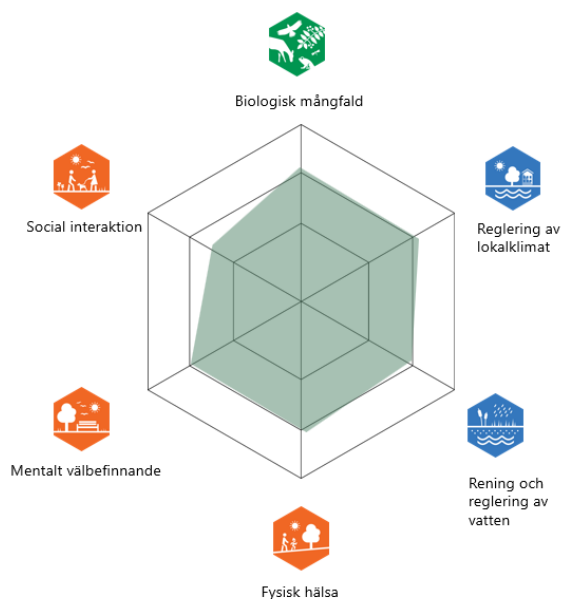
Hökesåns vattendrag erbjuder en lugnande miljö med porlande vatten vid hållpartiet och lummig vegetation.

Social interaktion

Höjdstigens lekmiljö är en naturlig mötesplats för familjer, där både barn och vuxna kan samlas för lek och gemenskap.

Samlad bedömning

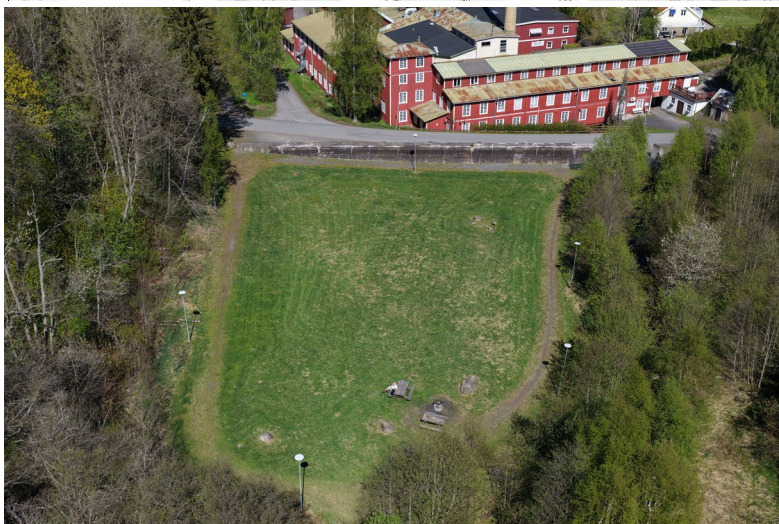
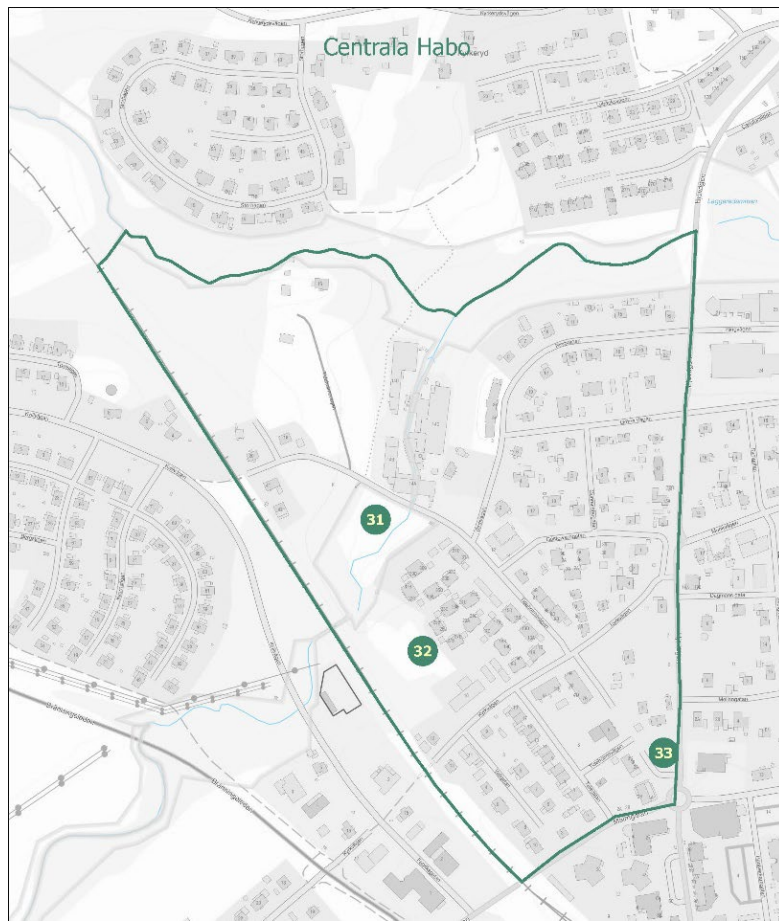

Förslag till utveckling

Social interaktion

Nummer 23: Förbättra tillgängligheten vid hållpartiet och skapa sittplats för att möjliggöra vilo- och mötesplats.

5. Centrala Habo - Blå ängen vid spinnet

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus och inkluderar även parhus, flerfamiljshus, serviceboende, kulturskola samt olika verksamheter. Här ligger även Spinnets, ett gammalt ullspinneri. Detta är en kulturhistorisk mötesplats för konst, kultur och kreativitet i Habo. Delar av Spinnets byggnader är skyddade mot rivning i detaljplan. Området har lågt bebyggelsetryck och omfattar flera gällande detaljplaner. Översiktsplanen anger att inga nya bostadsområden eller verksamhetsytor är planerade inom nyckelkodsområdet, men att en fortsatt förtätning ses som möjlig och positiv. Jönköpingsbanan, som löper längs den västra delen av området, medför viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet har barriärer i form av bostadshus som begränsar utvecklingen till att skapa gröna korridorer i området. Befintliga trädgårdar i nyckelkodsområdet bidrar till att stärka ekosystemtjänsterna.

Hökesån-Habo naturreservat i norr är en stor tillgång för den biologiska mångfalden i nyckelkodsområdet. Hökesån och Pirkåsabäcken hyser ett rikt fågelliv, där bland annat strömstare, långstjärtad forsärla och kungsfiskare häckar. Hökesån som rinner genom en djup ravin med hög fuktighet, gynnar fuktälskande växter som strutbräken, kärrfibbla, skärmstarr och gullpudra.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 31: Spinnets kraftverksdam, som numera är torrlagd, består av både finklippt gräs och långgräs. Området har ett rikt växtliv med bland annat asp, alm, ek, ask, lönn, sälg, körsbär och rönn, samt hassel, ormbär, kaprifol, bergklint och vitsippa. Detta ger området ett högt naturvärde och en viktig plats för rekreation. Ingår i Hökesån Habo naturreservat och ägs av Naturvårdsverket.

Nummer 32: Grönområdet, täckt med finklippt gräs och omgiven av björk, al och sälg, avskiljs från järnvägen av en buskridå. Området erbjuder även sittplatser och grillmöjligheter.

Nummer 33: Grönområdet är i gällande detaljplan utpekad som parkmiljö. Ytan domineras av gräsmatta med enstaka solitärträd, främst alm. Grönområdet är privatägd.

Reglering av lokalklimat

Det finns utmaningar i nyckelkodsområdet när det gäller att hantera effekterna av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningssområde enligt kommunens skyfallskartering. Vegetationen bidrar till lägre temperaturer och jämnar ut temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljön för människor, djur och växter. Vid Ringvägen finns ett område som är klassificerat som ras- och skredområde (2019) enligt Statens Geotekniska Institut (SGI).

Rening och reglering av vatten

Det finns förutsättningar till fördröjning och filtrering i området. Samtliga fastigheter är påkopplade till kommunens dagvattensystem. Recipienten för dagvattensystemet är Hökesån-Pirkåsabäcken samt Malmabäcken. Stora arealer av grön- och skogsområden bidrar till att dagvatten infiltreras och renas från föroreningar, vilket även förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Området vid Hökesån erbjuder flera möjligheter för motion och rekreation. Det finns tre stycken hälsoslingor, blå, grön och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). Den torrlagda Spinnetdammen är populär för spontan lek, brännboll och fotboll. Hökesåns naturreservat erbjuder också en naturskön miljö för fysisk aktivitet och avkoppling.

Mentalt

Reservatet erbjuder en tyst och fridfull miljö, där fågelkvitter och porlande vatten kan höras från vissa delar av området. Besökarna bjuds på naturskådespel i form av lekande öring, harr och flodnejonöga under hösten respektive våren i Hökesån och Pirkåsabäcken. Den västra delen av nyckelkodsområdet gränsar mot

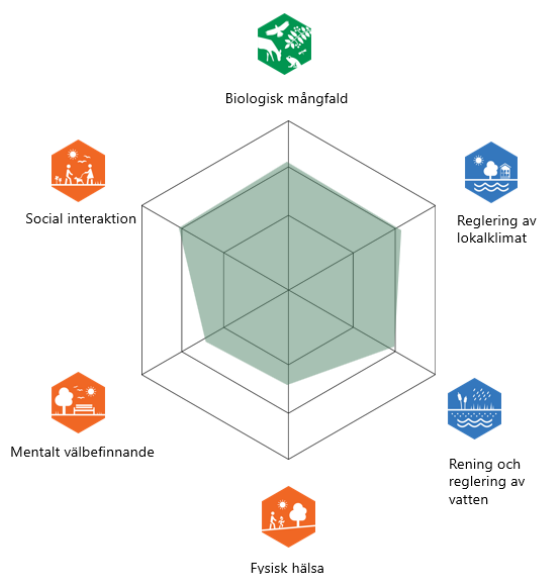
Jönköpingsbanan, vilket kan leda till bullerstörningar. Trots detta erbjuder miljön vid Spinnets en inbjudande plats för rekreation, avkoppling och en trivsamt upplevelse i natursköna omgivelser.

Social interaktion

Gröntan vid den torrlagda dammen är en populär mötesplats för förskolor, skolor och allmänheten för aktiviteter, lek och picknick.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 31: Genom att plantera blå ängsblommor kan man skapa en symbolik med den tidigare vattenspegeln vid Spinnets. Blommorna kommer att gynna den biologiska mångfalden och stärka platsens historiska identitet. Eftersom området omfattas av skyddsföreskrifter behöver kommunen samråda med länsstyrelsen.

Nummer 33: Genom att plantera fler ädelträd och säsongsbloommande växter kan den biologiska mångfalden gynnas förstärkas.

Social interaktion

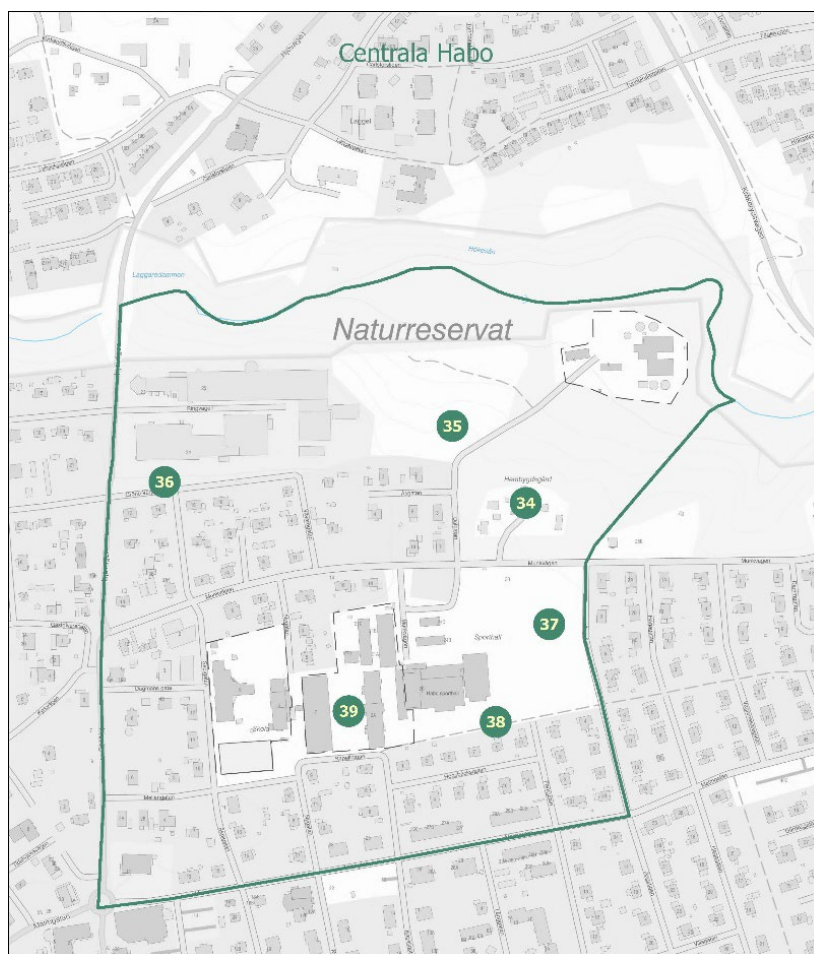
Nummer 31: Genom att skapa en inbjudande entré till Spinnets och säkerställa en trygg trafikpassage över Tidaholmsvägen förbättras förbindelsen till Spinnets och dammen. Genom ett antal enklare åtgärder kan Spinnets kopplas ihop med uteklassrummet vid Hökesån (se nyckelkodsområde 1 Kyrkeryd nummer 4).

- Måla damm-muren med rödlistade fiskarter för att belysa hotade arter och skapa en koppling till naturcentret.
- Installera informationsskyltar om flora och fauna för att öka kunskapen om växt- och djurliv, inklusive rödlistade arter i Hökesån.
- Förbättra sittmöjligheter och grillplatser med funktionella möbler i hållbara material som integreras in i naturen.
- Skapa en inbjudande entré till naturcentret och säkerställ en trygg trafikpassage över Tidaholmsvägen för att förbättra förbindelsen till Spinnets och dammen.

Dessa åtgärder skulle inte bara höja områdets värde som mötesplats utan också stärka Habo tätorts identitet. Förslagen är i linje med områdets skyddsföreskrifter och bidrar till att bevara och lyfta fram dess unika naturvärden.

Åtgärderna behöver samrådats med Länsstyrelsen.

6. Centrala Habo - hembygdens naturpark

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet omfattar ett större bostadsområde med huvudsakligen enbostadshus och ett fåtal flerbostadshus. Här finns två skolor, en anpassad grundskola, en sporthall, verksamheter, detaljhandel och en hembygdsgård med historiska byggnader. Området präglas av låg bebyggelsestryck och fler gällande detaljplaner. Enligt översiktsplanen planeras inga nya bostadsområden eller verksamhetsytor inom nyckelkodsområdet men att en fortsatt förtätning ses som möjlig och positiv.

Habo reningsverk ligger i den nordöstra delen av området, och en ny detaljplan har tagits fram för att öka kapaciteten och förbättra reningen. Detta innebär att cirka 4 000 kvadratmeter ny mark kommer att behöva tas i anspråk.

I den sydvästra delen av området finns en mindre yta som inte uppfyller kravet på 300 meters avstånd till en 5 000 kvadratmeter stor grönyta.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet omfattar flera naturtyper som lövskog, blandskog och ängsmark, alla med höga naturvärden. Hembygdsparken bidrar med viktiga ekosystemtjänster och angränsar till Musikparken (nyckelkodsområde 7). De södra delarna av området domineras av bostadsbebyggelse, vilket skapar barriärer för utveckling av gröna korridorer och för att stärka befintliga ekosystemtjänster. Dock bidrar befintliga trädgårdarna i området till ökad biologisk mångfald.

Skogen kring Hökesån består huvudsakligen av lövsumpskog och gransumpskog med höga botaniska värden. Här finns också gott om död ved, vilket gynnar svampar och insekter. Insektsrikedomen bidrar i sin tur till ökad närvaro av insektätande fåglar som hackspettar. Träd som faller ner i vattnet skapar gömställen för småfisk och insekter, och den döda veden tillför även mat till ekosystemet.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 34: Hembygdsparken rymmer äldre byggnader från 1600- till 1800-talet och gränsar till Musikparken. Parken präglas av grönytor med både finklippt gräs och långgräs, samt äldre ekar, en och björkar med inslag av rönn. Den omgivande skogen, som består av ask, ek, lönn och bok, bidrar till den frodiga gröna miljön. Området har höga naturvärden, men dess begränsade storlek sätter gränser för dess utvecklingspotential.

Nummer 35: Koabacken är en vidsträckt äng, rik på hundkex, klöver, vallmo, prästkrage och timotej. Ängen omges av en skogsridå där säl, björk, lönn, gran och

ask växer. Inom ängen finns även en pulkabacke. Området gynnar vilda pollinatörer och stärker ekosystemtjänsterna i området.

Nummer 36: En grön korridor med finklippt gräs och långgräs, samt björk, sälg, lönn och rönn, löper parallellt med Gröna vägen. Korridoren främjar den biologiska mångfalden i området.

Nummer 37: En större grönyta med finklippt gräs, som har begränsat naturvärde.

Nummer 38: Längs gång- och cykelvägen finns en grön korridor med finklippt gräs, området har ett begränsat naturvärde.

Nummer 39: Hagabodaskolans utemiljö har ett fåtal träd, såsom körsbär och lönn. Gården erbjuder få ekosystemtjänster, då den huvudsakligen består av hårdgjorda ytor.

Reglering av lokalklimat

Området är klassat som översvämningsområde enligt skyfallskarteringen. Södra och centrala delar med tät bebyggelse behöver fler träd och grönområden, medan andra delar kan fördröja och rena dagvatten. Hagabodaskolan är utsatt för värme på grund av hårdgjorda ytor. Enligt SGI:s förstudie 2019 finns inga risker för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Alla fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, med Hökesån och Malmabäcken som mottagare. Genom att förbättra de naturliga lösningarna kan förbättra hanteringen och skydda både bebyggelse och miljö.

Fysisk hälsa

Kommunens markområde erbjuder flera fysiska aktiviteter som främjar hälsa och gemenskap. Det finns tre stycken hälsoslingor, gul, grön och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

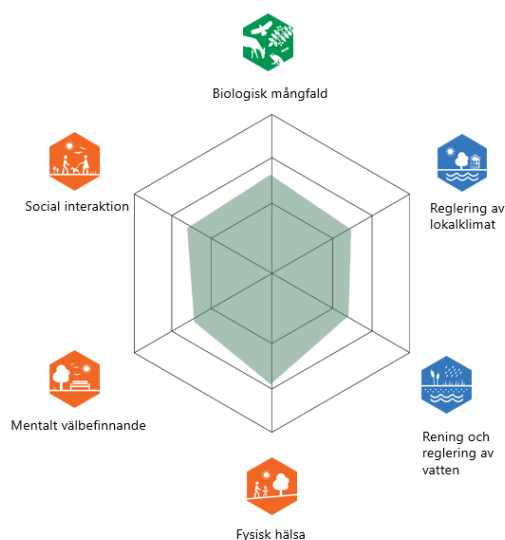
Hembygdsparken erbjuder naturupplevelse i historisk miljö. Vid Hökesån finns en fridfull plats med porlande vatten som förhöjer mentalt välbefinnande.

Social interaktion

I Hembygdsparken anordnas många sociala arrangemang. Parken har bänkar och bord strategiskt placerade för att främja gemenskapen för hela familjen. Koabacken är en populär plats för pulkaåkning.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 34: En sammanslagning av Hembygdsparken och Musikparken (som ligger i nyckelkodsområde 7) till en större naturpark kan öka både biologisk mångfald och rekreationsmöjligheter. Se nyckelkodsområde 7 för mer information.

Nummer 37 och 38: Plantera lövträd som körsbär, rönn, lönn, björk, kastanj, lind och ek, samt så ängsblommor på vallen och placera död ved för att gynna vilda pollinatörer och stärka ekosystemtjänsterna i området. Nedanför vallen mot gång- och cykeltvägen kan det anläggas ytor för fördröjning av dagvatten. Detta kan utformas som ett slingrande grunt dike kantat med vegetation.

Social interaktion

Nummer 34: En sammanslagning av Musikparken och Hembygdsparken till en större naturpark skulle kunna främja den social interaktionen, se nyckelkodsområde 7.

Nummer 35: Bord, sittplatser och grillplatser kan anläggas för att skapa en naturlig mötesplats, med placering nära pulkabacken för god överblick och trygghet för både barn och vuxna.

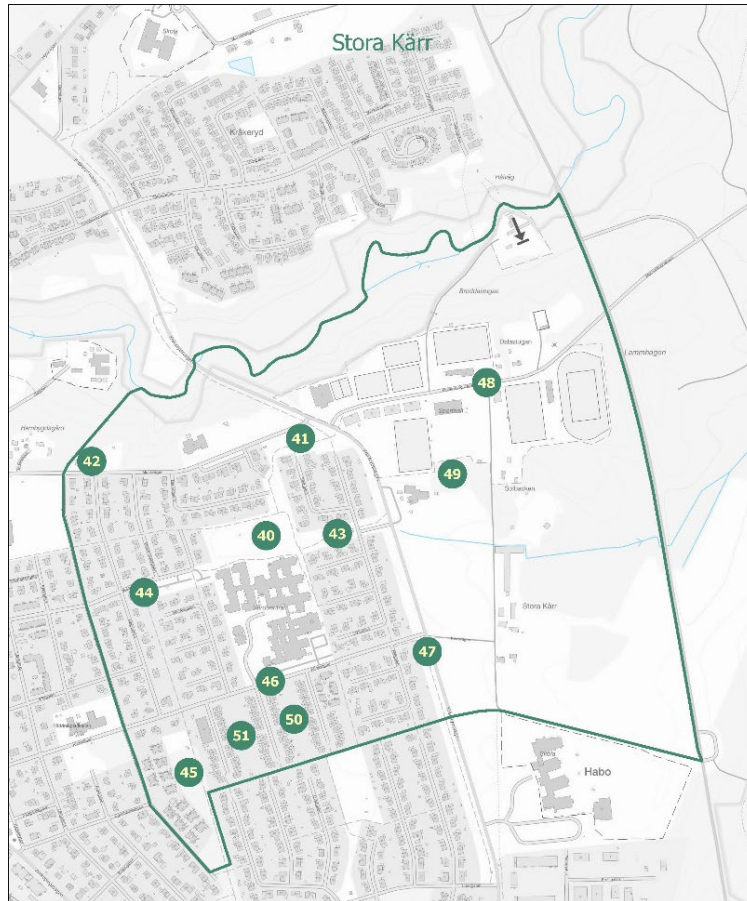
Nummer 37 och 38: För att skapa naturliga mötesplatser kan det placeras sittplatser och bord i området.

Nummer 39: Sittmöjligheter tillsammans med högre träd nära mötesplatserna och perennrabatter, skulle höja det estetiska värdet och skapa sociala rum på skolgården. Samtidigt bör överblick och trygghet bevaras. Större hammockar i naturmaterial kan främja gemenskap och rörelse på skolgården.

Reglering av lokalklimat

Nummer 39: För att minska solens och dagvattnets påverkan samt förbättra det estetiska värdet kan kommunen plantera träd som körsbär, oxel, rönn och blommande buskar. Dessa växter skapar skugga, främjar ett bättre mikroklimat och höjer skolgårdens estetiska kvalitet. Detta ökar även den biologiska mångfalden.

7. Stora Kärr - utflyktslek miljö med tema vatten

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består främst av enbostadshus, med några parhus och flerfamiljshus. I området finns vårdcentrum, två förskolor, en kyrka och några få verksamheter. Det finns flera gällande detaljplaner för nyckelkodsområdet. I nordöstra delen ligger Slättens idrottsplats.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet erbjuder ett varierat landskap med blandskog, lövskog, barrskog och åkermark, vilket ger höga naturvärden. Hökesån - Habo naturreservat bidrar till den biologiska mångfalden, där lövskogen bland annat består av ek, körsbär, fågelbär, asp, lönn och sälg, samt al i de blötare partierna. Reservatet förvaltas av kommunen. En större barrskog, dominerad av tall börjar vid Slättens idrottsplats och fortsätter ner mot Munkaskog.

Bostadsområdena inom nyckelkodsområdet omges av gröna korridorer som kopplas samman för att stärka ekosystemtjänsterna. De befintliga trädgårdarna bidrar också till den biologiska mångfalden. Hökesån är ett viktigt vattendrag som erbjuder uppväxtmiljö för flera av Vätterns fiskarter. Malmabäcken rinner genom centrala Habo, där den delvis är kulverterad och har ett lägre naturvärde, men längs bäcken växer ändå intressanta växter.

Naturområde på allmän platsmark

Nummer 40: Ett större parkområde med lekredskap och träd, där glasbjörk dominerar, med inslag av ek och lönn. Kommunen planerar att utveckla en mer omfattande utflykts- och lekmiljö för att öka områdets attraktivitet och tillgänglighet.

Nummer 41: En trädallé av lind, poppel och körsbär löper parallellt med Munkvägen.

Nummer 42: Musikparken består av en öppen gräsyta med finklippt gräs och lekredskap som kommunen planerar att avveckla. Området omges av tät, frodig skog bestående av ek, lönn, al, rönn, bok, ask och alm. Den begränsade ytan påverkar parkens funktionalitet och upplevelse.

Nummer 43: En grön korridor med finklippt gräs löper parallellt med gång- och cykelvägen och har begränsade naturvärden. I den norra delen rinner ett vattendike

som hanterar dagvatten och är rikt på rönn, sälg och fågelbär, vilket främjar biologisk mångfald.

Nummer 44: En grön korridor består av finklippt gräs och ger en lummig atmosfär tack vare den frodiga växtligheten i de intilliggande trädgårdarna. I den norra delen finns pelarträd som bidrar till områdets rekreativvärde.

Nummer 45: Grönområdet består av trädslag som ek, björk, rönn, sälg och asp. Området utgör en värdefull biotop som berikar det lokala ekosystemet.

Nummer 46: Trädallén längs Kärrsvägen, bestående av lind, ek och lönn, behöver delvis förnyas med nya lövträd och fungerar som en viktig grön korridor i området.

Nummer 47: En nyligen planterad lindallé längs Kråkerydsvägen främjar den biologiska mångfalden och skapar en trivsamt inramning till villatomterna.

Nummer 48: Slätten idrottsområde består av öppna ytor med finklippt gräs och omges av en skogsridå med både löv- och barrskog.

Nummer 49: Ett mindre skogsparti, där en stolplada med grillmöjlighet finns tillgänglig. Området präglas av blandskog med trädslag som rönn, björk, tall, gran och ek, vilket främjar den biologiska mångfalden.

Nummer 50 och 51: Två större gröna korridorer löper parallellt mellan bostadsområdet, båda bestående av finklippt gräs. I den södra delen växer stora ekar och aspar som gynnar den biologiska mångfalden, medan den norra delen erbjuder en öppen gräsyta som främjar rekreation i området.

Reglering av lokalklimat

Detta nyckelkodsområde påverkas av klimatförändringar och är klassat som översvämningssområde enligt kommunens skyfallskartering. Marken bakom vårdcentralen är mycket sankt och kan ge översvämningar. Kärrs vårdcentrum och Slättens idrottsområde är känsliga för värme på grund av få träd och begränsad skugga. Träd och vegetation hjälper till att sänka temperaturer och förbättra livsmiljön för människor och djur. Enligt SGI:s förstudie 2019 finns inga risker för ras eller skred i området.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Samtliga befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Hökesån och Malmabäcken fungerar som recipienter. Kommunens grönytor och

skogsområden spelar en avgörande roll för infiltrering och reglering av dagvattnet. Genom att stärka de naturliga lösningarna kan vi effektivt hantera dagvattnet och skydda både bebyggelse och miljö.

Fysisk hälsa

På Slätten i Habo finns en stor idrottsplats som erbjuder stort utbud inom olika sporter och som drivs av olika föreningar. Här erbjuds aktiviteter för alla åldrar, vilket gör platsen attraktiv för hela familjen. Musikparken har rymliga grönytor för bollspel och lek, medan Vårdcentrums lekmiljö har lekredskap och öppna ytor för barnens aktiviteter.

Det finns fyra stycken hälsoslingor, blå, grön, gul och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

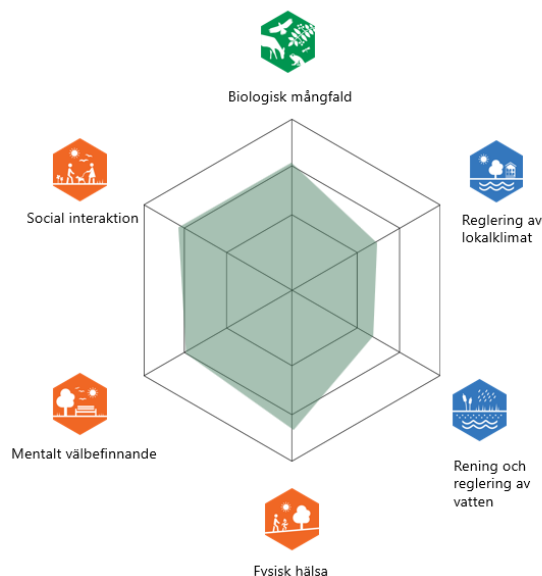
Skogen vid Musikparken erbjuder en lugn atmosfär med fågelsång och vackra lövträd, perfekt för promenader och stilla stunder. Musikparkens öppna ytor ger utrymme för picknickar och aktiviteter i naturen. Grönområdet nära Kärrs förskola främjar också rekreation och välbefinnande. Slättens idrottsområde, med möjligheter till fysisk aktivitet, bidrar till ökat fysiskt och mentalt välbefinnande.

Social interaktion

Slätten, Musikparken och parken bakom vårdcentrum fungerar som viktiga mötesplatser för människor i alla åldrar. Dessa parker spelar en avgörande roll i att stärka banden mellan generationer och skapar naturliga och inbjudande miljöer för socialt samspel.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 40: Plantera perenna rabatter samt träd och buskar som inte bara är vackra utan också bidrar till höga naturvärden och stödjer pollinering under olika årstidsväxlingar.

Nummer 42: En sammanslagning av Musikparken och Hembygdsparken till en större naturpark skulle inte bara främja den biologiska mångfalden utan även erbjuda utökade möjligheter till rekreation. Genom att plantera fler lövträd, buskar och ängsgräs kan naturvärdet i området höjas och skapa en ännu mer inbjudande miljö för avkoppling och naturupplevelser.

Nummer 41, 43, 44 och 46: Plantera fler lövträd för och skapa gröna korridorer som förbättrar mikroklimatet.

Social interaktion

Nummer 40: Vid anläggningen av lekmiljön vid vårdcentralen bör kommunen skapa inspirerande och generationsöverskridande miljöer som inbjuder till både rekreation och aktiviteter. Eftersom både äldreboendet och högstadiet ligger i närheten är det viktigt att involvera såväl äldre som ungdomar i utformningen, exempelvis genom dialogmöten och enkätundersökningar. Gungsoffor kan till exempel bidra till gemenskap och möten mellan olika generationer.

Nummer 42: För att främja social integration och förbättra upplevelsen i den framtida naturparken föreslås följande åtgärder:

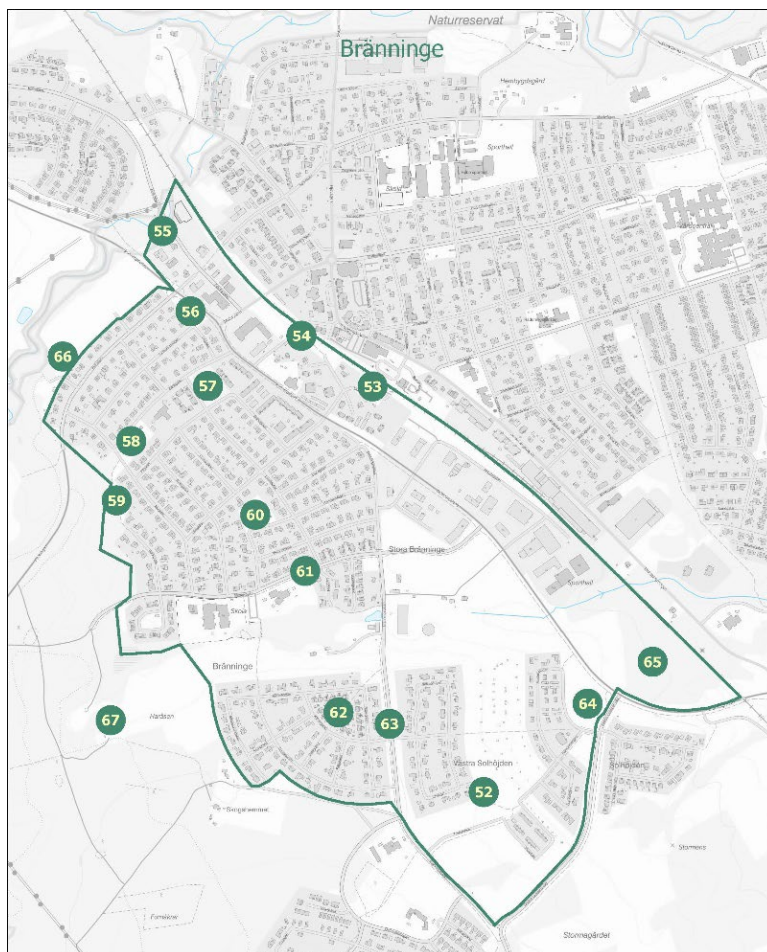
- Trädgårdscafé: Skapa en mötesplats för besökare.
- Tillgänglighetsanpassade gångstigar: Bredare stigar med spänger för ökad tillgänglighet.
- Ny musikscen och dansbana: Ersätt musikpaviljongen för större kultur- och dansevenemang.
- Informationsskyltar: Placera skyltar om lokal historia i samarbete med Hembygdsgården.
- Förbättrad belysning: Integrera belysningen med Hembygdsparkens design.
- Naturlig hinderbana i skogen: En rolig och utmanande bana för alla åldrar.
- Djurspår: Spår för gemensam aktivitet där barn och vuxna kan gissa djurens spår.
- Förlängd gårdsgård: För att rama in den framtida naturparken.

Rening och reglering av vatten

Nummer 40: Kommunen bör överväga att anlägga multifunktionella ytor som kan hantera dagvatten. Eftersom området är utpekad som riskzon för översvämning föreslås det att översvämningsytor integreras i den framtida utflykts- och lekmiljön. Kommunen bör även skapa vattenspeglar i parken för att förbättra lokalklimatet och öka rekreationsvärdet.

Nummer 42: För att effektivt hantera det dagvatten som rinner genom parken och utnyttja det som en resurs, kan kommunen anlägga ett öppet slingrande dagvattendike som kan bidra till ett bättre lokalklimat och en naturligare dagvattenavledning.

8. Bränninge - utflyktslek miljö Solparken

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, men här finns även kedjehus, parhus och flerfamiljshus. Området rymmer en grundskola, två förskolor, ett gruppboende och ett mindre industriområde. Flera detaljplaner är aktuella och exploateringstrycket är högt. I översiktsplanen är två centrala områden föreslagna för bostadsbebyggelse. Nyckelkodsområdet avgränsat av Jönköpingsbanan, vilket medför en viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet utgör en värdefull del av det lokala landskapet och omfattar betes- och jordbruksmark samt ett mindre skogsområde. Den nyetablerade bostadsbebyggelsen och de nyligen anlagda trädgårdarna har hittills haft begränsad påverkan på den biologiska mångfalden. Däremot bidrar de gröna korridorerna med lövträd till att förbättra mikroklimatet och stärka ekosystemtjänsterna.

Området angränsar till större skogspartier, bestående av både blandskog med gran och tall samt ängsmark. Denna variation i naturtyper höjer områdets samlade naturvärden och främjar rekreationsmöjligheter. Ängsmarken är särskilt viktig för pollinatörer och bidrar därmed till den biologiska mångfalden.

Bränningebäcken sträcker sig från OK-Gränsen friluftsområde ner mot Bränninge Gård, vidare längs Bagaregatan och vidare mot Kärrs industriområde. Även om bäcken inte uppvisar särskilt höga biologiska värden generellt, fungerar den som en viktig livsmiljö för groddjur.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 52: Solparken är en större utflyktslekpark där perenner som stäppsalia, kransveronika, höstanemoner samt trädslag som lönn, kopparhäggmispel och bergtall har planterats. Lökväxter som gynnar vilda pollinatörer har också satts. När området har vuxit till sig kommer det att bli en värdefull resurs för både natur och människor, och skapa en ännu mer attraktiv miljö för rekreation och samvaro.

Nummer 53: Stationsparken rymmer stora uppvuxna träd som lind och lönn och rustades upp 2025. Nya träd som körsbär, näverhägg, bergsek och hästkastanj har planterats för att förnyga beståndet. Här finns även den sällsynta habomaskrosen, ängsytor samt en större perennplantering med prydnadsbuskar. Blommande

perenner och tidigblommande träd, som körsbärsträd, gynnar parkens pollinerande insekter.

Nummer 54: Ett grönt stråk med lummiga lövträd som björk, asp och tall skapar en inbjudande atmosfär. Längs gång- och cykelvägen finns lökväxter, urnor med sommarblommor samt insektshotell, fågel- och fladdermusholkar, vilket främjar biologisk mångfald och ökar rekreativt värde i området.

Nummer 55: Området vid Hökesån ligger inom naturreservatet här finns friväxande naturskog med trädslag som ek, sälg, rönn och lönn, vilket ger höga naturvärden.

Nummer 56: En rymlig grönyta med nyplanterade körsbärsträd, häggmistel och lind, som när de vuxit till sig kommer att bli en värdefull tillgång för området och skapa en vacker, grönskande miljö.

Nummer 57: En grönyta som domineras av björk och ek. Träden ger en naturlig skugga och försänkningar i marken ger förutsättningar för en naturlig fördröjning av dagvatten. Det finns en blandning av finklippta gräsytor och områden med långgräs mellan träden.

Nummer 58: Ett långt gröonstråk med större alar, björkar, ekar och ett vattendike sträcker sig längs Bäckgatan och förbättrar mikroklimatet i området.

Nummer 59: En grön korridor med finklippt gräs på ena sidan och en skogsridda av asp, björk, sälg och körsbär på andra sidan skapar höga naturvärden och en grönskande atmosfär.

Nummer 60: Hermansvägens lekmiljö består av lekredskap omgiven av finklippt gräs, inramad av buskar samt stora björkar och rönn, vilket ger en naturnära känsla. Planen är att utveckla lekmiljön till en områdeslekmiljö i framtiden.

Nummer 61: En allé med kastanjträd längs Skyttevägen bidrar till att förbättra mikroklimatet i området och gynnar den biologiska mångfalden.

Nummer 62: Klövergatans lekmiljö har en mindre grönyta med finklippt gräs och lekredskap. Lekmiljön planeras att avvecklas, men grönytorna bevaras för fortsatt användning.

Nummer 63: En grön korridor med finklippt gräs med begränsat naturvärde sträcker sig från Bränningegård via Anders Larssons väg ner till Bränningeleden.

Nummer 64: Ett grönområde med nyplanterade trädslag som lärk, ek, körsbär, al och poppel. Det finns även en pulkabacke och ett torrlagt dagvattenmagasin med finklippt gräs. När området har vuxit till sig blir det en värdefull resurs i området.

Nummer 65: Ett större grönområde med en skogsdunge av gamla ekar och intilliggande beteshage. Här finns betande djur som främjar biologisk mångfald och höjer naturvärdena. Grönområdet är privatägt.

Utanför nyckelkodsområdet – Naturområden på allmän platsmark

Nummer 66: En större grönyta med ängsmark omges av en lummig trädrida bestående av björk, hassel, fläder och al som sträcker sig längsmed Hökesån som har höga naturvärden och bidrar till rekreationsmöjligheter. Området ligger i en naturlig sänka som gör att grundvattennivån ligger högt och gör delar av marken lite sank. Området närmast Bränningeleden är detaljplanerat som en idrottsplats.

Nummer 67: Friluftsområdet OK-Gränsenstugan består av en större blandskog med dominans av tall och gran, samt inslag av björk, rönn, asp och säl, vilket bidrar till att höja naturvärdena. Stora delar av området är privatägt och är ett populärt friluftsområde.

Reglering av lokalklimat

Kommunens mark inom nyckelkodsområdet påverkas av klimatförändringar. Två större fördröjningsmagasin och en mindre dagvattendamm har anlagts för att avlasta nedströms. Området är klassat som översvämningskänsligt enligt kommunens skyfallskartering. De träd och den vegetation som planterats i området bidrar till att sänka sommartemperaturerna samt förbättra den lokala livsmiljön, särskilt i närheten av dammarna. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i område. Samtliga befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Bränningebäcken fungerar som recipient och vidare leder vattnet nedströms till Malmabäcken.

Kommunens gröna och skogliga områden spelar en avgörande roll i infiltreringen och regleringen av dagvattnet. Dessa områden bidrar till att förebygga översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Kommunens markområde erbjuder många möjligheter för fysiska aktiviteter. Vid Hermansvägen finns en lekmiljö för yngre barn, medan Solparken erbjuder många olika aktiviteter för barn och ungdomar, såsom fotbollsplan, klätterväggar och streetbasket.

Det finns två stycken hälsoslingor, blå och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#).

OK-Gränsen, nära nyckelkodsområdet, har motionsspår för gång, cykling och ridning, samt elljusspår för skidåkning vintertid. För mer information, besök kommunens webbplats.

Mentalt välbefinnande

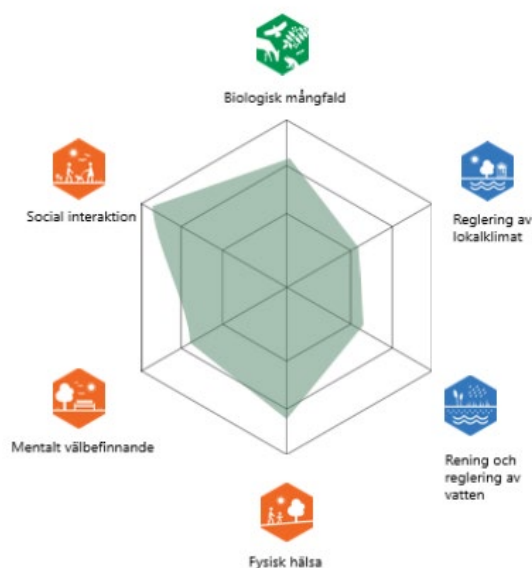
Utanför området, vid OK-Gränsenstugan, finns närheten till natur med grillmöjligheter och promenadstråk i skogen som kan bidra till lugn och rekreation. Efter ombyggnationen av stationsparken kommer vackra gröna stråk med lövträd, buskar och perennrabatter att erbjudas i ett centralt läge.

Social interaktion

På Bränninge finns stora möjligheter till social integration, tack vare områdets två lekmiljöer. Särskilt utflyktsmiljön Solparken, som är utformad som ett familjevänligt utflyktsmål, erbjuder rymliga ytor för picknick och grillning. Här finns även väderskydd för både skugga och regn, samt en offentlig toalett.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

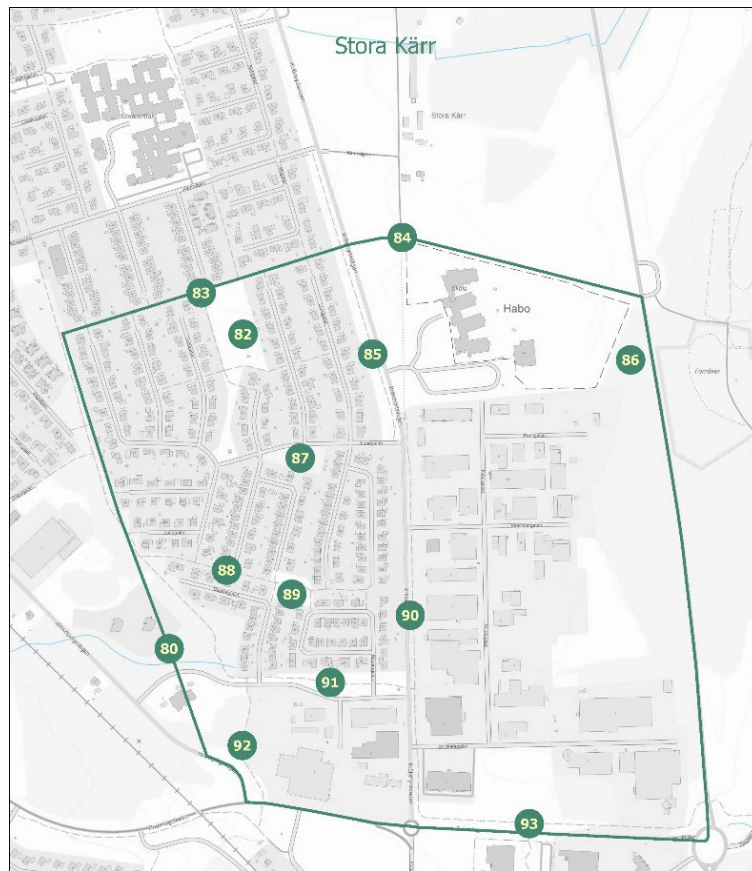
Nummer 62: Plantering av lövträd och buskar som gynnar den biologiska mångfalden och blommar vid olika tider på året skulle stärka ekosystemtjänsterna på lokal nivå och berika den naturliga miljön.

Nummer 63: En längre trädallé, bestående av ek, bok, lind och lönn, från Bränninge Gård via Anders Larssons väg ner till Bränningeleden, skulle både främja den biologiska mångfalden och förbättra mikroklimatet i området.

Rening och reglering av vatten

Tre dagvattendammar har anlagts på Västra Solhöjden med fokus på funktionalitet. Damarna bör utvärderas för att se om de kan bli positiva inslag i landskapet och samtidigt förbättra både naturvärden och rekreation, utan att förlora sin funktion. Det är också viktigt att granska hela avrinningsområdet för Bränningebäcken. Genom att inspireras av naturens egna lösningar kan både funktion och utformning optimeras, vilket kan förbättra de befintliga dammarna och ge möjlighet att anlägga nya lösningar för dagvattenhantering.

9. Centrala Habo - Stationsområdet

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, med några få flerbostadshus. Här finns även en förskola, kyrka och räddningstjänst. I området återfinns kontor, detaljhandel och lager, vilket ger ett brett och varierat serviceutbud. Flera detaljplaner gäller för området. Jönköpingsbanan löper längs den västra kanten och orsakar viss bullerstörning.

Vid stationsområdet (nummer 68) planeras en ny detaljplan, vilket kan komma att påverka områdets framtida utveckling.

I den nordvästra delen av nyckelkodsområdet har bostadsområdena inte tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan hinder.

Biologisk mångfald

Det här nyckelkodsområdet har få naturtyper och erbjuder färre ekosystemtjänster än närliggande nyckelkodsområden. Området innehåller flera små grönytor och trädalléer, men bostadsbebyggelsen skapar barriärer som hindrar utvecklingen av sammanhängande gröna strukturer som skulle kunna stödja den biologiska mångfalden. Vitsippeskogen är särskilt värdefull på grund av sin lundartade miljö och den naturrika, fuktiga marken. Bränningebäcken spelar en viktig roll och bäcken mynnar ut i Malmabäcken, som i sin tur leder ut i Vättern. Trots att bäckarna inte har höga naturvärden, utgör de viktiga livsmiljöer för bland annat groddjur.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 68: Stationsområdet består av flera klippta gräsytor. Längs Jönköpingsvägen löper en trädrad med ekar, och mellan Stationsgatan och Jönköpingsvägen finns en mindre björkdunge. Vid busstorget finns även säsongsplanteringar som bidrar till en grönare miljö.

Nummer 69: En större rabatt med bland annat ölandstok, benved, spirea och rönträdet, som har ett begränsat biologiskt värde.

Nummer 70: En trädallé av lindar och körsbärsträd sträcker sig längs Jönköpingsvägen, där perennerna nävor och salvia blommar under träden. Blomsterarrangemang placeras ut under större delen av året, vilket tillsammans stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 71: Två säsongsanpassade rabatter med lökar och sommarblommor. Rabatterna innehåller även hortensia och stamsyren, vilket bidrar till ekosystemtjänster.

Nummer 72: En grön korridor med långgräs längs gång- och cykelvägen samt banvallen har ett begränsat biologiskt värde.

Nummer 73: En trädallé med körsbärsträd och lindar längs med Malmgatan, skapar en grön korridor och höjer naturvärdet i centrum.

Nummer 74: Körsbärsträd, vårlökar och en grönyta med finklippt gräs, samt ampelstativ med säsongsbetonade växter, bidrar till att höja det biologiska värdet i centrumrondellen.

Nummer 75: En kort trädallé bestående av fem lindar bidrar till ett bättre mikroklimat.

Nummer 76: Malmgatans lekmiljö har lekredskap omgivna av finklippt gräs, konstgräs och träd som körsbär och lind. Konstgräset påverkar den biologiska mångfalden negativt.

Nummer 77: Ett grönområde med finklippt gräs, präglad av stora träd som kraftiga oxlar, lindar och mindre rönnar stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 78: Ett grönområde med finklippt gräs, där björk och ek växer bidrar till att höja naturvärdet i området.

Nummer 79: Hjortaparkens lekmiljö har lekredskap, finklippta gräsytor och gränsar till en skogsdunge med ekar och björkar. Vitsippor och ormbunkar i markvegetationen stärker ekosystemtjänsterna. Kommunen planerar att utveckla delar av området till en större lekmiljö.

Nummer 80: Vitsippaskogen består av ek, rönn, björk, al, hassel, fläder och asp, samt en markvegetation med bland annat vitsippor och vätteros. Skogen har högt naturvärde.

Nummer 81: Ett större skogsparti med orörda lövträd med bland annat al, asp och ek stärker ekosystemtjänsterna i området.

Reglering av lokalklimat

Kommunens mark i nyckelkodsområdet påverkas av klimatförändringar och är klassat som översvåmningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Det finns även en privatägd dagvattendamm i området. De planterade träden och vegetationen

hjälp till att sänka sommartemperaturer och förbättra livsmiljön runt bebyggelsen. Enligt SGI:s förstudie 2019 finns inga risker för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Bränningebäcken och Malmabäcken fungerar som recipienter och leder vattnet vidare till Vättern. Kommunens gröna ytor och skogsområden spelar en viktig roll genom att infiltrera och reglera dagvattnet, vilket bidrar till att förebygga översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Kommunens markområde erbjuder möjligheter för fysiska aktiviteter. Det finns två stycken hälsoslingor, röd och gul, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#). De båda lekmiljöerna i nyckelkodsområdet erbjuder fysisk aktivitet för yngre barn.

Mentalt välbefinnande

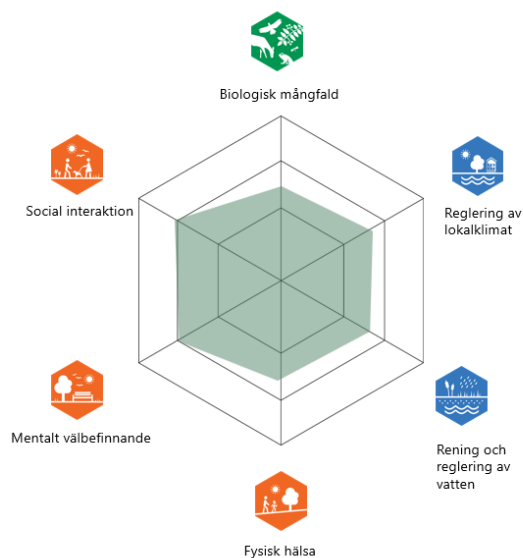
Vitsippskogen bjuder på fågelkvitter, porlande vatten och en stillsam atmosfär. Kommunens blomsterarrangemang i centrum under vår, sommar och höst bidrar till ökat välbefinnande och rekreation.

Social interaktion

I centrum finns naturliga mötesplatser med utomhusschackspel samt bänkar och bord, strategiskt placerade för att skapa trivsel. De två lekmiljöerna skapar naturliga mötesplatser för familjer med yngre barn. Stationsparken är en naturlig mötesplats för resande och många sittplatser finns i form av sittmurar.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald.

Nummer 69: Ta bort det befintliga staketet och föryngra växtligheten i rabatten med växter som främjar biologisk mångfald och ökar trivseln i området.

Nummer 72: Så ängsfrön längs järnvägsbanken för att öka den biologiska mångfalden och ge allmänheten möjlighet att plocka vackra ängsblommor.

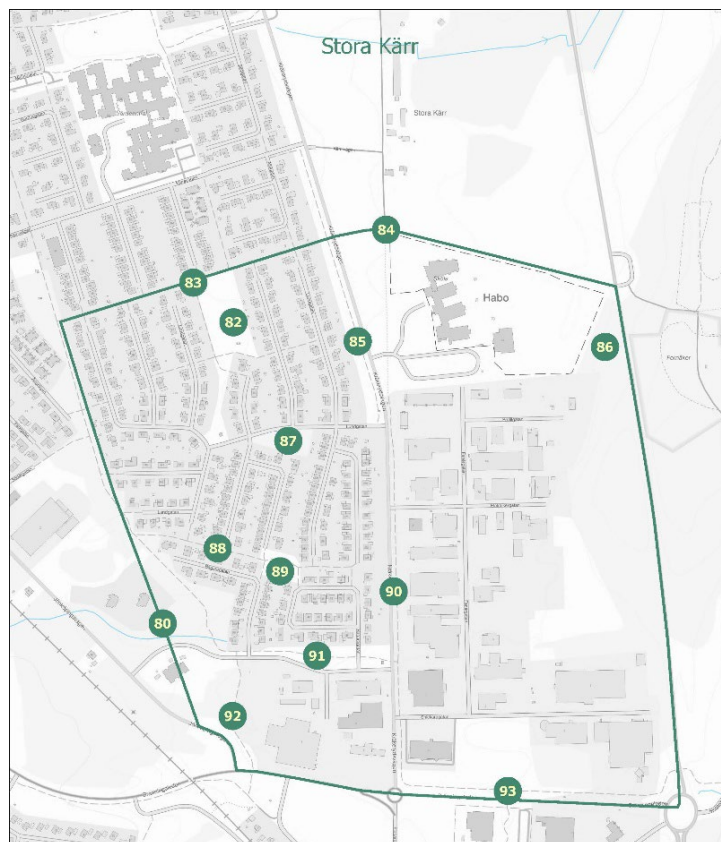
Nummer 76: Plantera fler lövträd och buskar för att avskärma lekområdet, samt att konstgräs ersätts med naturliga material. Detta höjer naturvärdet och skapar en mer trivsamt miljö.

Nummer 79: Plantera fler lövträd, buskar och perennrabatter för att stärka ekosystemtjänsterna och öka trivseln i området.

Social interaktion

Nummer 79: Skapa sittplatser, bord och grillplats för att främja social interaktion.

10. Stora Kärr - Lundgatans temalekmiljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, men rymmer även verksamheter som grundskola, industri och partihandel. Området har ett lågt bebyggelsetryck och omfattas av flera detaljplaner. Enligt översiktsplanen är ett mindre område i den norra delen föreslagen för ny bostadsbebyggelse. Längs områdets östra gräns löper länsväg 195, vilket medför viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala grönytor om minst 5000 kvadratmeter, belägna inom ett gångavstånd på 300 meter utan större hinder.

Biologisk mångfald

Detta nyckelkodsområde har färre naturtyper än de närliggande områdena, men omfattar ändå viktiga ekosystem, såsom lövskog och blandskog. Området innefattar också sammanlänkade gröna korridorer med trädalléer, vilket bidrar till att stödja och främja den biologiska mångfalden. Det befintliga industriområdet utgör en barriär som begränsar utvecklingen av biologisk mångfald.

Bostadsområdena inom nyckelkodsområdet omges av rymliga trädgårdar som ytterligare stärker mångfalden och erbjuder livsmiljöer för olika arter.

Området gränsar till både jordbrukslandskap och lövskog, som båda är viktiga för ekosystemtjänster. Bränningebäcken, som har ett relativt lågt naturvärde, mynnar i Malmabäcken, vilken i sin tur leder ut i Vättern. Trots de begränsade naturvärdena utgör bäckarna viktiga livsmiljöer för växter som trivs i fuktiga miljöer.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 82: Lundgatans lekmiljö rymmer stora, öppna grönytor med finklippt gräs, lekredskap, pulkabacke, multiarena och fotbollsplan. Trädbeståndet är glest, men området pryds av ett fåtal ståtliga ekar, björkar, rönnar och körsbärsträd, vilket skapar en naturnära atmosfär.

Nummer 83: En trädallé bestående av björk och ek sträcker sig längs gång- och cykelbanan. Denna allé kopplas samman med flera andra gröna korridorer i området, vilket stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 84: En äldre trädallé bestående av bland annat ask, ek och lönn pryder området. Denna trädallé är belägen på privat mark.

Nummer 85: En grön korridor med finklippt gräs och en trädallé av lind sträcker sig längs Kråkerydsvägen vilket förbättrar mikroklimatet.

Nummer 86: En rymlig finklippt gräsyta med sittplatser och grillmöjligheter mynnar ut i en bokdominerad blandskog med höga naturvärden. Tillsammans skapar gräsyterna och blandskogen ett grönt stråk längs länsväg 195 och bidrar till minskat trafikbuller.

Nummer 87: Ett grönområde med finklippt gräs och långgräs, där al, asp, sälg, glasbjörk och ek dominerar, medan fläder förekommer som ett inslag. Området fungerar som en grön avskärmning och bidrar till att stärka den lokala biologiska mångfalden.

Nummer 88: En trädallé av björk och ek kopplar samman flera gröna korridorer i området, vilket stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 89: En mindre lekmiljö med få lekredskap, omgiven av finklippt gräs och träd, där ek och björk dominerar. Kommunen planerar att utveckla lekmiljön framöver.

Nummer 90: En grön korridor med finklippt gräs och trädallé bestående av lind, och lönn, som bidrar till att stärka den biologiska mångfalden.

Nummer 91: En grön korridor med finklippt gräs, långgräs och stora alar och björkar som ökar lummigheten. Ett parallellt vattendike höjer naturvärdet.

Nummer 92: En skogsdunge dominerad av ek, al, björk och hassel, med fuktig mark och rik växtlighet som vitsippor. Grönområdet stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 93: Grönstråket, med en kort allé av rönn, mynnar ut i ett skogsparti bestående av bland annat björk, ek och lönn, vilket höjer naturvärdet.

Reglering av lokalklimat

I detta område står kommunen inför stora utmaningar på grund av det förändrade klimatet. Området är klassat som översvämningsområde enligt kommunens kartläggning av skyfall.

De låglänta markområdena vid Kärrs industriområde, Bagaregatan och Alléskolan är särskilt utsatta för översvämnningar. I den nordöstra delen av Vitsippsparken finns ett mindre dagvattenmagasin som hjälper till att ta hand om dagvattnet.

Träd och annan vegetation i området är viktiga för att motverka effekterna av klimatförändringar. De sänker temperaturen under sommaren och jämnar ut temperaturvariationer, vilket gör miljön bättre för människor, växter och djur.

Enligt en förstudie från Statens geotekniska institut (SGI) 2019 finns det inga risker för ras eller skred i området.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Alla befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Malmabäcken fungerar som recipient.

Kommunens gröna och skogliga områden spelar en avgörande roll för infiltrationen och regleringen av dagvattnet. Dessa naturområden hjälper till att förebygga översvämningar, erosion och torka. Genom att stärka och vårda dessa naturliga lösningar kan vi effektivt hantera dagvattnet och samtidigt skydda både bebyggelsen och den omgivande miljön.

Fysisk hälsa

Två lekmiljöer för yngre barn främjar både fysisk aktivitet och social interaktion. Blandskogen (nummer 86) är populär för discgolf, och nyckelkodsområdet erbjuder även plats för spontanlek och fotboll.

Det finns tre stycken hälsoslingor, blå, orange och röd, som ger utmärka möjligheter till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

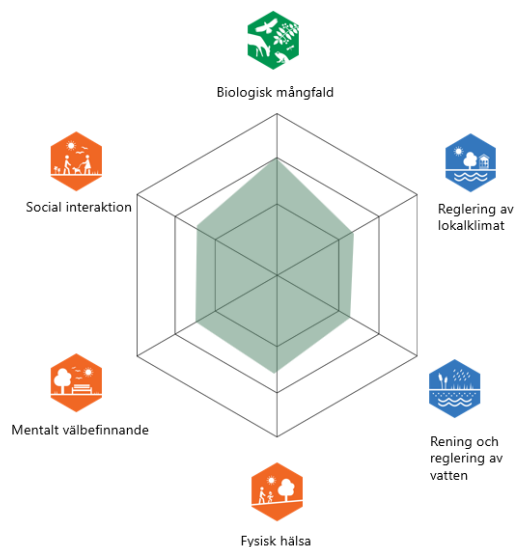
I blandskogen kan besökare njuta av fågelkvitter och träden skapar en skyddad och harmonisk miljö där naturens lugn ger utrymme för avkoppling och reflektion. Nyckelkodsområdet erbjuder flera gång- och cykelvägar, omgivna av grönskande landskap, som inbjuder till lugna promenader.

Social interaktion

I nyckelkodsområdet vid (nummer 86) finns en grillplats och sittmöjligheter som främjar social interaktion. De två lekmiljöerna erbjuder en naturlig samlingsplats för barnfamiljer.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 82: Skapa en park med en integrerad lekmiljö, där varierad plantering av lövträd höjer naturvärdet. Blommande buskar som syren och hägg, samt perenna blomsteranläggningar, bidrar till en inbjudande och naturnära miljö som ökar områdets attraktionskraft.

Nummer 86: Plantering av träd som björk, al och pil kan höja naturvärdet. Träden förbättrar mikroklimatet och bidrar till att reducera översvämningar.

Nummer 90: Plantera fler lövträd som lind, oxel och lönn som bidrar till att stärka ekosystemtjänster.

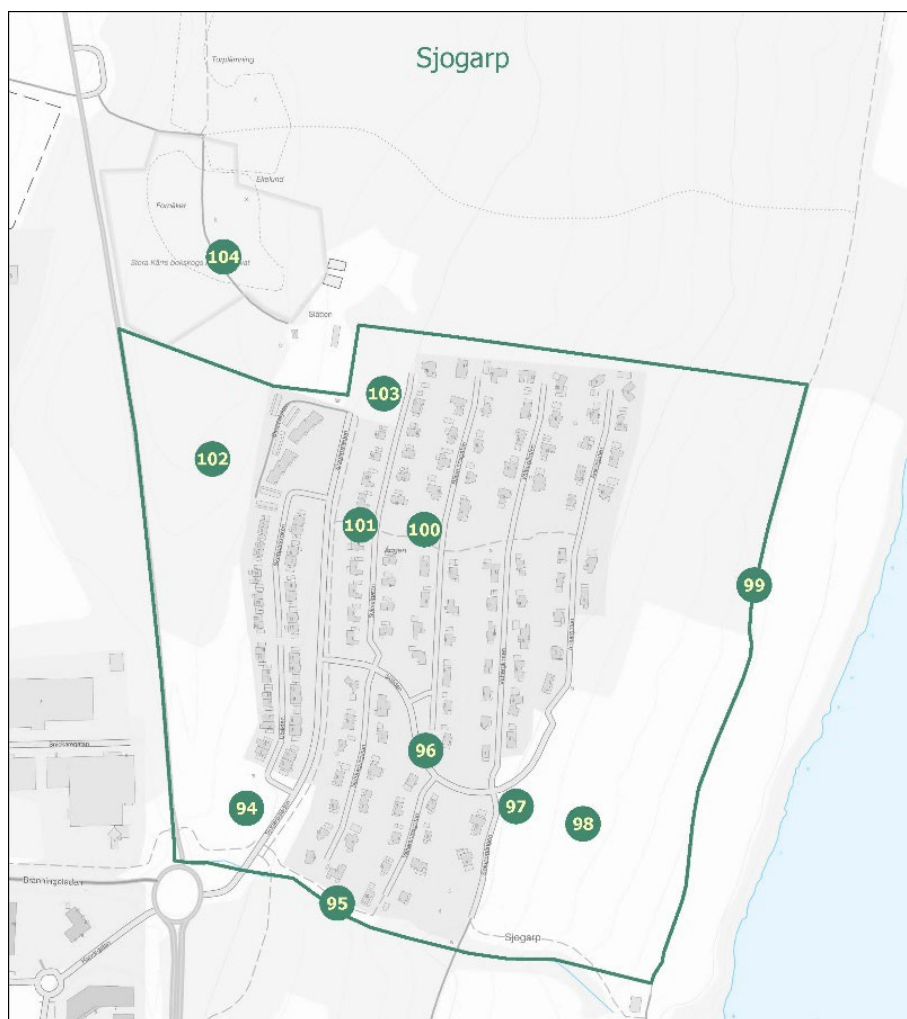
Rening och reglering av vatten

Effektiv dagvattenhantering är avgörande i det lågt belägna området som tidigare drabbats av översvämningar. Delar av ytan i norr (nr 82) kan förslagsvis användas som översvämningssyta och fördröjning av dagvatten. Öppna och tröga lösningar bör utvecklas för att möta klimatförändringar och ta hänsyn till hela Bränningebäckens och Malmabäckens avrinningsområde. Dessa lösningar kan med fördel anpassas till det lokala landskapet för att stärka både naturvärden och områdets attraktionskraft.

Social interaktion

Nummer 82: Temalekmiljö med fokus på vildmark för att stärka områdets attraktionskraft. Temat kan integreras i den framtida parken med djurskulpturer i naturliga material som lyfter fram svensk natur och skapar en lärande miljö. Grillplatser med bänkar och bord uppmuntrar social interaktion. Eftersom området har många ungdomar bör miljön även erbjuda aktiviteter som tilltalar denna målgrupp och främjar deras engagemang.

11. Sjogarp – Vättervy

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består främst av bostadsområden med några få flerfamiljshus, samt radhus och enbostadshus. Området har ett lågt bebyggelsetryck och omfattar flera gällande detaljplaner. Enligt översiktsplanen är ingen ny bostadsbebyggelse föreslagen för området. Länsväg 195 löper längs den västra sidan och medför vissa bullerstörningar.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Området präglas av en varierad landskapsbild med hög biologisk mångfald och betydande naturvärden. Här finns livsmiljöer som ängsmark, ekskog och björkdunge, vilket bidrar till områdets ekologiska rikedom. Ängsmarkerna är särskilt viktiga för pollinatörer och stärker ekosystemtjänsterna. Skogsstyrelsen har identifierat ekskogen som en nyckelbiotop.

Vid gränsen till nyckelkodsområdet ligger Kärrs bokskog, ett privat naturreservat, samt Natura 2000-område. Bokskogen är hem för fåglar som kattuggla och nötväcka, samt flera sällsynta insekter.

Vättern, som gränsar till området, har en stor biologisk mångfald med ovanliga växt- och djurarter. Sjön är en näringsfattig och klarvattensjö, och nästan hela Vättern är skyddad som Natura 2000- och vattenskyddsområde. I Vättern finns cirka 28 fiskarter, samt signalkräfta. Vanliga arter är röding, öring, harr, sik, siklöja och hornsimpa.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 94: En större ängsmark omges i norr av ett dike och en bullervall, vilka pryds av solitära träd såsom björk, ek och ask. Längs länsväg 195 löper en skogsridå med liknande trädslag, vilket bidrar till en sammanhängande grönstruktur.

Nummer 95: En grön korridor med orörd lövskog, som björk, fågelbär, rönn och ek, löper parallellt med gångvägen. Den privatägda skogen är viktig för områdets höga naturvärden.

Nummer 96: En grön korridor med finklippt gräs och en rönnallé stärker ekosystemtjänster i området.

Nummer 97: Lekmiljön vid Soluppgången erbjuder en variation av lekredskap, finklippta gräsytor och en fotbollsplan. Området gränsar till en björkdunge med inslag av en, vilket skapar en naturnära miljö. Död ved har lämnats kvar för att gynna pollinatörer genom att erbjuda boplatser och skydd. Frukträd har planterats för att både berika landskapsbilden och främja rekreation.

Nummer 98: Vidsträckta ängsmarker som hyser en artrik flora med bland annat blåklocka, rödklint, ängsvädd, prästkrage, rödven, timotej och smörblomma vilket bidrar till biologisk värdefullmiljö.

Nummer 99: En grusväg omgiven ängsmark, solitära träd och barrskog, sträcker sig längs Vättern.

Nummer 100: Båtmans lekmiljö erbjuder lekredskap, finklippt gräs och gränsar till ett dike. Kommunen planerar att avveckla lekmiljön men behålla grönyterna för spontanlek.

Nummer 101: En grön korridor med finklippt gräs och solitära träd som rönne och björk, stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 102: Ekskog med inslag rönne, lönn och bok bidrar till höga naturvärden som också dämpar ljudet från trafiken längs länsväg 195.

Nummer 103: En björkdunge med inslag av ek och bok, tall och en fungerar som en naturlig förlängning av Kärrs bokskogs naturreservat. En del av grönytan har privatiserats.

Utanför Nyckelkodsområdet

Nummer 104: Kärrs bokskog, ett naturreservat och Natura 2000-område som har självföryngrat sig, har mycket höga naturvärden. Reservatet gränsar till nyckelkodsområdet. Naturreservatet ligger på privat mark,

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har förutsättningar för att på olika sätt hantera en del av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Träd och vegetation i området bidrar till att reducera klimatförändringarna genom inbindning av kol. Vegetationen i området bidrar till att sänka temperaturen under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer vilket förbättrar livsmiljön för människor, växter och djur. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Området erbjuder goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, vars recipienter är Övre Kockabäcken och små diken. Ett öppet dagvattendike sträcker sig från den västra till den östra delen av Sjogarps bostadsområde, vilket bidrar till att fördröja dagvattnets flöde i området.

Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden spelar en viktig roll i att infiltrera och rena dagvattnet från föroreningar.

Fysisk hälsa

Kommunens grönområden inom området erbjuder flera möjligheter för fysiska aktiviteter och rekreation. Naturliga gångstigar leder till en angränsande bokskog, och befintliga lekmiljöer med klätterställningar och en boulebana uppmuntrar till spontanlek och social samvaro. En mindre naturstig sträcker sig mellan Munkaskog och Domsand, vilket främjar både fysisk hälsa och friluftsliv.

Mentalt välbefinnande

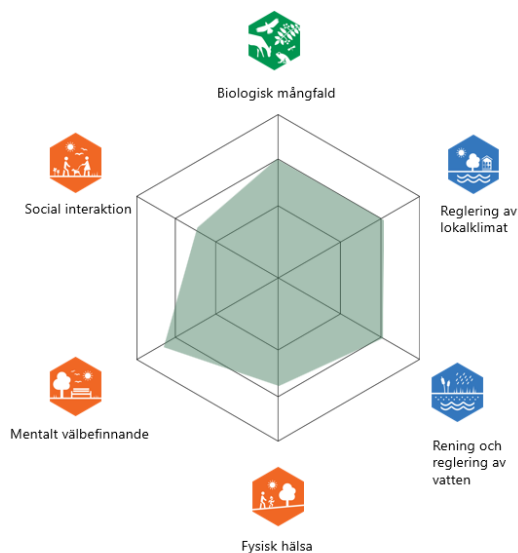
Stora delar av de kommunägda grönområdena i Sjogarp erbjuder tysta, lugna miljöer med fågelkvitter. Skogsridån längs länsväg 195 dämpar bullret mot det intilliggande bostadsområdet. Området har en fantastisk utsikt mot Vättern som bidrar till avkoppling och kan ge en avslappnande miljö.

Social interaktion

Lekmiljöerna erbjuder aktiviteter för både barn och vuxna, med boulebana, fotbollsplan, lekredskap, grillplats och lusthus för social samvaro.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

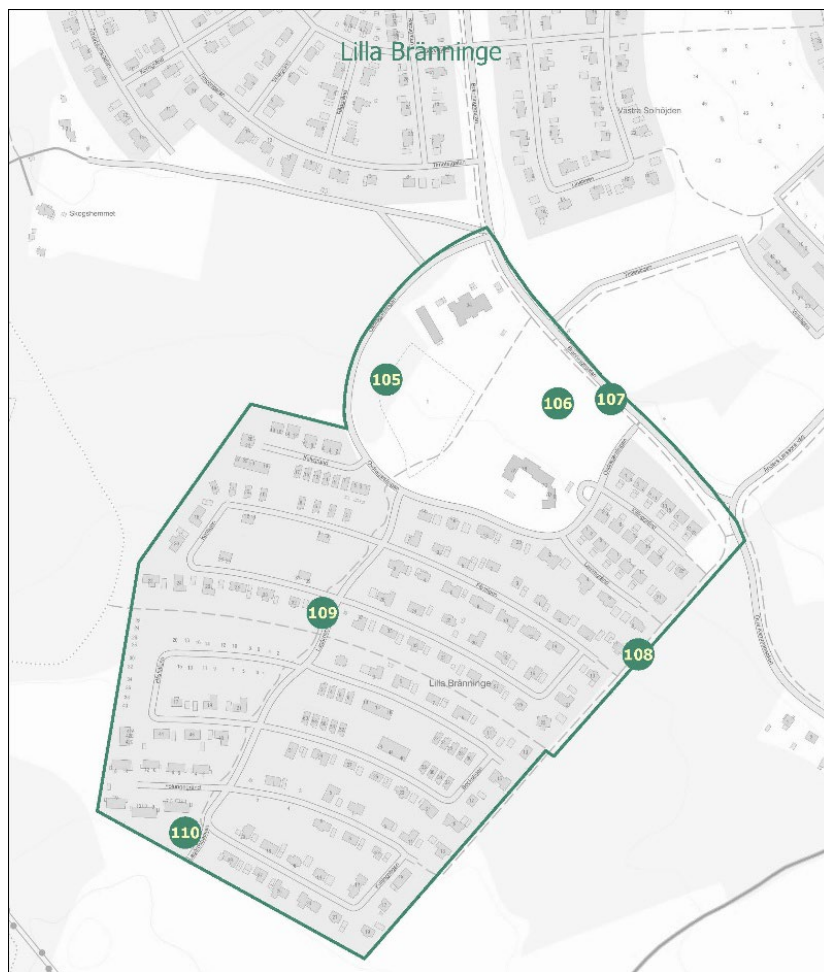
Nummer 94: Plantera fler lövträd och så ängsfrön i långgräset. Större stenar kan placeras ut för att skapa naturliga sittplatser med utsikt över Vättern. Dessa åtgärder skulle tillsammans bidra till att stärka de höga naturvärdena, främja rekreation och öka områdets attraktionskraft.

Nummer 100 och 101: Plantera in mer träd och buskar för att gynna pollinerande insekter, gärna mer naturlika miljöer. Delar av de kortklippta gräsytorerna skulle kunna ersättas med långgräs.

Fysisk hälsa

Nummer 99: Grusvägen längs Vättern kan förbättras och förlängas både norrut mot Munkaskog och söderut mot Domsand, vilket skapar bättre förbindelser och främjar friluftsliv och rekreation.

12. Lilla Bränninge – Granskog

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet domineras av enbostadshus, men här finns även parhus och kedjehus. Området har två förskolor och omfattas av flera detaljplaner. Enligt översiktsplanen är inget specifikt område utpekade för nyckelkodsområdet. En ny lekmiljö (nummer 110) har anlagts under 2025.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet rymmer flera naturtyper, såsom granskog, ängsmark och gröna korridorer. Ängsmarken stödjer vilda pollinatörer, vilket är viktigt för den biologiska mångfalden. De gröna korridorerna har ett lägre naturvärde då de främst består av gräsbeklädda ytor utan träd eller varierad vegetation.

Den nyetablerade bostadsbebyggelsen och de nyanlagda trädgårdarna bidrar ännu inte till den biologiska mångfalden. Däremot erbjuder den täta granskogen viktiga ekosystemtjänster och rekreation.

De angränsande områdena, med granskog, blandskog och åkermark, stärker ekosystemtjänsterna i nyckelkodsområdet och ökar den biologiska mångfalden genom sin variation av landskapstyper.

Naturområden på allmän platsmark

Nummer 105: En tät granskog är etablerad, och i anslutning till den finns en dagvattendamm. Tillsammans bidrar de till viktiga ekosystemtjänster i området. Marken är idag privatägd men ligger med i ett exploateringsavtal att kommunen ska ta över allmänplatsmark.

Nummer 106: Större ängsmark breder ut sig och pryds av smörblomma, klöver, vallmo, blåklint och prästkrage, vilket bidrar till att gynna pollinatörer. Ytan är reglerad som skola men inte bebyggt än.

Nummer 107: Den gröna korridoren längs Bränningegatan har finklippt gräs. I sin nuvarande form har den inte höga naturvärden, men bidrar till grönskan i området.

Nummer 108: En grön korridor sträcker sig längs gång- och cykelvägen, där en privatägd lövskog löper parallellt. Skogen spelar en viktig roll för områdets ekosystemtjänster och ökar områdets attraktionskraft.

Nummer 109: Längs Ladugårdsbacken finns flera grönytor med finklippt gräs, som bidrar till grönska i bostadsområdet men saknar höga naturvärden i sin nuvarande form.

Nummer 110: En ny lekmiljö för mindre barn ska etableras.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden i nyckelkodsområdet står inför utmaningar relaterade till det förändrade klimatet och har klassificerats som översvämningsområde enligt kommunens skyfallskartering. Hanteringen av dagvattnet i området utgör en utmaning. För att fördröja vattnet och minska översvämningsrisken har en dagvattendamm anlagts, men dess funktionalitet är begränsad.

De planterade träden och vegetationen i området bidrar till att sänka sommartemperaturerna och förbättra livsmiljön kring dammarna. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns utmaningar när det gäller fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Befintliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Malmbäcken fungerar som en recipient och leder vattnet vidare till Vättern. Kommunens gröna ytor och skogsområden spelar en viktig roll genom att infiltrera och reglera dagvattnet, vilket bidrar till att förebygga översvämningsrisker, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Den framtida lekmiljön kommer att främja fysisk aktivitet för yngre barn. OK-gränsen, som angränsar till nyckelkodsområdet, är ett populärt friluftsområde. Se nyckelkodsområde nummer 8 Bränninge.

Mentalt välbefinnande

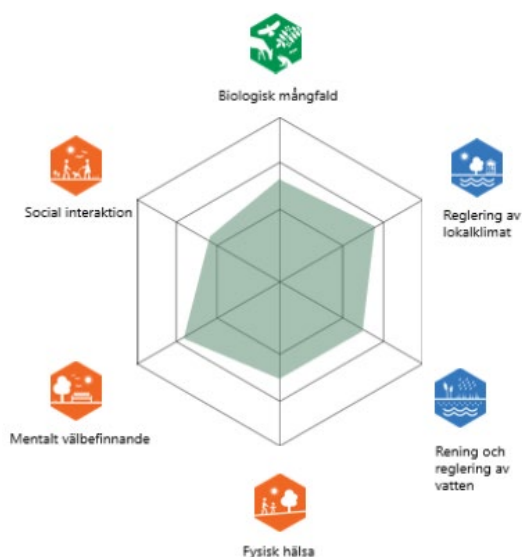
Närheten till friluftsområdet OK-gränsen bidrar till ökat välbefinnande.

Social interaktion

Den framtida lekmiljön kommer att främja social interaktion i området.

Samlad bedömning

Förslag till utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 107: Plantera trädallé som ek, bok, lind och lönn längs Bränningegatan skulle förstärka ekosystemtjänster.

Nummer 109: Plantera en trädallé med ek, bok, lind, rönn, oxel och körsbär längs Ladugårdsbacken för att förbättra mikroklimatet och den biologiska mångfalden.

Nummer 110: Plantering av träd som rönn, kastanj, körsbär och ek, samt växter som syren och hägg, kommer att bidra till ökad biologisk mångfald och årstidsvariation.

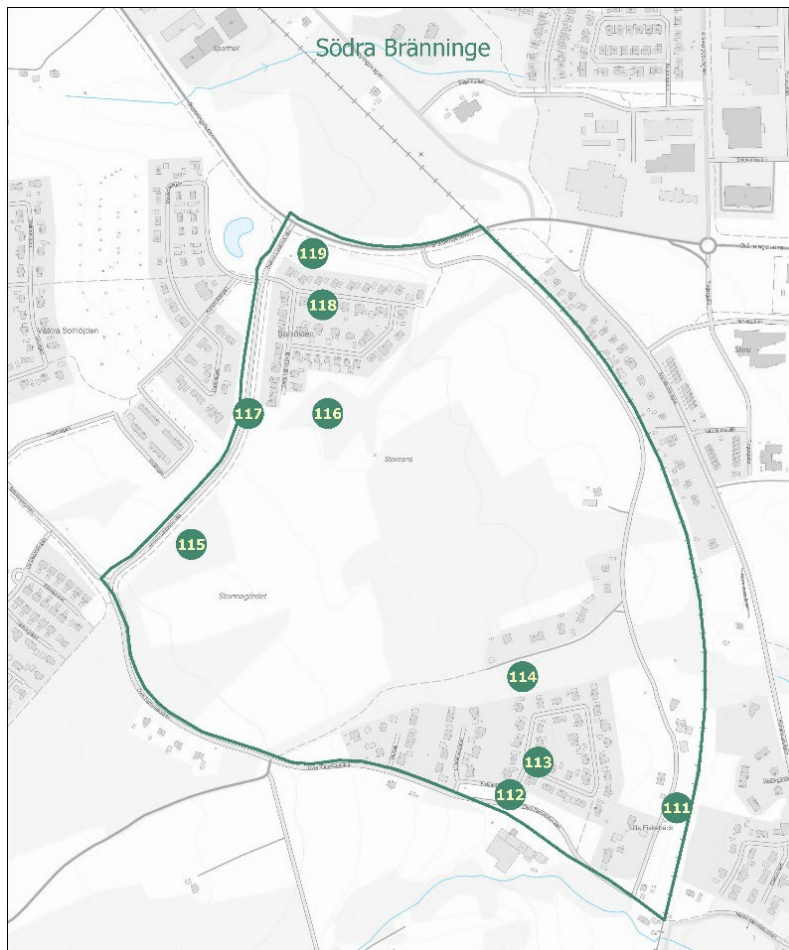
Rening och Reglering

Nummer 105: Dammens funktionalitet behöver ses över, och vid en eventuell omformning av dagvattenssystemet bör landskapet beaktas för att även främja rekreation.

Social interaktion

Nummer 109: Placera sittplatser längs Ladugårdsbacken för att skapa naturliga mötesplatser.

13. Södra Bränninge – Ängen

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består enbart av enbostadshus. Flera detaljplaner är gällande, och en stor del av området är för närvarande under exploatering. Området närmast järnvägen har lyfts fram som ett möjligt framtida bostadsområde i översiktsplanen. Jönköpingsbanan löper genom den östra delen av nyckelkodsområdet, vilket medför vissa bullerstörningar och begränsningar till hur området kan bebyggas.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet kännetecknas av en varierad natur med både odlingsmark som dominerar och skogsbeklädda ytor. Området har också grunda raviner som, under större delen av året, är vattenförande och utgör en tydlig landskapsform. Här finns en rik fauna med vilda djur som älg, rådjur, räv och hare. Terrängen är kuperad och lutar åt öster. Norra och södra Kockabäcken samt Fiskbäcken i söder utgör viktiga blå strukturer som bidrar till landskapets naturliga värde. Området är rikt på biologisk mångfald och erbjuder en mängd olika ekosystemtjänster.

Allmän platsmark

Nummer 111: Området är en gammal betesmark som idag används som ängsmark, präglad av växter som smörblomma, klöver, timotej, vallmo samt trädslag som körsbär och sälg. Ängen har ett högt naturvärde.

Nummer 112: En rymlig gräsyta som övergår i en bullervall mot bostadsområde. Området präglas av varierad växtlighet som kattsura, körsbär och hägg, samt lökväxter som stärker ekosystemtjänster och ökar områdets attraktionskraft.

Nummer 113: Fiskebäckslidens lekmiljö består av lekredskap omgivna av finklippt gräs och har ett lågt naturvärde. Kommunen planerar att utveckla området till en mer omfattande lekmiljö.

Nummer 114: Bäckravin norr om Fiskebäcksliden med rinnande vatten, källflöden och uppvuxen, ogallrad alskog. Området präglas av hög fuktighet och inslag av död ved som bidrar till stor biologisk mångfald.

Nummer 115: Grön ridå av yngre ek med inslag av asp mellan Anders Larssons väg och Stormagärdet. Marken planeras att tas över av Habo kommun.

Nummer 116: Bäckravin med lövskog och rik örtrik vegetation som idag fungerar som översvämningssyta. I ravinen växer bland annat vitsippa, humleblomster och älggräs.

Nummer 117: En grön korridor med långgräs, som gränsar till ett dike, har ett lågt naturvärde.

Nummer 118: Stina Lottas lekmiljö består av lekredskap och finklippt gräs med lågt naturvärde. Lekmiljön kommer att avvecklas, men grönytan kommer att behållas.

Nummer 119: En grön korridor med långgräs och dike, med inslag av björk, ek och asp. På en gräsbeklädd slänt växer lupin, en invasiv art, under försommaren.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden i sin nuvarande form har goda förutsättningar att hantera flera av de effekter som kan uppstå till följd av ett förändrat klimat. Området är inte klassificerat som översvämningssområde enligt kommunens skyfallskarteringar. En dagvattendamm ligger i nära anslutning till nyckelkodområdet, och kommunen ansvarar för skötseln av dammen, medan marken ägs av en privat fastighetsägare. Träd och vegetation i området spelar en viktig roll i att motverka klimatförändringarna genom att bidra till lägre temperaturer under sommarmånaderna och utjämna temperaturvariationer. Detta skapar en bättre livsmiljö för både människor och djur samt gynnar den lokala växtligheten. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området i dess nuvarande form. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Norra Kockabäcken fungerar som recipient. Stora arealer av kommunens grön- och skogsområden bidrar till att dagvattnet infiltreras och renas från föroreningar, vilket samtidigt förebygger översvämningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Nyckelkodsområdet erbjuder gångstigar i en naturnära miljö, men området är under exploatering. Det finns en orange hälsoslinga som ger utmärkt möjlighet till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i

centrala Habo. För mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun](#)
— [Naturkartan](#)

Mentalt välbefinnande

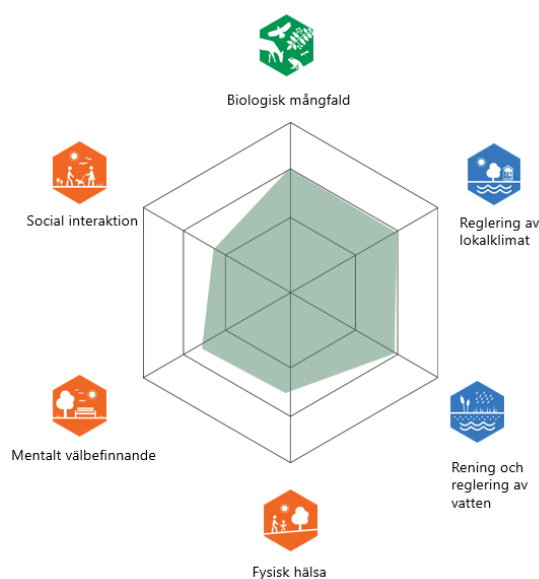
Nyckelkodsområdet erbjuder i sin nuvarande form en naturnära upplevelse och frodig grönska.

Social interaktion

Nyckelkodsområdet erbjuder i sin nuvarande form social interaktion för yngre barnfamiljer genom de befintliga lekmiljöerna.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

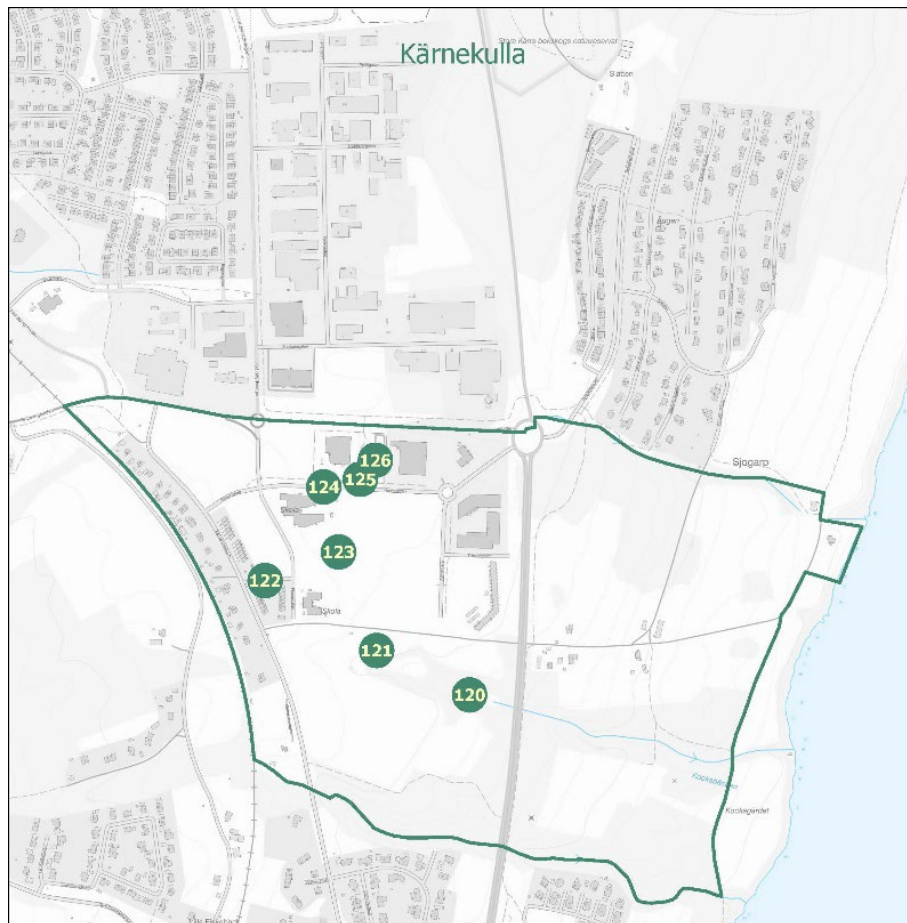
Biologisk mångfald

Nummer 112: Plantera träd och buskar som körsbär och hägg, samt lökväxter, för att höja naturvärdet.

Nummer 117: En trädallé planteras med ek, bok, lind och lönn längs med Anders Larssons väg. Detta förbättra mikroklimatet.

Nummer 118: Plantera körsbär och en häck för att avskilja grönområdet från vägarna.

14. Kärnekulla – Ravinen

Bebyggelsestruktur och planer

Den norra delen av nyckelkodsområdet rymmer flerfamiljshus, skola, förskola, sporthall, handel, gym, restauranger och café. De västra delarna består främst av enbostadshus och kedjehus. Flera detaljplaner har redan antagits, och stora delar av området är för närvarande under exploatering. I östra och södra delen av nyckelkodsområdet är områdena föreslagna för framtida bostadsbebyggelse enligt översiktsplanen. Jönköpingsbanan löper genom den västra delen av området, vilket medför bullerstörningar.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet präglas av en varierad natur med åkermark, betesmarker, skogspartier, raviner och ängsmark, vilket gynnar en rik fauna med bland annat älg, rådjur, räv och hare. Norra och södra Kockabäcken utgör viktiga blå strukturer som stärker landskapets ekologiska värde.

Vid utbyggnaden av Kärnekulla har träd av olika arter återplanterats för att stödja biologisk mångfald och mikroklimat. På obebyggda åkrar har ängsfröer såtts för att skapa en trivsamt miljö för både djur och människor. Ravinen rymmer värdefulla naturmiljöer med vattendiken, äldre träd och blommande ängar. Kommunens trädplantering stärker den långsiktiga ekologiska balansen.

Nummer 120: En vacker ravin där Kockabäcken rinner, omgiven av gamla träd som ek, björk, al och hassel. Ravinen har höga naturvärden och erbjuder en mängd olika ekosystemtjänster.

Nummer 121: En ny lekmiljö med lekredskap omges av al, tall och lönn. En intilliggande björkallé skapar skugga, lummighet och stärker ekosystemtjänsterna.

Nummer 122: En äldre allé bestående av lind och lönn sträcker sig mellan Kärnekullavägen och Plogargatan och främjar den biologiska mångfalden i bostadsområdet.

Nummer 123: Det gröna stråket ramas in av solitära träd som björk, ask, al och körsbär. En öppen dagvattendamm med fontän håller vattnet i cirkulation. En imponerande ask med ett stamomfång på drygt 6,5 meter i bidrar till den biologiska mångfalden.

Nummer 124: Längs Harvargatan, Plogargatan och Slättergatan sträcker sig trädalléer med bland annat björk, svarttall, klibbal, lönn, lind och kastanj.

Undervegetationen består av gräs och lökväxter, vilket höjer naturvärdet och skapar lummighet i området.

Nummer 125: En upphöjd rabatt med klotkörsbär, hortensia, rudbeckia, solhatt, kantnepeta, tovsippa och lökväxter främjar pollinatörer. Intill löper en grön korridor med björkar och gräsytor längs gång- och cykelvägen, vilket skapar en lummig och trivsamt miljö.

Nummer 126: Sex upphöjda rabatter mellan parkeringsplatser fungerar som gröna oaser och bidrar till att minska dagvattenavrinningen. De är planterade med björkar och perenner, vilket stärker områdets naturvärden.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera effekterna av ett förändrat klimat i sin nuvarande form. En dagvattendamm med vattenspegel är belägen nedanför skolan, och kommunen ansvarar för skötseln av dammen. Gångstråket som nedanför skolan fungerar som en översvämningsyta. Fördröjningsdamm finns längst ner i ravinen. Delar av området har hög markfuktighet, vilket bör beaktas vid den pågående exploateringen. Träd och vegetation spelar en central roll i att motverka klimatförändringar genom att sänka temperaturerna under sommaren och utjämna temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljöerna för både människor och djur samt gynnar den lokala växtligheten. Enligt Statens geotekniska institut (SGI) förstudie från 2019 är området inte klassificerat som riskområde för ras eller skred.

Rening och reglering av vatten

Det finns förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området i dess nuvarande form. Öppna diken löper utmed de flesta gatorna och leder dagvattnet mot Norra och Södra Kockabäcken. Samtliga fastigheter är anslutna till kommunens dagvattensystem, där Norra och Södra Kockabäcken fungerar som recipienter. Grön- och skogsområden bidrar till att infiltrera och rena dagvattnet från föroreningar, vilket förebygger översvämnningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Nyckelkodsområdet erbjuder gångstigar i en naturnära miljö. Här finns även en lek miljö som främjar fysisk aktivitet för de yngre barnen samt ett utegym som både utmanar och stimulerar den fysiska hälsan. Skolgårdarna inom området uppmuntrar

till fysisk aktivitet. Likaså torgytan utanför sporthallen där det bland annat finns basketplan och olika träningsredskap.

Mentalt välbefinnande

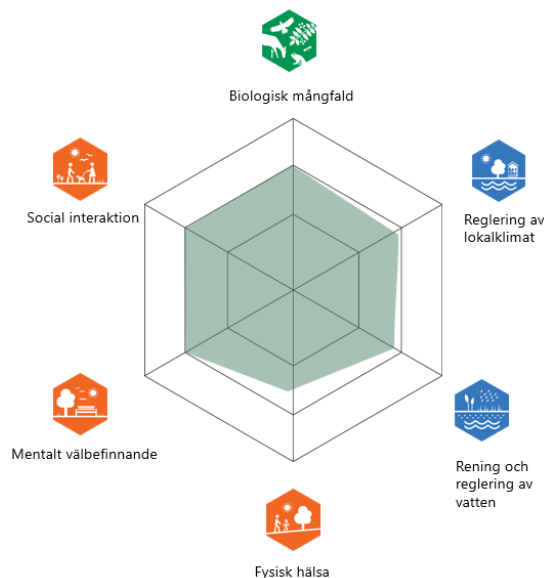
Nyckelkodsområdet erbjuder en naturnära upplevelse med fågelkvitter och frodig grönska. Den öppna vattenspegeln och sittmöjligheten under den stora asken inbjuder till avkoppling. Ravinen ger en lugn atmosfär med fågelkvitter och en mindre bäck, vilket skapar en mångsidig och rofylld naturupplevelse.

Social interaktion

Nyckelkodsområdet främjar social interaktion för yngre barnfamiljer genom den befintliga lekmiljön, som inkluderar grillplats och sittmöjligheter. Området har även inomhusfaciliteter, men för att skapa fler möjligheter till gemenskap och lek bör naturliga mötesplatser utomhus vidareutvecklas i takt med exploateringen. I anslutning till nummer 122 finns också sittplatser.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

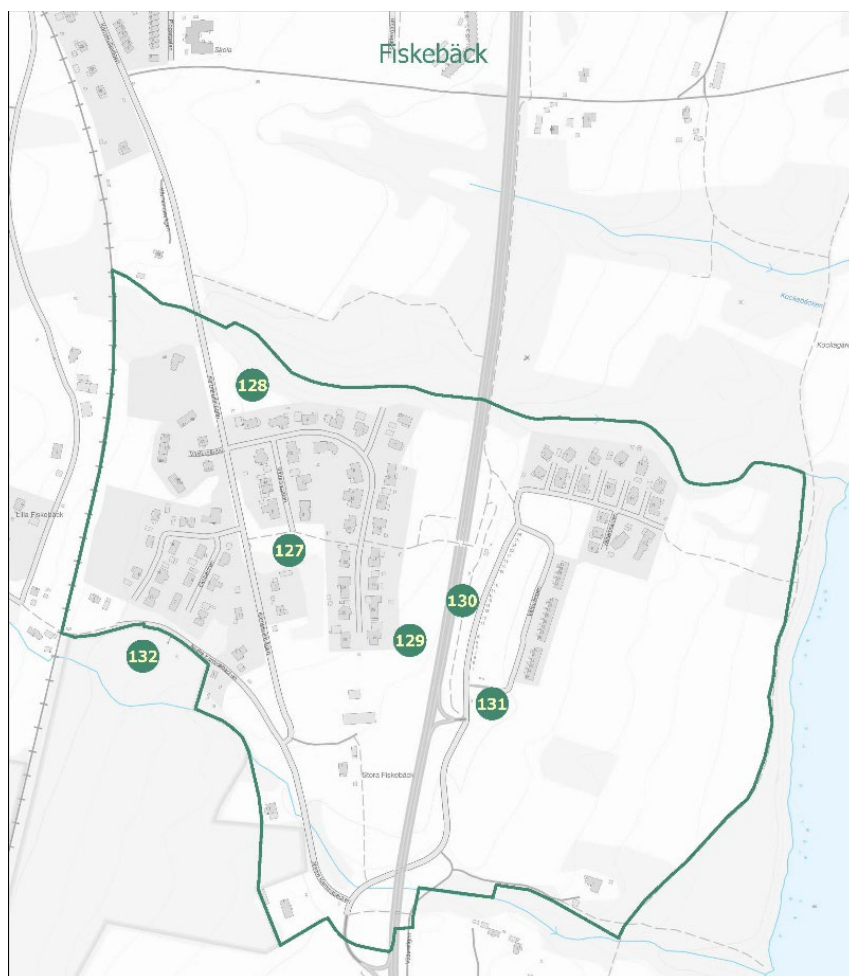
Biologisk mångfald

Nummer 120: För att bevara det öppna landskapet och skapa tillgänglighet kan får beta på området, vilket samtidigt bidrar till höga naturvärden.

Social interaktion

Nummer 120 och 123: Erbjuder fler sittmöjligheter för att skapa naturliga mötesplatser inom området.

15. Fiskebäck - Vättervy lekmiljö

Bebyggelsestruktur och planer

Nyckelkodsområdet består av bostadsområden med enbostadshus och radhus. Området omfattar flera gällande detaljplaner, och en del av den centrala delen är för närvarande under exploatering. Enligt översiktsplanen är nya bostäder föreslagna för den södra delen av området.

Västgöte rastplats erbjuder en fantastisk utsikt över Vättern. Länsväg 195 löper genom nyckelkodsområdet och medför en viss bullerstörning.

Bostadsområdena har tillgång till kommunala gröna ytor på minst 5000 kvadratmeter inom 300 meters gångavstånd, utan några större hinder.

Biologisk mångfald

Nyckelkodsområdet erbjuder en mångfald av naturtyper. I öster domineras området av åkermark, medan den södra delen består av betesmark och den norra delen präglas av skogspartier.

Den sydvästra delen av nyckelkodsområdet gränsar till naturreservatet Fiskebäcks ängar, som även är ett Natura 2000-område. Här finns gamla ekar med stort biologiskt värde, samt andra lövträd som ask, rönn, lönn och björk. På våren slår vitsipporna ut och förgyller området. Fiskebäcken rinner genom naturreservatet.

I den norra delen breder ett långsmalt skogsområde ut sig, bestående av ek, björk och gran. Detta skogsområde bidrar till ökad biologisk mångfald, absorberar vatten och ger skugga under sommaren.

Fiskebäcken och norra Kockabäcken rinner genom nyckelkodsområdet och mynnar ut i Vättern, vilket ytterligare bidrar till den biologiska mångfalden i området.

Allmän platsmark

Nummer 127: Vätterygatans lekmiljö har lekutrustning, pulkabacke och fotbollsplan omgiven av gräsytor. I anslutning till området finns en lövskog med ek, körsbär, asp och björk som främjar biologisk mångfald. Dagvatten leds bort genom ett dike.

Nummer 128: I norra delen av Vätterygatan breder en lövskog med ek, lönn, ask och björk ut sig. Skogen längs den fuktiga ravinen höjer naturvärdet och bidrar med viktiga ekosystemtjänster.

Nummer 129: En långsmal äng med timotej, klöver, vallmo och prästkrage gynnar vilda pollinatörer. I söder bidrar en dagvattendamm till ökad biologisk mångfald.

Nummer 130: En grön bullervall av björk, rönn och tall dämpar ljud från länsväg 195 och avskiljer den från villorna, samtidigt som den gynnar den biologiska mångfalden.

Nummer 131: Vättervyparken är en rastplats med gräsytor och äldre björkar skapar ett gynnsamt mikroklimat. Häckar av ölandstok och syren stärker både biologisk mångfald och platsens attraktivitet.

Utanför nyckelkodsområdet

Nummer 132: Naturreservatet Fiskebäcksängar är beläget utanför nyckelkodsområdet och rymmer ett rikt växtliv med ek, hassel, ask och alm. Den tidigare lövängen har vuxit igen och är nu värdefull för sin lundmiljö och fuktiga marker. Naturvårdsverket äger naturreservatet.

Reglering av lokalklimat

Kommunens markområden har goda förutsättningar att hantera effekter av ett förändrat klimat. En del av området är klassificerat som översvåmningsområde enligt länsstyrelsens skyfallskartering. En dagvattendamm nära nummer 126, som kommunen sköter på allmän platsmark, kan behöva utredas för att bedöma dess effektivitet. Träd och vegetation bidrar till lägre temperaturer och jämnar ut temperaturvariationer, vilket förbättrar livsmiljön för människor, djur och växtlighet. Området är även klassificerat som ras- eller skredområde enligt SGI:s kartläggning från 2019.

Rening och reglering av vatten

Det finns goda förutsättningar för fördröjning och filtrering av dagvatten i området. Alla fastigheter är anslutna till kommunens system, där Södra Kockabäcken fungerar som recipient. Kommunens gröns- och skogsområden bidrar också till infiltration och rening av dagvatten, vilket förebygger översvåmnningar, erosion och torka.

Fysisk hälsa

Vättervyns lekmiljö för yngre barn främjar fysisk aktivitet och social interaktion. Det finns en orange hälsoslinga som ger utmärkt möjlighet till motion. Habo kommuns fritids- och kulturförvaltning erbjuder totalt fem hälsoslingor i centrala Habo. För

mer information, besök kommunens webbsida, [Habo kommun — Naturkartan](#).
Angränsande naturreservat har stigar för promenader och terränglöpning.

Mentalt välbefinnande

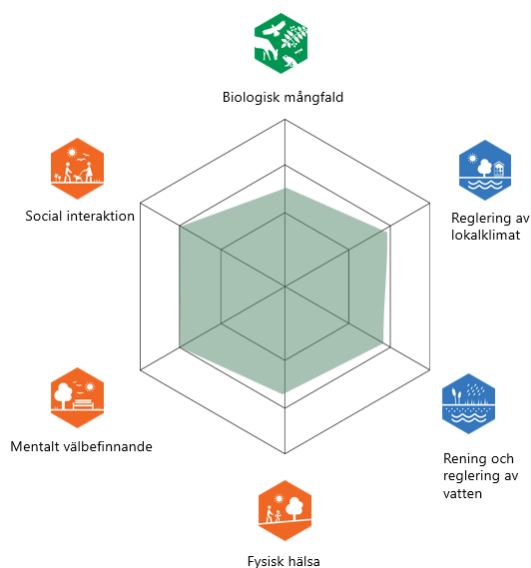
I angränsning till nyckelkodsområdet finns Fiskebäcks ängar som erbjuder en tyst och naturnära miljö, där man kan höra fåglar sjunga och vattnet porla. Det är en plats för återhämtning och ett tillfälle att njuta av det mentala välbefinnandet.

Social interaktion

Rastplatsen fungerar som en naturlig mötesplats för både kommuninvånare och förbipasserande resenärer. Vätternvyns lekmiljö främjar social interaktion för familjer, särskilt för yngre barn och deras föräldrar.

Samlad bedömning

Förslag på utveckling

Biologisk mångfald

Nummer 127: Vätternvyns lekmiljö kan förbättras genom att plantera fler träd och buskar, som körsbär, hägg, oxel och syren, vilket skulle öka både trivselen och den biologiska mångfalden.

Nummer 129: Plantering av olika buskar och träd för att öka den biologiska mångfalden.

Nummer 131: Plantering av fler träd och buskar för att skapa mer rumskänsla och avgränsning mot bostadsområdet.

Rening och reglering av vatten

Nummer 128: Kommunen bör utreda dammens funktion i området.

Fysisk hälsa

Nummer 131: Möjliggöra till en aktiv paus genom att erbjuda rörelse för att stimulera balans och motorik.

Samtliga värderingar är hämtade hos Boverket.